

Peel en Maas, september 2020

Begroting 2021

Inhoudsopgave:

Pagina:

Algemeen

5

1. Inleiding	5
2. Uitgangspunten begroting 2021	6
3. Kerntegevens en indicatoren	8
4. Overzicht thema's, programma's en producten	13

Financiële begroting 2021

15

5. Financiële positie Peel en Maas 2021 – 2024	15
a. Baten en lasten 2021 – 2024	15
b. Toelichting op financiële positie	16
c. Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	19
d. Ombuigingsmaatregelen	20
e. Overhead en treasury	21
f. Investeringslijst en claims 2021	22
g. EMU saldo en geprognosticeerde balans 2021-2024	33

Beleidsbegroting 2021

35

6. Programmabeschrijvingen:	35
1 Thema Ruimte	37
1.1 Vitale leefomgeving	37
1.2 Beheer Fysieke leefomgeving	40
2 Thema Sociaal domein	43
2.1 Werk en inkomen	43
2.2 Zorg en ondersteuning	47
2.3 Jeugd en onderwijs	51
3 Thema Vitale gemeenschappen	55
3.1 Gemeenschapsontwikkeling	55
3.2 Onderwijshuisvesting	58
3.3 Sport en bewegen	59
3.4 Kunst en cultuur	63
4 Thema Economie	65
4.1 Economie	65
5 Thema Integrale veiligheid	67
5.1 Integrale veiligheid	67
6 Thema Bestuur, communicatie en dienstverlening	71
6.1 Bestuur, communicatie en dienstverlening	71
7. Paragrafen:	74
A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	75
B. Onderhoud kapitaalgoederen	86
C. Financiering	92
D. Bedrijfsvoering	95
E. Verbonden partijen	96
F. Grondbeleid	112
G. Lokale heffingen	117
H. Demografische ontwikkelingen	125

Bijlagen:

127

A. Overzicht baten en lasten 2021 op productniveau	128
B. Overzicht structureel begrotingsevenwicht 2021 - 2024	131
C. Overzicht reserves en voorzieningen 2021 – 2024	134
D. Specificatie algemene uitkering 2021	140
E. Overzicht baten en lasten 2021 op taakveldniveau	144
F. Overzicht baten en lasten 2019 en 2020	145

1. Inleiding

In juli 2020 is de Kadernota 2021 vastgesteld die de basis vormt voor de voorliggende begroting. In financieel opzicht sluiten we aan op de exploitatiesaldi uit de kadernota en geven aan waar deze zijn aangepast en geactualiseerd. Uiteindelijk sluit deze begroting met meerjarig positieve begrotingssaldi. Bovendien zijn we in staat om meerjarig middelen toe te voegen aan onze algemene reserve. Dat kan onder meer dienen als dekking voor financiële tegenvallers vanwege een lagere algemene uitkering vanaf 2022.

De opbouw van deze begroting

Financieel

In het eerste deel van de begroting staan de uitgangspunten, de kerngegevens, de indicatoren en een overzicht van de verwachte begrotingssaldi met toelichting. Hier staan ook de voorgestelde investeringen en claims. En als laatste de prognose voor de balans van 2021-2024 en het verwachte EMU saldo.

Ons beleid

In het tweede deel van de begroting staan zes thema's die de kapstok vormen. De zes thema's zijn:

1. Ruimte
2. Sociaal Domein
3. Vitale Gemeenschappen
4. Economie;
5. Integrale Veiligheid;
6. Bestuur, Communicatie en Dienstverlening.

Bij elk thema horen programma's. Deze beschrijven we aan de hand van vier vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat doen we om dit te bereiken?
- Wat gaat het kosten?
- Wat doen we nog meer?

Voor de antwoorden op deze vragen zijn de programmadoelen en de uitvoeringsafspraken het vertrekpunt. Als er nieuwe ontwikkelingen zijn stellen we de doelen en afspraken bij. Per programma zijn ook de investeringen, de claims en de verbonden partijen genoemd. Dit geeft per programma inzicht in de ontwikkelijn, de productielijn en de kosten.

Paragrafen

Overkoepelende onderwerpen zoals risico's, weerstandsvermogen, bedrijfsvoering, lokale lasten enzovoort zijn in de paragrafen omschreven.

Bijlagen

De bijlagen zijn het laatste onderdeel van deze begroting.

2. Uitgangspunten begroting 2021

De voorliggende begroting is gebaseerd op de uitgangspunten die zijn benoemd in de kadernota die afgelopen juli in uw raad werd behandeld. Verder zijn de onderstaande uitgangspunten van toepassing:

Overhead

Volgens de regelgeving BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is voorgeschreven dat overheadkosten niet worden doorbelast naar de producten in de begroting. De overhead blijft als apart onderdeel (taakveld) zichtbaar in de begroting. Alleen de overheadkosten die samenhangen met investeringen en projecten worden nog doorbelast.

Er is een algemeen overheadtarief berekend op basis van de totale overheadkosten en het verwachte aantal 'productieve' uren in 2021. In de paragraaf Lokale heffingen staat de exacte berekening en een nadere toelichting.

Investerings en kapitaallasten

De nota activabeleid is door de gemeenteraad vastgesteld en vormt het uitgangspunt voor de wijze waarop we investeringen activeren en kapitaallasten berekenen. De onderstaande uitgangspunten met betrekking tot de waardering en afschrijving van de gemeentelijke eigendommen worden in acht genomen:

- Er wordt geactiveerd voor investeringen boven de € 25.000. Investerings onder de € 25.000 worden ten laste van de exploitatie in het jaar van aanschaf gebracht. Indien externe richtlijnen anders voorschrijven worden deze gevolgd.
- Voor nieuwe investeringen wordt in principe uitgegaan van een lineair afschrijvingssysteem.
- Bij de kapitaallasten wordt rekening gehouden met het moment van realisatie van de investeringen, zodat kapitaallasten naar rato worden opgenomen. In de begroting wordt voor het jaar van investering rekening gehouden met een bepaalde onderuitputting op basis van de verwachte datum van ingebruikname.
- Voor het bepalen van de afschrijvingstermijnen gelden de volgende termijnen tenzij anders is bepaald:

Omschrijving	Jaar
Gebouwen	40
Verbetering aan gebouwen	25
Rioleringen	40
Vrachtwagens	10
Auto's	6
Openbare verlichting	15
Wegen	40
Kunstwerken infrastructuur	25
Tractoren	10
Vuilnisauto's	8
Bladvegers	8
Vorkheftrucks	10
Gladheidbestrijdingsmiddelen	12
Beveiligingssystemen	8
Centrale hardware automatisering	4
Software	4
Telefooninstallaties	8

- Voor de bepaling van het rentepercentage in 2021 over de boekwaarde van de nieuwe investeringen is het rentepercentage gesteld op 1,75% zijnde de (afgeronde) gemiddelde rentelasten over onze leningen.
- In de kadernota 2021 is aangegeven dat de vrije ruimte voor kapitaallasten van nieuwe investeringen in 2021 € 250.000 bedraagt. Naast de investeringen, waarvan de kapitaallasten ten laste van de vrije begrotingsruimte komen, zijn er ook investeringen mogelijk waarvan de kapitaallasten worden gedekt uit bestaande budgetten, reserves en voorzieningen of via direct aan de investering verbonden inkomsten.

De verwerking van de geactiveerde uren

Uit de capaciteitsplanningen van de verschillende teams komt naar voren dat een deel van de uren besteed wordt aan investeringen en projecten. Deze doorberekende uren en kosten hebben dus geen directe invloed op het begrotingssaldo. In 2021 wordt een bedrag van € 901.097 (zijnde 7.628 uur) doorbelast naar investeringen en projecten.

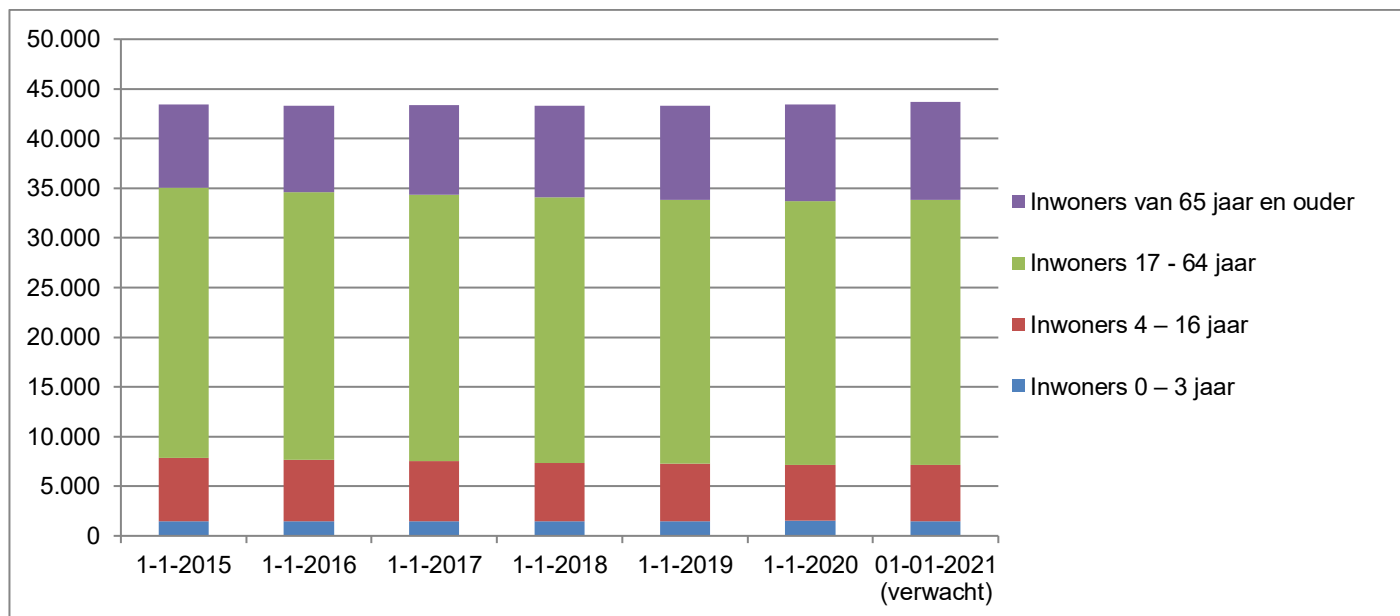
Reserves en voorzieningen

In bijlage C wordt een meerjarig overzicht verstrekt van de aanwezige reserves en voorzieningen.

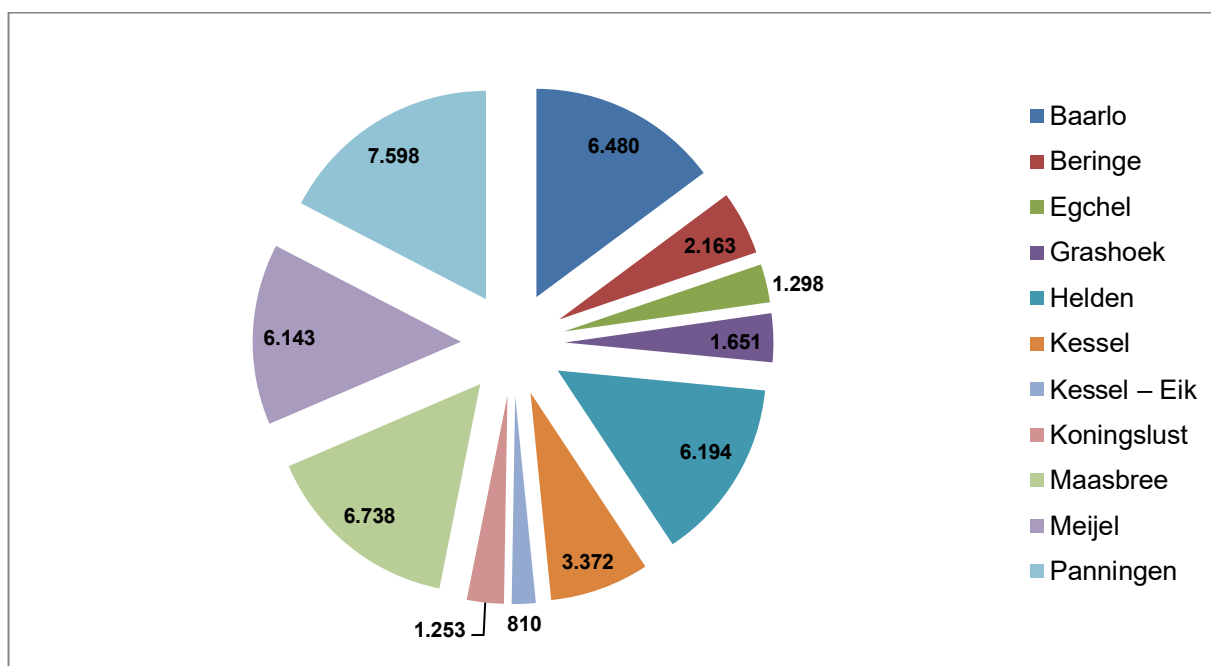

3. Kerngegevens en indicatoren

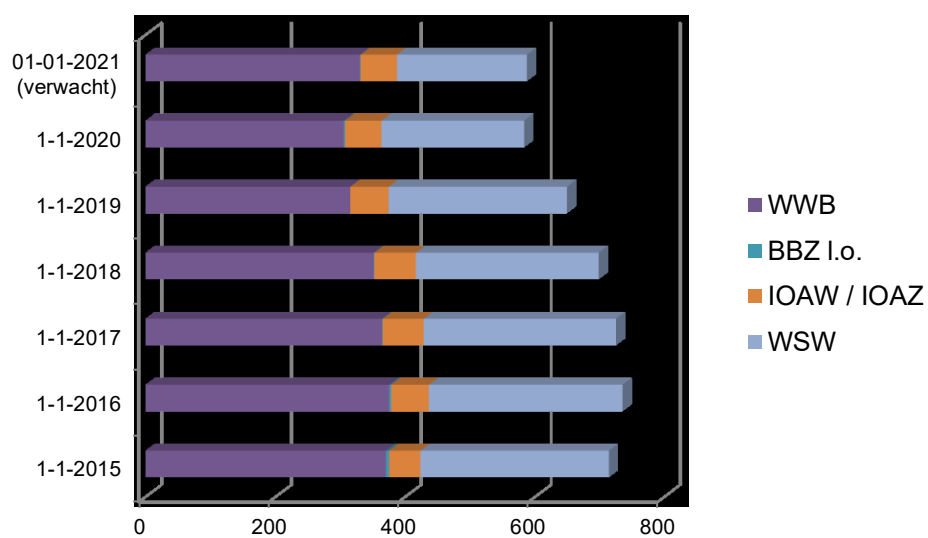
INWONERS PEEL EN MAAS	1-1-2015	1-1-2016	1-1-2017	1-1-2018	1-1-2019	1-1-2020	01-01-2021 (verwacht)
Inwoners 0 – 3 jaar	1.469	1.476	1.476	1.456	1.489	1.508	1.485
Inwoners 4 – 16 jaar	6.387	6.183	6.063	5.907	5.795	5.665	5.625
Inwoners 17 - 64 jaar	27.191	26.940	26.788	26.717	26.510	26.504	26.685
Inwoners van 65 jaar en ouder	8.397	8.718	9.024	9.239	9.525	9.753	9.905
Inwoners totaal	43.444	43.317	43.351	43.319	43.319	43.430	43.700
INWONERS PER KERN							
Baarlo	6.548	6.498	6.540	6.502	6.510	6.510	6.480
Beringe	2.109	2.122	2.134	2.124	2.122	2.127	2.163
Egchel	1.169	1.177	1.224	1.235	1.268	1.290	1.298
Grashoek	1.704	1.682	1.683	1.661	1.649	1.650	1.651
Helden	6.186	6.185	6.138	6.185	6.227	6.210	6.194
Kessel	3.468	3.458	3.453	3.423	3.416	3.403	3.372
Kessel – Eik	805	795	805	795	794	808	810
Koningslust	1.227	1.222	1.227	1.199	1.229	1.235	1.253
Maasbree	6.600	6.561	6.519	6.522	6.520	6.512	6.738
Meijel	6.159	6.205	6.187	6.164	6.098	6.159	6.143
Panningen	7.469	7.412	7.441	7.509	7.486	7.526	7.598
	43.444	43.317	43.351	43.319	43.319	43.430	43.700

Inwoners per kern 1-1-2021 (verwacht)

Uitkeringsgerechtigden	1-1-2015	1-1-2016	1-1-2017	1-1-2018	1-1-2019	1-1-2020	01-01-2021 (verwacht)
WWB	370	375	364	351	315	305	330
BBZ l.o.	5	3	1	1	0	2	1
IOAW / IOAZ	48	58	63	64	59	56	56
WSW	291	299	297	282	275	220	200

Indicatoren

Gemeenten zijn (op basis van het BBV) verplicht om in de begroting en jaarstukken een aantal voorgeschreven prestatie-indicatoren op te nemen. Die indicatoren worden door de gemeenten niet zelf gevuld maar op landelijk niveau op uniforme wijze verzameld en gevuld. Op die manier zijn voor elke gemeente de indicatoren op dezelfde wijze samengesteld en gedefinieerd en is een betere vergelijkbaarheid tussen gemeenten mogelijk.

Via de website www.waarstaatjegemeente.nl worden deze gegevens ontsloten.

Naast deze landelijk ter beschikking gestelde indicatoren zijn er nog vijf indicatoren die op basis van eigen gemeentelijke informatie moeten worden ingevuld.

Dat betreft:

- Formatie: Fte. per 1.000 inwoners (*toegestane formatie*)
- Bezetting: Fte. per 1.000 inwoners (*werkelijke bezetting*)
- Apparaatskosten: Kosten per inwoner
- Externe inhuur: Kosten als % van de totale loonsom + totale kosten externe inhuur
- Overhead: % van de totale kosten

Eigen indicatoren:

Indicator:	Eenheid	Peel en Maas		
		Begroting 2021	Begroting 2020	Jaarstukken 2019
Formatie	<i>FTE per 1.000 inwoners</i>	7,34	7,33	7,46
Bezetting	<i>FTE per 1.000 inwoners</i>	7,07	7,17	7,29
Apparaatskosten*	<i>Kosten per inwoner</i>	€ 616,21	€ 619,70	€ 604,26
Externe inhuur	<i>Kosten in euro's</i>	€ 1.770.033	€ 1.767.018	€ 2.665.373
Externe inhuur	<i>% van totale loonsom</i>	7,43%	7,56%	11,79%
Overhead	<i>% van de totale kosten</i>	12,81%	13,58%	12,19%

* Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

Landelijke indicatoren:

INDICATOR	Eenheid	PEEL EN MAAS				Gemiddelde van gemeenten met 25.000 - 50.000 inwoners	Oorsprong cijfers 2021	Toelichting indicator
		BEGROTING 2018	BEGROTING 2019	BEGROTING 2020	BEGROTING 2021			
Woonlasten éénpersoonshuishouden	€	655	662	675	691	700	2020	
Woonlasten meerpersoonshuishouden	€	705	712	725	741	773	2020	
WOZ-waarde woningen	x € 1.000	225	228	234	246	248	2019	
Nieuwgebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	13,6	8,4	8,4	8,1	9,2	2019	
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	130	97	69	36	172	2018	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
Hernieuwbare elektriciteit	%	3,8	4,4	4,8	7,3	18,5	2018	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
Winkeldiefstal	aantal per 1.000 inw.	0,3	0,5	0,7	0,7	2,2	2018	
Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inw.	2,5	2,2	1,7	2,2	4,9	2018	
Diefstal uit woning	aantal per 1.000 inw.	2,3	2,1	2,3	2,3	2,5	2018	
Vernieling en beschadiging	aantal per 1.000 inw.	2,7	4,6	3,2	2,9	5,8	2018	
Verwijzingen Halt	per 10.000 inw. 12-17 jr	37,6	83	33	50	132	2019	
Jongeren met delict voor rechter	%	0,71	0,73	0,71	0	1	2018	
Demografische druk	%	71,8	72,4	73,7	73,8	70	2020	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
Niet-sporters	%	-	46,6	46,6	46,6	48,7	2016	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder.
Banen	per 1.000 inw 15-64 jr	603,1	608,6	621,5	661,6	792,1	2019	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Bedrijfsvestigingen	per 1.000 inw 15-64 jr	132,7	136,9	139,2	145	151,6	2019	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

INDICATOR	Eenheid	PEEL EN MAAS				Gemiddelde van gemeenten met 25.000 - 50.000 inwoners	Oorsprong cijfers 2021	Toelichting indicator
		BEGROTING 2018	BEGROTING 2019	BEGROTING 2020	BEGROTING 2021			
Netto arbeidsparticipatie	%	69,2	69,9	71,7	72,5	68,8	2019	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
Funcziemenging	%	48,4	48,4	48,7	49,9	53,2	2019	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	157	156	144	146,5	381,7	2019	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015).
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inw 15-65 jr	328	460	501	305,2	207	2019	
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 10.000 inwoners	500	430	430	500	670	2019	
% kinderen in uitkeringsgezin	%	2,39	2,39	2,39	3	7	2018	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
Werkeloze jongeren	%	0,57	0,57	0,57	1	2	2018	
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)	%	-	1,2	1,9	1,3	1,9	2018	
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	0,63	1,13	1,13	1,1	1,8	2017	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	11,28	8,52	8,76	9	23	2018	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	8,1	8,3	7,4	9	12,2	2019	
Jongeren met jeugdreclassering	%	0,3	0,2	0,2	0,2	0,4	2019	
Jongeren met jeugdbescherming	%	0,8	0,9	0,9	1	1,2	2019	

4. Overzicht thema's / programma's / producten

	Programma	Product
1	Vitale leefomgeving	
1.1	Vitale leefomgeving	
100		Beleidskader ruimtelijke ontwikkeling
101		Plattelandsontwikkeling
102		Ruimtelijke ontwikkeling kernen
103		Gronden
104		Uitvoering ruimtelijke ontwikkeling
105		Beleidskader wonen
106		Wonen - volkshuisvesting
107		Grondexploitatie wonen
108		Beleidskader vergunning en toezicht
109		Integrale vergunningverlening
110		Toezicht fysieke leefomgeving
1.2	Beheer fysieke leefomgeving	
120		Beleidskader openbare ruimte
121		Afvalinzameling
122		Wegen
123		Wijk, natuur en landschap
124		Water en riolering
125		Verkeer, vervoer en ondergrondse infrastructuur
126		Openbare verlichting
2	Sociaal domein	
2.1	Werk en Inkomen	
212		Werk
213		Inkomen
214		Minima
2.2	Zorg en Ondersteuning	
222		Huishoudelijk werk
223		Woonvoorzieningen
224		Leef- en vervoersvoorzieningen
225		WMO begeleiding
226		Uitvoeringsprogramma WWZ
227		Maatschappelijke opvang
228		Volksgesondheid
229		Bedrijfsvoering sociaal domein
2.3	Jeugd en Onderwijs	
231		Jeugdhulp
232		Jeugd en gezin
233		Onderwijs
3	Vitale gemeenschappen	
3.1	Gemeenschapsontwikkeling	
311		Beleidskader gemeenschapsontwikkeling
312		Samenlevingsopbouw
313		Gemeenschapsaccommodaties
3.2	Onderwijshuisvesting	
325		Onderwijshuisvesting
3.3	Sport en Bewegen	
331		Beleidskader Sport en bewegen
332		Sport en bewegen
333		Sportvoorzieningen en –accommodaties
3.4	Kunst en Cultuur	
341		Beleidskader kunst en cultuur
342		Cultuurstimulering
343		Cultuurbehoud
344		Culturele voorzieningen / accommodaties

	Programma	Product
4	Economie	
4.1	Economie	
411		Beleidskader economische ontwikkeling
412		Regionale economische samenwerking
421		Beleidskader bedrijven
422		Bedrijventerreinen
423		Platteland
424		Detailhandel
425		Grondexploitatie werklocaties
426		Ondernemersloket
427		Beleidskader toerisme en promotie
428		Recreatie en toerisme
429		Evenementen
5	Integrale veiligheid	
5.1	Integrale veiligheid	
510		Openbare orde en veiligheid
515		Brandweerdistrict Peel en Maas
520		Handhaving fysieke leefomgeving
6	Bestuur, Communicatie en Dienstverlening	
6.1	Bestuur, Communicatie en Dienstverlening	
611		Gemeenteraad
612		Burgemeester en wethouders
613		Ondernemingsraad
614		Rekenkamercommissie
615		Regionale bestuurlijke samenwerking
616		Verkiezingen
620		Burgerzaken
7	Algemene dekkingsmiddelen en overige taakvelden	
711		Algemene dekkingsmiddelen
712		Mutaties reserves
713		Onvoorzien
714		Overhead
715		Treasury

5. Financiële positie Peel en Maas 2021-2024

A. Baten en lasten op programmaniveau 2021 – 2024*

Programma	2021		2022		2023		2024	
	LASTEN	BATEN	LASTEN	BATEN	LASTEN	BATEN	LASTEN	BATEN
1.1 Vitale leefomgeving	5.461.806	1.339.182	4.935.565	1.346.930	4.869.548	1.305.410	4.909.719	1.315.430
1.2 Beheer fysieke leefomgeving	16.354.285	10.502.133	16.750.785	10.739.435	16.947.869	10.935.829	16.847.086	11.136.459
2.1 Werk en inkomen	15.960.702	6.495.000	15.722.364	6.595.000	15.614.041	6.595.000	15.584.918	6.658.950
2.2 Zorg en ondersteuning	12.269.670	225.000	12.442.152	225.000	12.695.647	225.000	12.856.278	225.750
2.3 Jeugd en onderwijs	13.800.145	571.829	13.753.942	572.698	13.760.191	574.896	13.843.189	577.166
3.1 Gemeenschapsontwikkeling	3.288.305	50.726	3.389.670	51.233	3.430.501	51.745	3.459.505	52.263
3.2 Onderwijshuisvesting	2.071.365	74.334	2.052.438	74.848	2.108.786	75.547	1.971.960	76.303
3.3 Sport en bewegen	2.951.012	541.464	2.917.128	546.961	2.932.639	552.405	2.948.494	557.929
3.4 Kunst en cultuur	2.838.825	182.849	2.771.990	184.409	2.793.291	186.011	2.815.021	187.628
4.1 Economie	1.394.418	247.564	1.358.676	249.777	1.372.941	252.276	1.386.023	254.798
5.1 Integrale veiligheid	4.056.765	200.182	4.125.172	201.974	4.184.840	204.145	4.233.477	206.185
6.1 Bestuur, communicatie en dienstverlening	3.939.251	688.873	3.836.911	695.264	3.866.845	701.717	3.886.199	708.234
Algemene Dekkingsmiddelen	1.181.788	73.659.697	934.591	75.491.734	1.145.908	76.381.301	1.347.959	77.631.506
Overhead	12.732.344	75.000	12.887.082	75.000	12.859.224	75.610	12.970.572	76.366
Treasury	-1.310.995	67.676	-1.517.740	66.322	-1.552.330	64.939	-1.556.572	63.587
Onvoorzien	250.000	0	300.000	0	350.000	0	400.000	0
Resultaat voor bestemming	97.239.686	94.921.509	96.660.729	97.116.585	97.379.942	98.181.831	97.903.830	99.728.554
TOTAAL SALDO BATEN EN LASTEN	-2.318.178		455.857		801.889		1.824.724	
Dotaties en onttrekkingen aan reserves	1.885.343	4.340.438	2.045.168	2.033.775	2.545.367	1.793.755	2.802.893	1.813.309
Resultaat baten lasten	99.125.029	99.261.947	98.705.897	99.150.360	99.925.309	99.975.586	100.706.723	101.541.863
GERAAMD RESULTAAT	136.917		444.464		50.277		835.140	

* Door afrondingsverschillen kunnen kleine afwijkingen ontstaan in de totaaltellingen.

Als bijlage F is (ter vergelijking) een overzicht opgenomen van de baten en lasten over 2019 en uit de begroting 2020.

B. Toelichting financiële positie

De Kadernota 2021 is de basis voor de begroting 2021. In de tussentijd zijn diverse onderdelen geactualiseerd. Deze zijn verwerkt in de begrotingssaldi in onderstaand schema.

	2021	2022	2023	2024
Saldi kadernota 2021	62.439	295.574	410.723	469.810
Actualisatie personeelskosten 2021 - 2024	-62.668	-77.198	-54.365	-11.618
Actualisatie rente, afschrijvingen en kostenplaatsen	61.880	-72.608	-127.670	73.386
Actualisatie diverse budgetten en reserves	-73.494	-83.009	-79.659	187.388
Effecten septembercirculaire 2020	148.760	381.705	-98.753	116.174
Saldi Begroting 2021 - 2024	136.917	444.464	50.277	835.140

De afzonderlijke posten worden als volgt toegelicht:

Actualisatie Personeelskosten:

De raming van de personeelskosten 2021 – 2024 is gebaseerd op de verwachte bezetting en formatie per 1-1-2020. De huidige CAO heeft een looptijd tot 31-12-2020 en we hebben, conform de uitgangspunten in de kadernota, gerekend met een jaarlijkse salarisstijging van 1%.

Actualisatie rente, afschrijvingen en kostenplaatsen:

Op basis van de werkelijk gemiddelde rentelasten over de opgenomen leningen en het verwachte verloop van de investeringen zijn de kapitaallasten voor de komende jaren berekend. Ook de budgetten en de doorverdeling van de kostenplaatsen is geactualiseerd bij de begroting 2021.

Actualisatie diverse budgetten en reserves:

Tussentijdse ontwikkelingen hebben invloed op de begrotingssaldi. Onder andere de budgetten voor afval en riolering zijn geactualiseerd. De verwerkingskosten voor het afval zijn de afgelopen periode flink hoger. Daarom zijn de budgetten vanaf 2021 verhoogd wat een negatief effect op de begroting heeft.

Effect septembercirculaire 2020:

In de meicirculaire 2020 is aangekondigd dat de omvang van het gemeentefonds voor de jaren 2020 en 2021 wordt 'vastgekleit' voor wat de betreft de afhankelijkheid van de overheidsuitgaven ('samen trap op, samen trap af'). In verband met de onzekerheid rondom de rijksuitgaven wegens de coronacrisis is er voor gekozen gemeenten zekerheid te bieden over de omvang van het gemeentefonds. Bij de septembercirculaire zijn toch wijzigingen ontstaan t.o.v. de meicirculaire.

Dat wordt veroorzaakt door:

- aanpassingen van landelijke en lokale maatstaven (inwoners, bijstandsgerechtigden, éénpersoonshuishoudens, etc.)
- eenmalige verlenging van extra middelen jeugdzorg in 2022

Reserves

Het resultaat van de begroting wordt mede bepaald door de verwachte toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. In 2021 zal naar verwachting € 4,3 miljoen worden onttrokken aan diverse reserves. Die onttrekkingen hebben merendeels betrekking op posten waarvoor in het verleden via een raadsbesluit is aangegeven dat dekking via reserves plaats zal vinden zoals (kapitaal)lasten onderwijshuisvesting, kapitaallasten huis van de gemeente etc.

In 2021 wordt een toevoeging aan diverse reserves verwacht van ca. € 1,9 miljoen. De toevoegingen en onttrekkingen voor 2021 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Mutaties reserves	2021		structureel / incidenteel	Toelichting reserves
	Lasten begroting	Baten begroting		
Reserve risico's grondexploitatie	50.000		structureel	toevoeging t.b.v. dekking structurele kosten Hart van Maasbree
Reserve overkluizing Bosbeek		1.713	incidenteel	vrijval ten gunste van algemene reserve
Reserve bushaltes Maasbree		8.608	incidenteel	vrijval ten gunste van algemene reserve
Reserve materialen OW	13.073		structureel	toevoeging t.b.v. dekking van kosten voor aanschaf materieel buitendienst
Algemene reserve		100.000	incidenteel	dekking kosten woonondersteuner (claim 2021)
Reserve risico's grondexploitatie		450.000	incidenteel	overheveling budget naar reserve herziening bestemmingsplannen
Reserve herziening bestemmingsplannen	450.000		incidenteel	overheveling budget van reserve risico's grondexploitatie
	56.000		structureel	toevoeging t.b.v. dekking van kosten omgevingswet / bestemmingsplannen
		660.000	incidenteel	onttrekking ter dekking van kosten m.b.t. invoering omgevingswet (incl. claim 2021)
Reserve sociaal domein	145.000		incidenteel	toevoeging vanwege minimumsaldo reserve
		150.000	incidenteel	onttrekking ter dekking van kosten sociaal domein 2021
Reserve onderwijshuisvesting		586.477	structureel	onttrekking ter dekking van kosten onderwijshuisvesting
	215.671		structureel	toevoeging aandeel onderwijshuisvesting in algemene uitkering
Reserve Mixed hockeyclub Helden	4.202		structureel	toevoeging t.b.v. dekking kosten aanleg hockeyveld
Reserve Kunst en cultuur		25.000	incidenteel	onttrekking t.b.v. claim oorlogsmonument Everlo
Reserve ontsluiting glastuinbouwgebieden		41.000	structureel	onttrekking ter dekking van kosten ontsluiting glastuinbouwgebieden Baarlo
	50.000		structureel	toevoeging t.b.v. dekking kosten ontsluiting glastuinbouwgebieden Baarlo
Reserve Schering en inslag		15.000	structureel	onttrekking ter dekking kapitaallasten plan Maasdal
Themareserve 5 + 6		40.000	incidenteel	onttrekking ter dekking kosten OLS 2021
Algemene reserve		865.000	incidenteel	onttrekking steunfonds Corona, beheersysteem OR, sociaal domein
Algemene reserve	500.000		incidenteel	toevoeging ter versterking vermogenspositie
Reserve dekking kapitaallasten		715.535	structureel	onttrekking ter dekking van kapitaallasten diverse investeringen

Mutaties reserves	2021		structureel / incidenteel	Toelichting reserves
	Lasten begroting	Baten begroting		
Reserve uitgezette middelen		562.605	structureel	<i>onttrekking ter dekking kapitaallasten verbouwing Huis van de Gemeente</i>
Reserve ICT	110.000		structureel	<i>toevoeging t.b.v. dekking kosten voor licenties en onderhoud ICT</i>
		119.500	incidenteel	<i>onttrekking ter dekking van (meer)kosten ICT inzake onderhoud en licenties</i>
Diverse reserves vaste compensatie	291.397		structureel	<i>toevoeging vaste compensatie aan diverse reserves</i>
Totaal lasten / baten begroting 2021	1.885.343	4.340.438		
Per saldo mutaties reserves 2021	2.455.095			

De onderverdeling in structurele en incidentele mutaties in 2021 is als volgt:

Mutaties reserves	2021	
	Toevoegingen	Onttrekkingen
Structureel	790.343	2.250.117
Incidenteel	1.095.000	2.090.321
Totaal	1.885.343	4.340.438

Voor de jaren 2022 t/m 2024 zijn de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves als volgt:

Mutaties reserves	2022		2023		2024	
	Toevoegingen*	Onttrekkingen*	Toevoegingen*	Onttrekkingen*	Toevoegingen*	Onttrekkingen*
Structureel	795.168	1.933.775	795.367	1.793.755	802.893	1.813.309
Incidenteel	1.250.000	0	1.750.000	0	2.000.000	0
Totaal	2.045.168	1.933.775	2.545.367	1.793.755	2.802.893	1.813.309

* Toevoegingen = lasten begroting

Onttrekkingen = opbrengsten begroting

Mede gezien de onzekerheid over de daadwerkelijke hoogte van de algemene uitkering is een buffer in de begroting in de vorm van een geraamde toevoeging aan de algemene reserve opgenomen. Mochten de opbrengsten van de algemene uitkering tegenvallen, dan kan de geraamde toevoeging aan de reserve worden bijgesteld om als compensatie te dienen. De toevoegingen aan de algemene reserve zijn in totaal:

2021: € 500.000

2022: € 1.250.000

2023: € 1.750.000

2024: € 2.000.000

Het totaaloverzicht van de reserves voor de periode 2021 – 2024 is opgenomen in bijlage C van deze begroting.

Vennootschapsbelastingplicht

De gemeente Peel en Maas is met ingang van 2016 belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting voor zover zij een onderneming in fiscale zin drijft. Op basis van de ingenomen standpunten, welke met de Belastingdienst zijn besproken worden de aangiften opgesteld. De aangiften over de jaren 2016, 2017 en 2018 zijn inmiddels ingediend.

Het fiscaal resultaat over 2016 is volgens de aangifte €140.282 positief waarover voorlopig € 28.056 aan Vennootschapsbelasting is betaald.

Het fiscaal resultaat over 2017 bedraagt volgens de aangifte € 505.069 negatief.

Dit negatieve resultaat kan voor een bedrag van € 140.282 verrekend worden met 2016 waardoor de betaalde Vennootschapsbelasting weer wordt terugontvangen op moment dat de belastingdienst de aangiften afwikkelt. Van het verlies over 2017 resteert een bedrag van € 364.787 als compensabel verlies. Over 2018 bedraagt het fiscale verlies volgens de aangifte € 271.660.

Hiermee komt het totale compenseerbare verlies eind 2018 op een bedrag van € 636.447 wat onder voorwaarden verrekend kan worden met toekomstige winsten.

De Belastingdienst heeft de aangiften over de jaren 2016, 2017 en 2018 nog in behandeling. De aangifte Vennootschapsbelasting over 2019 moet nog worden ingediend. Naar verwachting is over 2019 ook geen vennootschapsbelasting verschuldigd.

Arbeidskosten 2021 – 2024

De berekening van de personeelskosten voor 2021 is gebaseerd op de werkelijk verwachte bezetting per 1-1-2021 conform de gelden CAO. Dat leidt tot de volgende jaarlijkse arbeidskosten inclusief de kosten van (oud) bestuurders:

	2021	2022	2023	2024
Arbeidskosten	23.808.523	24.074.442	24.349.207	24.550.870

C. Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Dit zijn voornamelijk baten die niet toegerekend (mogen) worden aan een specifiek programma. Onderstaand worden de belangrijkste onderdelen nader toegelicht.

	2021		2022		2023		2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Lokale heffingen	199.642	9.004.456	202.532	9.288.433	204.556	9.517.527	206.602	9.708.350
Algemene uitkering	0	63.987.688	0	65.534.695	0	66.194.105	0	67.252.413
Dividenden en rente	29.835	667.553	29.840	668.606	29.846	669.669	29.852	670.743
Overige	952.311	0	702.219	0	911.505	0	1.111.505	0
	1.181.788	73.659.697	934.591	75.491.734	1.145.908	76.381.301	1.347.959	77.631.506

Lokale heffingen

Dit zijn vooral OZB-opbrengsten, verblijfsbelasting en forensenbelasting. BsGW voert voor Peel en Maas de taken voor de lokale heffingen uit. BsGW is beschreven in de paragraaf verbonden partijen. Een specificatie van de tarieven staat in de paragraaf lokale heffingen. Samen met BsGW is een prognose gemaakt en de tarieven zijn hierop afgestemd.

	2021		2022		2023		2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
OZB	144.526	8.120.002	146.782	8.323.814	148.250	8.532.742	149.732	8.703.397
Verblijfs- en forensenbelasting	14.733	868.000	14.963	948.000	15.113	968.000	15.264	988.000
Overige kosten en opbrengsten	40.383	16.454	40.787	16.619	41.194	16.785	41.606	16.953
	199.642	9.004.456	202.532	9.288.433	204.556	9.517.527	206.602	9.708.350

Algemene uitkering

Het belangrijkste algemene dekkingsmiddel voor de gemeentelijke begroting vormt de algemene uitkering. De algemene uitkering is onder andere afhankelijk van de omvang van de rijksuitgaven (samen trap op, samen trap af).

Op dit moment loopt een onderzoek naar een grootschalige herverdeling van het gemeentefonds. Wat de effecten van die herverdeling van individuele gemeenten zijn is nu nog niet aan het geven. Meer duidelijkheid wordt verwacht in de decembercirculaire 2020. In financiële zin hebben we in deze begroting geen rekening gehouden met mogelijke herverdeeleffecten. Die herverdeeleffecten kunnen in 2022 oplopen tot een bedrag van € 15 per inwoner ca. € 650.000) en kan de jaren daarna nog verder toenemen.

Deze begroting is gebaseerd op de gegevens uit de septembercirculaire 2020. In die circulaire zijn de gevolgen van de miljoenennota 2021 verwerkt. Als bijlage D is een specificatie van de algemene uitkering 2021 op basis van de septembercirculaire 2020 opgenomen.

Dividenden / renteopbrengsten

Door de verkoop van de Essentaandelen is een groot deel van de dividendinkomsten vervallen. We ontvangen nog wel dividend van Enexis omdat we nog aandeelhouder zijn. Ook lopen er leningen aan Enexis. De ontvangen rente is een compensatie voor de vervallen Essentdividenden. De Provincie Limburg beschrijft in haar Richtlijnen voor de begroting, welke bedragen aan dividend mogen worden opgenomen.

	2021
Dividend BNG	181.508
Rente / Dividend Enexis	486.045
	667.553

Overige algemene dekkingsmiddelen:

In deze post zijn staan onder andere:

- Kapitaallasten van nieuwe investeringen
- Budget steunfonds Corona 2021 (€ 500.000)
- Budgetten voor cofinanciering van projecten in het kader van de investeringsagenda en regiodeal (€400.000 in 2021 tot en met 2024)

Onvoorzien:

Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft een post onvoorzien voor, maar niet de omvang. Gemeenten bepalen zelf hoe groot deze post moet zijn. Deze post vangt onverwachte kosten of schommelingen in de algemene uitkering op. In de Kadernota 2021 is al aangegeven dat we deze post wat ruimer maken. De post onvoorzien bedraagt (2020: € 150.000):

2021: € 250.000
 2022: € 300.000
 2023: € 350.000
 2024: € 400.000

D. Ombuigingsmaatregelen

Door de positieve begrotingssaldi voor 2021 – 2024 is het niet nodig om deze maatregelen te nemen. Gezien de onzekerheden die samenhangen met de herijking van het gemeentefonds per 2022 wordt wel al geïnventariseerd welke maatregelen eventueel getroffen kunnen worden. In de Kadernota 2022 zullen we hier nader op terugkomen als de effecten van de herijking van het gemeentefonds bekend zijn.

E. Overhead en treasury

Overhead

Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat overheadkosten niet worden doorbelast naar de producten in de begroting. Alleen de overheadkosten voor investeringen en projecten worden doorbelast. Het overheadtarief is berekend op basis van de totale overheadkosten en het verwachte aantal 'productieve' uren in 2021. In de paragraaf Lokale heffingen staat de berekening en een toelichting.

De overheadkosten 2021 van Peel en Maas zijn (per saldo) als volgt opgebouwd:

Overheadkosten 2021		
Kosten management	<i>betreft directie, MT en strategie en ontwikkeling</i>	2.381.725
Kosten advies & control	<i>betreft o.a. P&O, inkoop, juridisch control, P&C, financiële administratie, secretariaat en BsGW</i>	3.249.541
Kosten Faciliteiten, informatisering en automatisering	<i>incl. kapitaallasten en kosten voor licenties en onderhoud, telefonie</i>	4.981.414
Kosten huisvesting	<i>betreft kosten huis van de gemeente (netto kosten)</i>	1.432.067
Overige kosten overhead	<i>communicatie, algemene personeelskosten</i>	1.033.982
Bruto overheadkosten		13.078.729
Doorbelasting naar investeringen / projecten		-421.385
Overheadkosten t.l.v. begroting		12.657.344

Treasury

Naast de overheadkosten moeten ook de kosten m.b.t. treasury apart worden opgenomen.

Treasury 2021	
Te betalen rente m.b.t. opgenomen geldleningen (saldo)	1.325.111
Afschrijvingskosten investeringen en projecten	6.385.195
Ontvangen rente m.b.t. verstrekte geldleningen	-82.576
Kosten treasury 2021 (per saldo)	7.627.730
Doorbelaste kapitaallasten naar producten	-8.986.513
Doorbelaste renteopbrengsten naar producten (bij projectfinanciering)	52.900
Doorbelaste kapitaallasten naar projecten grondexploitatie	-34.788
Saldo treasury	-1.340.671

Het saldo op dit taakveld is administratief en ontstaat doordat er meer kapitaallasten worden doorbelast op basis van rekenrente (1,75%) dan er daadwerkelijk aan kosten voor rente en afschrijving ontstaat.

F. Investeringslijst en claims 2021

Investerings 2021

In de kadernota 2021 staat € 250.000 aan kapitaallasten voor nieuwe investeringen. Diverse investeringen hebben een 'eigen dekking' en tellen niet mee in de € 250.000. Bijvoorbeeld: investeringen die in Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) staan.

Aanvulling investeringsoverzicht en claims

Bij de begroting 2021 zijn er, in aanvulling op het investeringsoverzicht in de kadernota, nog enkele nieuwe investeringen opgevoerd. Dat betreft:

- Aanplant bomen n.a.v. motie bij begroting 2020
- Waterbronnen bij diverse voetbalaccommodaties
- Vervanging lichtmasten Thyascomplex
- Investerings WMO - vervoersvoorzieningen (*valt binnen de begroting en heeft geen invloed op de begrotingssaldi*).

Bij de claims zijn de volgende posten toegevoegd t.o.v. de kadernota 2021.

- Optimalisatie beheersysteem openbare ruimte
- Instellen steunfonds Corona 2021
- Woonondersteuner Peel en Maas
- Bijdrage oorlogsmonument Everlo

De nieuwe claims en investeringen die sinds de kadernota zijn opgenomen hebben geen invloed op het begrotingssaldo. De kapitaallasten van de nieuwe investeringen voor 2021 blijven (nagenoeg) binnen de beschikbare € 250.000. De nieuwe claims worden gedekt uit reserves.

Investerings 2021								
	Omschrijving	Kern	Soort *	Afschrijf- termijn	Bruto investering	Totaal kapitaal- lasten	Kapitaal- lasten gedekt** rente 1,75%	Kapitaal- lasten t.l.v. exploitatie rente 1,75%
Vermindering gevolgen klimaatontwikkeling								
1	Kieenweg - Bong - Scheresweg	Baarlo	MN	40	950.000	40.375	0	40.375
2	Achter de Hoven	Maasbree	MN	40	700.000	29.750	0	29.750
3	Muldersweg - Thomassenstraat - Van Agchellstraat	Egchel	MN	40	790.000	33.575	20.825	12.750
4	Verbeteringsmaatregelen (KRW)	Algemeen	MN	60	527.000	18.006	18.006	0
5	Aanplant bomen diverse kernen	Algemeen	MN	40	1.240.950	52.740	0	52.740
	<i>Onderuitputting kapitaallasten aanplant bomen (periode van 8 jaar)</i>					-46.365	0	-46.365
Bevordering verkeersveiligheid								
6	Gielenhofweg	Egchel	MN	40	95.000	4.038	0	4.038
7	Jan Thijssensteeg - Steegstraat - Kapelkesweg	Meijel	MN	40	660.000	28.050	0	28.050
Overige infrastructurele werken								
8	Helenaveenseweg - Ontginningsweg - Marisstraat - Roomweg	Grashoek	MN	40	930.000	39.525	0	39.525
9	Oude Heldenseweg - Leeuwerik - Laar - Schuttenbos	Maasbree	MN	40	530.000	22.525	0	22.525
10	Bijdrage bovenbouw aan renovatie/vervanging riolering (wegen)	Algemeen	MN	40	95.000	4.038	0	4.038
11	Achterstallig onderhoud kunstwerken (bruggen, duikers, keerwanden)	Algemeen	MN	40	152.000	6.460	0	6.460
12	Voorbereidingskrediet reconstructie Heldense Dijk incl. brug	Meijel	MN	40	550.000	23.375	0	23.375
Riool en afvalwater beheer								
13	Mechanisch/elektrische renovatie/vervanging gemalen vrijvervalriolering	Algemeen	EN	15	284.000	23.903	23.903	0
14	Mechanisch/elektrische renovatie/vervanging gemalen drukriolering	Algemeen	EN	15	456.000	38.380	38.380	0
15	Renovatie/vervanging vrijvervalriolering	Algemeen	EN	60	963.000	32.903	32.903	0
16	Renovatie IBA's	Algemeen	EN	15	29.000	2.441	2.441	0
Onderhouden en verduurzamen accommodaties								
17	TV Grootveld; renovatie toplaag 6 tennisbanen	Panningen	EN	15	90.000	7.575	0	7.575
18	Duurzaamheidsmaatregelen gemeentelijke accommodaties	Diverse	EN	15	215.000	18.096		18.096
19	Waterbronnen bij diverse voetbalaccommodaties	Diverse	EN	25	100.000	5.750		5.750
20	Verlichting Thyas	Panningen	EN	20	25.000	1.688		1.688
Bedrijfsvoering								
21	Vervanging voertuig voor afvalinzameling (Onepass)	Algemeen	EN	7	250.000	40.089	40.089	0
22	Vervangingsinvesteringen tractiemiddelen	Algemeen	EN	7	310.000	49.711	49.711	0
23	Aanschaf veegwagen	Algemeen	EN	7	180.000	28.864	28.864	0
WMO-voorzieningen								
24	WMO Vervoersvoorzieningen	Algemeen	EN	5	500.000	108.750	108.750	0
					10.121.950	505.490	255.122	250.368

* soort activa: **MN** = Maatschappelijk nut in de openbare ruimte / **EN** = Economisch nut

** kapitaallasten kunnen worden gedekt uit GRP, bestaande budgetten, reserves etc.

Toelichting investeringen 2021

Vermindering gevolgen klimaatontwikkelingen

1. Kieënweg - Bong – Scheresweg

Groot onderhoud wegen in afkoppel gebied Bong / Kieënweg. Naast groot onderhoud aan het wegdek wordt er gewerkt aan de KRW opgaves in Baarlo en hiermee ook wateroverlast voorkomen. Vanuit riolering wordt met een krediet vanuit Verbeteringsmaatregelen (KRW) € 500.000 beschikbaar gesteld voor het nemen van maatregelen aan het riool.

2. Achter de Hoven

Bijdrage wegen voor afkoppelen project Achter de Hoven in Maasbree waarvoor in 2019 en 2020 al deelkredieten beschikbaar zijn gesteld. Uit GRP moet dan nog een bijdrage komen. Dit bedrag kan pas worden vastgesteld na het onderzoeken van afkoppelmogelijkheden en na gesprekken met de buurtbewoners. Het benodigde bedrag kan worden gedekt uit bestaande rioleringskredieten. De raad wordt hierover t.z.t. geïnformeerd.

3. Muldersweg - Thomassenstraat - Van Agchellstraat

Deze wegen in Egchel behoeven groot onderhoud, inrichten conform richtlijnen 30 km, bomen vervangen en afkoppelen hemelwaterafvoer. De kosten voor de aanpassingen aan het riool zijn niet opgenomen in het GRP.

4. Verbeteringsmaatregelen 2021 Kaderrichtlijn Water (KRW)

Maatregel uit Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP).

5. Aanplant bomen in diverse kernen

In de raadsvergadering over de begroting 2020 (12-11-2019) is een motie aangenomen om in een periode van 8 jaar 7.319 bomen te planten in onze gemeente. De totale kosten bedragen € 1.240.950

Verdeling nieuwe aanplant bomen

	Aantal bomen	Kosten per boom	Totaalkosten
Stedelijk gebied	250	€ 1.150,-	€ 287.500
Parken en bermen	750	€ 650,-	€ 487.500
Bomen in groepsverband (bosjes)	5.319	€ 50,-	€ 265.950
Bomen in particuliere tuinen binnen bebouwde kom	1.000	€ 200,-	€ 200.000
Totaal	7.319		€ 1.240.950

De kapitaallasten, bij een afschrijvingstermijn van 40 jaar, zijn € 52.740 per jaar. In het eerste jaar planten we voor zo'n € 150.000 aan nieuwe bomen. Daardoor zijn de kapitaallasten in 2021 € 6.375.

Bevordering verkeersveiligheid

6. Gielenhofweg

Inrichten conform 30 km richtlijnen om sluipverkeer te verminderen.

7. Jan Thijssensteeg – Steegstraat – Kapelkesweg

Groot onderhoud zoals: inrichten conform richtlijnen 30 km-zone en vervanging riolering. De kosten van € 340.000 worden betaald uit het krediet voor renovatie en vervanging vrijvervalriolering (GRP).

Overige infrastructurele werken

8. Helenaveenseweg - Ontginningsweg - Marisstraat - Roomweg

Groot onderhoud zoals: inrichten conform 30 km. Het vervangen van de riolering voor € 350.000 wordt betaald uit een krediet voor renovatie/vervanging vrijvervalriolering (GRP).

9. Oude Heldenseweg – Leeuwerik – Laar – Schuttenbos

Groot onderhoud aan wegen en bermen. Werkzaamheden aan het riool worden voor € 220.000 gedekt uit een krediet voor renovatie en vervanging vrijvervalriolering (GRP).

10. Bijdrage bovenbouw aan renovatie/vervanging riolering (wegen) 2021

Bijdrage uit budget wegen bij vervanging riool.

11. Achterstallig onderhoud kunstwerken (bruggen, duikers, keerwanden)

Er is achterstallig onderhoud aan kunstwerken omdat afgelopen jaren nauwelijks onderhoud is uitgevoerd. Na een inhaalslag kan het onderhoud vanaf 2022 weer regulier worden opgepakt en is hiervoor jaarlijks € 85.000 nodig.

12. Voorbereidingskrediet Reconstructie Heldensedijk incl. brug + Meijelseweg Beringe (buiten bebouwde kom)

Groot onderhoud aan wegen en brug. De brug is aan vervanging toe. De voorbereidingskosten zijn onderdeel van de totale kosten van ongeveer € 3,7 miljoen. Voorbereidingskosten worden gebruikt voor de uitwerking van het plan. In 2020 volgt de aanvraag voor de aanvullende investering van ongeveer € 3,2 miljoen.

Riool en afwater beheer

13. Mechanisch/elektrische renovatie/vervanging gemalen vrijvervalriolering 2021

Maatregel uit GRP.

14. Mechanisch/elektrische renovatie/vervanging gemalen drukriolering 2021

Maatregel uit GRP.

15. Renovatie/vervanging vrijvervalriolering 2021

Maatregel uit GRP.

16. Renovatie IBA's 2021

Maatregel uit GRP. Renovatie van de bestaande IBA's (Individuele Behandeling van Afvalwater) volgens de economisch meest voordelige oplossing. De nieuwe generatie IBA's zijn de best mogelijke oplossing.

Onderhouden en verduurzamen accommodaties

17. TV Grootveld; renovatie toplaag 6 tennisbanen

Vervanging toplaag van zes tennisbanen volgens onderhoudsplan. De tennisvereniging betaalt de kosten van één boventallige baan.

18. Duurzaamheidsmaatregelen gemeentelijke accommodaties

Voor de verduurzaming van een aantal accommodaties (o.a. sportzaal Kessel en sporthal Meijel) wordt een krediet gevraagd voor installatie van LED verlichting en daarmee een besparing op de energiekosten gerealiseerd.

19. Nieuwe waterbronnen diverse voetbalaccommodaties

De voetbalaccommodaties in onze gemeente hebben allemaal een waterbron voor de beregening van de voetbalvelden. Door de droogte van de afgelopen zomers is de grondwaterstand dermate laag dat er bij vijf accommodaties problemen ontstaan. Het grondwaterpeil heeft zich niet hersteld en daardoor moeten er diepere bronnen worden aangelegd. De gemeente is verantwoordelijk voor de waterbronnen. Een nieuwe bron boren kost tussen de € 15.000 en € 20.000. Voor vijf nieuwe waterbronnen is een investeringskrediet nodig van € 100.000.

20. Thyascomplex: vervangen baanverlichting

De huidige armaturen (gele sox-lampen) van de baanverlichting op het Thyascomplex zijn verouderd en bieden onvoldoende lichtwaarde. Door vervanging van deze verlichting met LED-lampen zal ook het energieverbruik worden verlaagd. De kosten voor de vervanging bedragen € 25.000 (excl. BTW).

Bedrijfsvoering

21. Vervanging voertuig voor afvalinzameling (Onepass)

Een afvalwagen is in 2013 aangeschaft en is in 2021 aan vervanging toe. De kosten worden via de afvalstoffenheffing gedekt.

22. Vervangingsinvesteringen tractiemiddelen 2021

Diverse tractiemiddelen moeten in 2021 vervangen worden. In de begroting is al rekening gehouden met de kapitaallasten voor de vervanging.

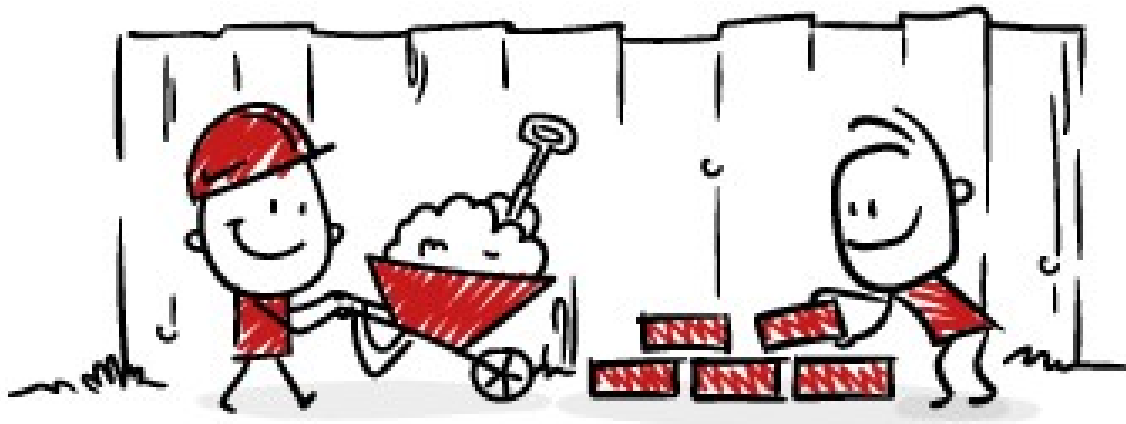
23. Aanschaf veegwagen

Het machinaal vegen in de openbare ruimte is uitbesteed. Door dit zelf te doen verhogen we de veegkwaliteit en kunnen we flexibeler werken. 80 % van de kosten wordt betaald uit het budget voor Riolering en Afval. De besparing dekt de overige 20 % van de kosten.

WMO-voorzieningen

24. WMO-vervoersvoorzieningen

De aangeschafte WMO-vervoersvoorzieningen worden als investering opgenomen. Daardoor ontstaan er jaarlijkse kapitaallasten waarmee de aanschafkosten worden verdeeld over 5 jaar. De kapitaallasten worden betaald uit het budget voor WMO vervoersvoorzieningen.

Claims 2021										
Nr	Omschrijving	Periode	2021	dekking	2022	dekking	2023	dekking	2024	dekking
Vermindering gevolgen klimaatontwikkelingen										
1	Opstellen kaart met natuurwaarden, waardevol groen en watergebieden	2021	65.000		0		0		0	
2	Communicatie/stimulering vergroening en biodiversiteit	structureel	25.000		25.000		25.000		25.000	
Toezicht en handhaving										
3	Handhaving permanente bewoning bij recreatieparken	structureel	50.000		50.000		50.000		50.000	
Omgevingswet										
4	Invoering Omgevingswet	2021	450.000	450.000	0		0		0	
Overige infrastructurele werken										
5	Ophogen jaarlijkse dotatie voorziening onderhoud wegen	structureel	100.000		200.000		300.000		300.000	
Vitaal en gezond										
6	Zorgtechnologie	2021-2022	25.000		25.000		0		0	
Integratie en arbeidsmarkt										
7	Integratie arbeidsmigranten	structureel	100.000		100.000		100.000		100.000	
Bedrijfsvoering										
8	Optimalisering beheerssysteem openbare ruimte	2021	170.000	170.000						
9	Woonondersteuner	2021-2022	100.000	100.000	100.000	100.000	0		0	
Coronamaatregelen										
10	Instellen steunfonds Corona 2021	2021	500.000	500.000						
Cultuur en monumenten										
11	Burgerinitiatief oorlogsmonument Everlo	2021	25.000	25.000						
			1.610.000	1.245.000	500.000	100.000	475.000	0	475.000	0

Toelichting claims 2021

Vermindering gevolgen klimaatontwikkelingen:

1. Opstellen kaart met natuurwaarden, waardevol groen en watergebieden

Kaderstelling/duurzaamheidsagenda/omgevingsvisie. Het doel is om inzicht te krijgen in alle waarden om zo kansen en knelpunten gebiedsgericht aan te pakken. Biodiversiteit (mogelijk het uitvoeren stresstest biodiversiteit) wordt ook meegenomen.

2. Communicatie/stimulering vergroening en biodiversiteit

Motie van de raad: langlopende actie vanaf 2021 om te stimuleren dat mensen hun omgeving vergroenen met aandacht voor biodiversiteit (bijv. met communicatie, goede voorbeelden, deelnemen aan landelijke operatie Steenbreek en/of met een actie stenen eruit, groen erin, afkoppelen enz.)

Toezicht en handhaving

3. Handhaving permanente bewoning bij recreatieparken

We zijn 3 jaar geleden van start gegaan met de handhaving op permanente bewoning bij recreatieparken. De eerste 3 jaar zitten erop en de eerste resultaten zijn zichtbaar. Zoals destijds aangegeven verwachten we dat dit traject 5-10 jaar in beslag zal nemen. Als uitgangspunt worden landelijke ervaringscijfers gehanteerd waarbij wordt uitgegaan van ca. 10 casussen per jaar á € 5.000 per casus (gemiddeld). De kosten bestaan uit inzet voor onderzoek, inzet instrumenten, juridische procedures etc.

Omgevingswet

4. Invoering Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet krijgt steeds meer vorm. Ook wordt steeds duidelijker wat hier (verder) voor nodig is. In het verleden zijn al middelen beschikbaar gesteld voor een belangrijk deel van de ICT basis infrastructuur en de inzet voor o.a. pilots. Uit de recent beschikbaar gekomen normering, die door de VNG is opgezet, worden de kosten voor Peel en Maas ingeschat op € 2,7 mln. De keuzes in werkwijze (zaakgericht werken) en de bestaande aanpak (o.a. de pilots) binnen Peel en Maas en dat wij het zelf doen, maken het voor Peel en Maas eenvoudiger en goedkoper om aan te sluiten bij de gewenste werkwijze van de Omgevingswet.

In de begroting van 2020 is al aangegeven dat naar verwachting de beschikbaar gestelde middelen niet toereikend zijn om de Omgevingswet geheel te implementeren. Naast de beschikbare middelen is er nog € 450.000 extra nodig. Voorgesteld wordt deze extra middelen toe te voegen aan de reserve herziening bestemmingsplannen. Vervolgens deze beschikbaar te stellen voor de inzet van tijdelijk personeel, externe (specialistische) hulp, aanvullende informatiseringszaken, opleiding/scholing en communicatie/voorlichting. Deze werkwijze past binnen de aanpak van Peel en Maas waarbij ontwikkelingen opgepakt worden door eigen mensen zodat kennis en vaardigheden geborgd worden.

Overige infrastructurele werken

5. Ophogen jaarlijkse dotatie voorziening onderhoud wegen

Sinds de fusie in 2010 zijn er veel uitbreidingsplannen gerealiseerd zoals Giel Peetershof, Schrames, Egchel Hook, In den Bosch, Startebos en Stox. Daardoor is het te onderhouden areaal flink toegenomen. Ondanks de areaaluitbreidingen en bezuinigingen hebben we tot nu toe nog altijd de gewenste onderhoudskwaliteit geleverd met het beschikbare budget. Dit kon door de ruimte die nog in de begroting zat en het slimmer organiseren van werkzaamheden. Maar ook door de lagere onderhoudskosten als gevolg van de economische crisis. De onderhoudskosten stijgen weer aanzienlijk. Een verhoging van het onderhoudsbudget Wegen is noodzakelijk om het gewenste kwaliteitsniveau te garanderen.

Vitaal en gezond

6. Zorgtechnologie

De inzet van technologische hulpmiddelen in de thuissituatie kan iets toevoegen aan de kwaliteit van leven van thuiswonende ouderen en hun naasten. Het zorgt dat mensen in een kwetsbare positie meer eigen regie hebben en langer zelfstandig thuis kunnen wonen. Een deel van onze kwetsbare ouderen is onbekend met technologie en ervaren mogelijk een grote drempel om digitale hulpmiddelen te gebruiken. Daarnaast staat de arbeidsmarkt voor zorgpersoneel flink onder druk. Daarom zetten we de komende jaren in op zorgtechnologie. Dit kan door hulpmiddelen tijdelijk ter beschikking te stellen waarmee we ouderen aansporen om tot aanschaf over te gaan. Hiervoor kopen we zelf een aantal digitale hulpmiddelen in om uit te lenen. Zij bepalen daarna zelf of ze het hulpmiddel kopen. Op deze manier faciliteren we de bevordering van de digitale vaardigheden. We zoeken nadrukkelijk naar samenwerking met zorgaanbieders die hier al ervaring in hebben of ervaring willen opdoen én met onze partners/netwerken in de dorpen zoals de kernteams, KBO, Huis van Morgen en Taalhuis. Bij de regionale aanbestedingen voor het Sociale domein is de inzet van zorgtechnologie ook een punt van aandacht.

Arbeidsmarkt en integratie

7. Integratie arbeidsmigranten

In 2019 heeft uw raad nieuw beleid inzake huisvesting arbeidsmigranten vastgesteld en is ook voor de jaren 2019 en 2020 een budget van € 175.000 per jaar beschikbaar gesteld. Peel en Maas is inmiddels een voorbeeld voor vele andere gemeenten voor o.a. de wijze waarop het digitaal nachtregister is geïntroduceerd en de laagdrempelige wijze waarop we inschrijvingen hebben georganiseerd.

Peel en Maas heeft een integrale beleidsaanpak arbeidsmigranten vastgesteld. Vanaf 2021 willen we het accent meer verleggen van aandacht voor huisvesting en arbeidsmarkt naar integratie van arbeidsmigranten in de gemeenschappen. Zo zijn de intakegesprekken van mensen op locatie bijvoorbeeld een eerste stap naar integratie.

Voor al deze activiteiten is structureel budget nodig van € 100.000 per jaar.

Bedrijfsvoering

8. Optimalisering beheerssysteem openbare ruimte

Sinds 2011 hebben we een contract met Antea voor beheerssoftware Gegevens Beheer voor Openbare Ruimte (GBI). Samen met team FIT - Geo hebben we de basis van de data goed op orde. Helaas voldoet GBI niet meer aan onze eisen. Het systeem moet "gestandaardiseerd" worden waardoor de processen verder geautomatiseerd worden en het uitwisselen van gegevens met andere ICT-systemen makkelijker zijn. Landelijk zijn standaarden ontwikkeld (IMBOR) en het is belangrijk dat we deze op korte termijn implementeren. Naast interactie met andere systemen willen we breder gebruik maken van de software en data voor onder andere inspecties, begrotingen, bestekken maken en registreren van werkzaamheden. Voorstel: € 170.000 extra budget beschikbaar te stellen uit de algemene reserve.

9. Woonondersteuner

In Peel en Maas is het goed wonen, en dat willen we ook zo houden. We denken en werken mee als gemeente bij goede initiatieven. Deze initiatieven komen veelal voort uit de gemeenschap zelf.

In lijn met de Motie "Woonondersteuner Peel en Maas", aangenomen bij de behandeling van de kadernota 2021, zal een medewerker aangetrokken worden die een belangrijke schakel gaat zijn tussen de dorpen, inwoners en gemeente. Hij/zij zal ondersteuning bieden bij de vele vraagstukken die er zijn en nog volgen op het gebied van wonen, wonen en zorg, toepassing van nieuwe woonvormen etc. Uiteindelijk zal het bovenliggend streven zijn dat we met de inwoners toewerken naar voldoende juiste woningen, van het juiste type op de juiste plek. We willen starten met een proef van twee jaar met de woonondersteuner.

Coronamaatregelen

10. Instellen steunfonds Corona 2021

In 2020 is een fonds ingesteld om verenigingen, stichtingen en andere organisaties zonder winstoogmerk waarvan het voortbestaan bedreigd wordt te ondersteunen. Dit "Steunfonds Corona" willen we ook in 2021 voortzetten. In eerste instantie gaan we ervan uit dat zeker het eerste half jaar 2021 die steun voor bepaalde organisaties nodig zal zijn. We stellen daarom een bedrag van € 500.000 beschikbaar ten laste van de algemene reserve. Mocht in de loop van 2021 blijken dat de behoefte aan ondersteuning groter is dan de genoemde € 500.000 dan zullen we via een separaat raadsvoorstel of via de bijstellingsrapportage een verruiming van het steunfonds Corona 2021 aan de gemeenteraad voorleggen.

Cultuur en monumenten

11. Bijdrage burgerinitiatief oorlogsmonument Everlo

Op basis van een gedegen onderzoek is gebleken dat de namen van ruim 20 oorlogsslachtoffers ontbreken op het oorlogsmonument Everlo. Er is een burgerinitiatief ontstaan, dat als doel heeft het huidige monument aan te vullen met een kunstwerk/monument met deze ontbrekende namen. Door het opnemen van deze namen wordt deze herdenkingsplek compleet en wordt een belangrijk oorlogs- en herdenkingsmonument in de gemeente in ere gehouden.

We stellen voor om een krediet van € 25.000 beschikbaar te stellen voor dit aanvullende kunstwerk/monument. Dit krediet dekken we uit de reserve Kunst en Cultuur.

Toekomstige ontwikkelingen

Er zijn naast de concrete investeringen en claims die in voorgaande overzichten zijn opgenomen ook nog enkele ontwikkelingen die binnen afzienbare tijd mogelijk zullen leiden tot een claim en/of een investering. Maar deze zijn op dit moment nog onvoldoende concreet om al volledig (financieel) te kunnen onderbouwen.

Regiodeal en investeringsagenda

De ontwikkelingen m.b.t. de regiodeal en investeringsagenda zijn inmiddels in een stadium beland waarbij gemeenten eigen projecten kunnen indienen en deelnemen aan regionale projecten. Of ingediende projecten in aanmerking komen voor cofinanciering via regiodeal en / of investeringsagenda is nog niet bekend.

Uiteraard dienen we als Peel en Maas ook projecten in en sluiten we aan bij regionale projecten. Een (economisch en maatschappelijk) sterke regio Noord-Limburg is immers ook van groot belang voor de inwoners en ondernemers van Peel en Maas. We proberen dat zoveel mogelijk te financieren vanuit bestaande budgetten, kredieten en /of formatie. Dat zal niet in alle gevallen mogelijk zijn, maar op dit moment zijn de projecten nog niet concreet genoeg om exact te kunnen bepalen wat de meerkosten voor de gemeente zijn. Om die reden nemen we in deze begroting één totaalbedrag als stelpost op voor de bijdragen aan projecten waar we als Peel en Maas aan willen deelnemen. Deze stelpost bedraagt, van 2021 tot en met 2024, € 400.000 per jaar.

We gaan met de gemeenteraad in gesprek over de concrete invulling van de projecten binnen de regionale thema's Ondernemen en innoveren, Vitaal en gezond, Toerisme en Leisure, Landelijk gebied, Ondernijning, Mobiliteit en logistiek en Energie en klimaat. Daarvoor heeft uw raad al kaders vastgesteld bij het besluit over de Regiovisie. Daarnaast de vastgestelde kaderstellingen van de programma's daarin bepalend.

Plattelandsagenda

De opgaven voor het landelijk gebied zijn complex. Daarom is een integrale agenda voor het platteland belangrijk. Samen met stakeholders én met oog voor onze eigen ambities sturen we op acties voor een vitaler platteland zoals bijvoorbeeld coaching van agrarische ondernemers. We zien ook mogelijkheden om voor de lange termijn. We starten samen met onder andere de Provincie Limburg, banken en verzekeraars een verkenning naar het vormen van een fonds voor het tegengaan van leegstand. Vormen zijn bijvoorbeeld: slopen van bestaande gebouwen of juist het aanjagen van herinvulling.

Duurzaamheid en waterveiligheid

Met de duurzaamheidsagenda zet de gemeente Peel en Maas duidelijk neer op welke wijze ze invulling geeft aan een van de meest besproken thema's in Nederland. De agenda maakt duidelijk welke activiteiten we voorrang verlenen. We spreken de verwachting uit dat in 2021 voor een aantal concrete onderdelen middelen benodigd zullen zijn. Daarbij moet gedacht worden aan een stimuleringsregeling, bewustwordingstrajecten en bijvoorbeeld alle activiteiten die volgen uit de op te stellen warmtevisie. Dit zullen we aan de hand van een separaat raadsvoorstel inzichtelijk maken.

Water en waterveiligheid maken onderdeel uit van het thema duurzaamheid. Om die reden wordt het hoogwaterbeschermingsplan Baarlo (HWBP) hier kort nogmaals aangestipt, net zoals in de kadernota van 2020. Nog steeds werken we hard aan een strategie voor het gehele laagterras, richting een duurzame economische structuurversterking. Middels een separaat raadsvoorstel zal inzichtelijk gemaakt worden welke cofinanciering noodzakelijk wordt geacht.

Wonen

De woonvisie en het uitvoeringsprogramma zijn klaar. Voor een aantal specifieke opgaven is in 2021 extra geld nodig. Bijvoorbeeld voor: herinvulling herstructureringslocaties, wegbestemmen kwalitatief niet juiste (gemeentelijke) woningbouwplannen, bewustwordingscampagnes met partners en de transitie van bestaande woningvoorraad. We informeren de raad met kwartaalrapportages over de resultaten en de acties.

Er is ook aandacht voor de hoogspanningsleidingen in Kessel en Kessel-Eik. We doen onderzoek naar mogelijke oplossingen en de kosten ervan. We informeren de raad over de voortgang van de onderzoeksresultaten en de financiële gevolgen.

Economie

We hebben beperkte ontwikkelmogelijkheden op de bedrijventerreinen. Over een periode van 10 jaar ontstaat een extra ruimtebehoefte van 13 hectare. We onderzoeken waar dit tekort het meest nijpend is en waar uitbreiding en een betere ontsluiting mogelijk is.

Klimaatakkoord

Het onderdeel transitie van traditionele voertuigen naar emissieloze voertuigen

In het klimaatakkoord staat dat ons eigen wagenpark voor 2030 zoveel mogelijk emissieloos moet zijn. Het Team Buitendienst heeft de meeste eigen voertuigen in gebruik. De toezichthouders rijden in leaseauto's. Bij vervanging onderzoeken we de mogelijkheden, het aanbod, de kosten en de knelpunten van emissieloze voertuigen. Voorstellen over deze transitie komen terug in de begroting van 2022.

Voor onze hele organisatie zijn een deelauto en deelfietsen beschikbaar (Mobie).

Toerisme en leisure

Toerisme en leisure hebben een prominente plek in de Regiodeal. Dit sluit aan op het programmadoel in de Kaderstelling Ruimte en Economie: Peel en Maas, als onderdeel van de Regio Venlo, is een aantrekkelijke groene toeristische-recreatieve bestemming. Onze huidige ambities spelen vooral op lokaal niveau.

In regionaal verband werken we aan een uitbreiding van de fiets- en wandelroutes. Bijvoorbeeld: de recreatieve route Brüggen, Beesel, Kessel. We vragen ook aandacht vragen voor de opwaardering van toeristische hotspots, bijvoorbeeld ter hoogte van de Mussenberg in Kessel-Eik. Voor het Geopark Peelhorst en Maasvallei proberen we samen met zes Brabantse gemeenten, de Provincies en het Waterschap een Unesco status te krijgen. Deze status is goed voor de recreatie en het toerisme en stimuleert de lokale economie.

Doelgroep 17-27 jaar

Voor sommige (kwetsbare) jongvolwassenen is de overgang van 18 min naar volwassenheid lastig. Er kunnen psychosociale, verslavings-, verstandelijke- en opvoedproblemen spelen of een combinatie daarvan. Ze krijgen te maken met veranderende wet- en regelgeving, een andere zorgaanbieder en/of andere uitdagingen op het gebied van het leven, school of werk.

In deze overgangsfase vallen regelmatig jongeren tussen wal en schip of weten jongeren die pas omstreeks hun 18e voor het eerst met problematieken kampen, de weg naar al die verschillende loketten niet te vinden.

Er bestaan geen standaardoplossingen, persoonlijkheid en bagage van deze jongvolwassenen verschilt nogal en vraagt daarom om maatwerk. Soms komen ze terecht in de zwaarste vorm van zorg, beschermd wonen. Om dit voor de jongvolwassenen in Peel en Maas te voorkomen, werken we voor deze doelgroep al vanuit één loket in de vorm van het 'integraal team jongvolwassenen'.

In het komende jaar willen we enerzijds meer zicht krijgen of ons zorgpalet toereikend is voor de groep 17-27 jaar. Indien blijkt dat het huidige palet ontoereikend is, dienen we een nog gevarieerder aanbod aan ontwikkelplekken gericht op het versterken van de arbeidsmarktpositie van deze doelgroep te ontwikkelen. Zo dragen we bij aan de ontwikkeling en talenten van deze doelgroep, waarbij een link wordt gelegd met de Leerontwikkelroutes alsook ons bedrijsvennetwerk 'wij maken werk van werk'.

We weten dat in veel gevallen een passende betaalbare woning de jongere al kan helpen om tot rust te komen en te werken aan zijn zelfstandigheid en ontwikkeling. We vermoeden dat een aantal van deze jongeren nu een indicatie Beschermd Wonen heeft / krijgt. Met het oog op de naderende decentralisatie van Beschermd Wonen, willen we de behoefte aan zelfstandig wonen inzichtelijk maken. Mocht er behoefte zijn, dan vraagt dat van onze gemeente – samen met onze partners – om realisatie van betaalbaar aanbod van huurwoningen voor jongeren tot 23 jaar.

Doorontwikkeling Leerontwikkelroutes (voorheen LeerWerkHuis)

Het verknopen van netwerken van professionals en het dichtbij en met de burger ondersteuning regelen binnen dit concept heeft de participatie van statushouders verbeterd. We willen dit concept doorontwikkelen door verbreding van de doelgroep (zoals bijv. kwetsbare jongvolwassenen). Hierin is samenwerking met bestaande partners essentieel om de netwerken rondom ondersteuning van cliënten uit te breiden en beter met elkaar te verbinden. Daarbij inventariseren we ook welke ondersteuning er nog mist in Peel en Maas en hoe we die, in samenwerking met partners, kunnen opzetten.

Ontwikkelingen Pius park

Betrokken partijen in het Pius Park hebben hun visie en ambities voor het gebied weergegeven in een vlekkenplan. De daarbij behorende hulpvragen hebben ze verwoord in een Bidbook en in het voorjaar 2020 aangeboden aan de gemeente. Om de gebruikers van het gebied te kunnen faciliteren is het noodzakelijk dat er verbindingen worden gelegd tussen initiatieven en er een gemeenschappelijk toekomstbeeld komt voor dit gebied. Naast dit gemeenschappelijke beeld is het belangrijk om te duiden wie van de gebiedspartners voor welk deelproject verantwoordelijk is. Ter voorbereiding op de deelplannen wordt in 2020 gestart met het opstellen van een gebiedsvisie. Indien hier extra middelen voor nodig zijn vragen we deze aan. De gemeentelijke faciliteiten en mogelijke bijdrage voor deelprojecten wordt vanuit het totaalplan voor het gebied gezien en zal naar verwachting in of na 2021 verder duidelijk worden.

Actualisering beleid binnensportaccommodaties

Het onderzoek actualisering binnensport ronden we eind 2020 af. Op basis van de uitkomsten maken we beleidsmatige en financiële keuzes.

Sporthal Maasbree

De uitwerking van de dorpsvisie Maasbree leidt tot een aantal noodzakelijke ruimtelijke aanpassingen. In de uitwerking daarvan nemen we de (toekomst van de) sporthal Maasbree ook mee.

Dorps- en centrumplannen

In de dorpsontwikkelingsvisies van Baarlo en Kessel-Eik en in het toekomstbeeld Helden identificeren we 'projecten en processen' waar we middelen voor nodig hebben om externe capaciteit of expertise in te huren om deze processen te versnellen. Helder is dat aan de hand van onder meer de dorpsvisies prioriteiten gesteld moeten worden.

Veiligheid

Regiovisie 2040 uitvoeringsprogramma

Voor de eerste tranche van de projectselectie zijn, binnen het programma Landelijk gebied, werkgroep Veiligheid, 8 (concept) projecten opgevoerd.

Deze projecten vinden plaats in samenwerking met gemeenten in Noord-Limburg en op onderdelen met de Provincie. Bijvoorbeeld: een gezamenlijke startconferentie voor alle bij de projecten betrokken partners, een brochure bewustzijn ondermijning, een campagne ondermijning, verbetering communicatie arbeidsmigranten, een intergemeentelijk interventieteam, innovatie controlemethoden en een keurmerk veilig ondernemen buitengebied.

Gezinsvriendelijkste gemeente

Bij de behandeling van de Kadernota 2021 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen om Peel en Maas de meest gezinsvriendelijke gemeente te laten worden. Op dit moment wordt gewerkt aan een inventarisatie over alles wat we al doen op dit gebied. Op basis daarvan komen we waarschijnlijk nog voor het eind van het jaar met een voorstel voor een plan van aanpak eventueel voorzien van een financiële claim.

G. EMU saldo en geprognoteerde balans

De begroting van Peel en Maas is gebaseerd op het stelsel van baten en lasten hetgeen bijvoorbeeld betekent dat kosten van investeringen niet volledig ten laste van het begrotingsjaar worden gebracht maar middels kapitaallasten worden 'uitgesmeerd' over meerdere jaren. De rijksoverheid werkt op basis van het kasstelsel en alle kosten komen daarbij volledig ten laste van het jaar van uitgave.

Het gevolg daarvan is dat, om te kunnen bepalen in hoeverre gemeenten een tekort hebben in het kader van de EMU, de begroting van de gemeente moet worden 'vertaald' naar het kasstelsel. Op die wijze wordt bepaald of er een tekort is en in welke mate dat binnen (of buiten) de gestelde normen valt. Het 'maximale' tekort voor Peel en Maas op basis van de referentiewaarde voor het EMU-saldo uit de septembercirculaire bedraagt € 3.301.000.

De berekeningen van het EMU saldo laten zien dat Peel en Maas het maximale tekort van € 3.301.000 niet zal overschrijden. Alleen 2021 laat een tekort zien van € 1.043.000. In de overige jaren verwachten we overschotten.

EMU overzicht (bedragen x € 1.000)			2020	2021	2022	2023
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	+	-1.441	-2.318	456	802
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	6.398	6.385	6.905	7.162
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	+	1.568	1.688	1.666	1.435
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-/-	6.000	6.000	5.000	5.000
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	+	0	0	0	0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	+	0	0	0	0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-/-	1.389	1.049	640	260
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	+	3.370	1.401	1.391	820
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	-/-	1.188	1.149	1.435	1.323
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten		0	0	0	0
11	Verkoop van effecten:					
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)		Nee	Nee	Nee	Nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?					
Berekend EMU-saldo			1.318	-1.043	3.342	3.636

Om het inzicht in de financiële positie van gemeenten te vergroten is het BBV voorgeschreven dat in de begroting ook een geprognoteerde balans voor het begrotingsjaar moet worden opgenomen. Die balans voor 2021 is gebaseerd op de werkelijke eindbalans 2019 en vervolgens zijn de individuele posten doorgerekend naar het boekjaar 2021 en verder. Dat betekent dat deze balans dus deels is gebaseerd op ramingen. Daarom moet de balans met enige terughoudendheid worden gebruikt als het gaat om de informatiewaarde ervan.

Geprognotiseerde balans 2021 - 2024

Activa	1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023	1-1-2024	Passiva	1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023	1-1-2024
Immateriële vaste activa	6.251.372	6.002.904	5.763.956	5.528.811	Eigen vermogen	41.774.156	39.455.978	39.911.836	40.713.725
Materiële vaste activa	131.726.980	132.237.550	131.989.069	131.860.870	Voorzieningen	15.964.552	16.405.060	16.636.140	16.748.660
Financiële vaste activa	7.659.822	7.500.045	7.317.211	7.154.469	Vaste schulden	95.621.324	97.601.319	96.244.118	94.803.623
Totaal vaste activa	145.638.174	145.740.499	145.070.236	144.544.150	Totaal vaste passiva	153.360.032	153.462.357	152.792.094	152.266.008
Vorraden	6.354.353	6.354.353	6.354.353	6.354.353					
Uitzettingen met een rente-typische looptijd < 1 jaar	9.654.121	9.654.121	9.654.121	9.654.121	Netto vlottende schuld met rentetypische looptijd < 1 jaar	7.746.561	7.746.561	7.746.561	7.746.561
Liquide middelen	155.512	155.512	155.512	155.512					
Overlopende activa	2.213.784	2.213.784	2.213.784	2.213.784	Overlopende passiva	2.909.351	2.909.351	2.909.351	2.909.351
Totaal vlottende activa	18.377.770	18.377.770	18.377.770	18.377.770	Totaal vlottende passiva	10.655.912	10.655.912	10.655.912	10.655.912
Totaal activa	164.015.944	164.118.269	163.448.006	162.921.920	Totaal passiva	164.015.944	164.118.269	163.448.006	162.921.920

6. Programmabeschrijvingen

De begroting 2021 is opgebouwd uit 6 thema's met 11 programma's. Bij de beschrijving van de programma's komen de drie 'W' vragen aan de orde:

- 1) Wat willen we bereiken?
- 2) Wat doen we ervoor?
- 3) Wat gaat het kosten?

Verder hebben we het onderdeel 'Wat doen we verder nog binnen dit programma ?' opgenomen. Daarin staat welke (min of meer) reguliere werkzaamheden allemaal worden verricht binnen een programma om een zo compleet mogelijk beeld te geven van hetgeen er allemaal gebeurt voor het budget dat per programma beschikbaar is.

Als onderdeel van "Wat mag het kosten?" is bij de betreffende programma's opgenomen welke investeringen en claims in 2021 worden voorgesteld in deze begroting.

Per thema zijn door de gemeenteraad al diverse kaderstellende besluiten genomen. Onderstaand is een overzicht van de belangrijkste besluiten per thema:

Thema 1: ruimte

• Structuurvisie buitengebied	17 december 2008
• Kaderstelling openbare ruimte	18 september 2012
• Bestemmingsplan buitengebied	5 november 2013
• Structuurvisie kernen en bedrijventerreinen	31 maart 2015
• Beleidsuitgangspunten permanente bewoning recreatieterreinen	14 april 2015
• Vaststelling structuurvisie wonen Noord-Limburg.	19 april 2016
• Bestemmingsplan buitengebied 3de reparatieherziening	18 oktober 2016
• Waterketenplan en gemeentelijk rioleringsplan	1 november 2016
• Uitgangspunten windenergie	15 maart 2017
• POL-uitwerking regionale energievisie	4 december 2018
• Verordening startersleningen	26 maart 2019
• Huisvesting arbeidsmigranten	16 april 2019
• Uitwerking kaderstellingen thema Wonen	16 april 2019
• POL-uitwerking regionale visie land- en tuinbouw Noord-Limburg en regionaal ruimtelijk kwaliteitskader	25 juni 2019
• Nota Bodembeheer Limburg Noord 2020-2029 / Bodemfunctie-klassenkaart en Bodemkwaliteitskaart Regio Limburg Noord	3 maart 2020
• Uitgangspunten Regionale Energiestrategie (2020-018)	12 mei 2020

Thema 2 : sociaal domein

• Kaderstelling sociaal domein	23 mei 2017
• Verordeningen participatiewet	24 oktober 2017
• Meerjarige pilot hulp bij het huishouden als werking van vitale gemeenschappen.	7 november 2017
• Verordening leerlingenvervoer	19 december 2017
• Aanpassing in beleidsnotitie pilot algemene voorziening hulp bij het huishouden	5 februari 2019
• Verordening Jeugdhulp, individuele inkomenstoeslag (P-wet)	17 december 2019
• Verordening maatschappelijke ondersteuning	10 maart 2020

Thema 3: vitale gemeenschappen

• Hoofdpijnen van het subsidie en accommodatiebeleid	21 december 2010
• Bekostigingssystematiek buitensportaccommodaties	6 mei 2014
• Erfgoedverordening	2 december 2014
• Beleidsrijk Integraal HuisvestingsPlan (IHP) onderwijshuisvesting	3 februari 2015
• Toekomstig zwemaanbod Peel en Maas.	30 juni 2015
• Muziekonderwijs	29 september 2015
• Algemene subsidieverordening Peel en Maas.	19 januari 2016
• Bibliotheek Maas en Peel	7 maart 2017
• Kaderstelling vitale gemeenschappen	23 mei 2017
• Zelfsturing 3.0	4 december 2018

Thema 4: toekomstbestendige economie

• Structuurvisie kernen en bedrijventerreinen	14 april 2015
• Provinciaal omgevingsplan Limburg-uitwerking detailhandel	6 juni 2017
• POL-uitwerking werklocaties regionale visie bedrijventerreinen Noord-Limburg	6 juni 2017
• POL-uitwerking werklocaties regionale visie kantoren Noord-Limburg	6 juni 2017
• Regionaal beleid vrijetijdseconomie	19 december 2017
• Kaderstelling ruimte en economie.	19 december 2017
• Marktverordening	20 februari 2018
• Verordening winkeltijden	4 december 2018

Thema 5: integrale veiligheid

• Kaderstelling integrale veiligheid (incl. handhaving)	9 juli 2018
• Algemene Plaatselijke Verordening (APV)	25 juni 2019

Thema 6: bestuur, communicatie en dienstverlening

• Perspectievennota "Toekomst in beeld"	17 september 2008
• Missie en kernwaarden zelfsturing, duurzaamheid, diversiteit	22 juni 2010
• Kaderstelling bestuur, communicatie en dienstverlening	13 maart 2018
• Treasurystatuut	4 december 2018
• Nota Reserves en Voorzieningen	3 september 2019
• Verordening belastingen en tarieven	3 december 2019
• Regiovisie Noord-Limburg 2040	12 mei 2020

bovenstaande lijst is niet limitatief

Thema 1: Ruimte

Programma 1.1 Vitale leefomgeving

In Peel en Maas zijn we trots op de kwaliteiten die onze leefomgeving vitaal maken en dragen dit uit. De fysieke leefomgeving ondersteunt een vitale gemeenschap. Gemeenschappen wonen, werken en verblijven er aangenaam met elkaar en geven zelf mee inhoud aan de ontwikkelingen en behoeftes in hun omgeving. We stellen onszelf en elkaar bij nieuwe ontwikkelingen de vraag of deze ook daadwerkelijk bijdragen aan een vitale gemeenschap.

Vanuit de gemeente leveren we een bijdrage aan het behouden en versterken van een vitale gemeenschap, onder andere door het scheppen van ruime kwalitatieve kaders met oog voor diversiteit die aansluiten bij het karakter van het dorp, gemeenschap en bestaande kwaliteiten. Dit doen we met inbreng van de gemeenschap aan de hand van een duidelijke integrale gebiedsgerichte visie met focus, die gemeenschappen uitnodigt zich verder te ontwikkelen. Tevens spelen we daarbij in op uitdagingen voor de toekomst die noodzakelijk zijn voor behoud van een vitale gemeenschap. Soms doen we dit als regisseur, vaak als partner en soms als ondersteuner van processen in de dorpen.

Daarbij zoeken we naar en staan we open voor de creativiteit en kwaliteit van de mensen in de omgeving en laten dat meewegen bij de uiteindelijke vormgeving. We geloven in deze dynamische tijden meer en meer in tijdelijkheid en flexibiliteit door uit te gaan van doelen, in plaats van uitgaan van in beton gegoten regels. We geven inwoners en bedrijven vanuit hun gemeenschap de gelegenheid zelf te komen met initiatieven die passend zijn binnen de kwalitatieve kaders. Daarbij stellen we ons uitnodigend, ondersteunend, faciliterend waar nodig en als vraagbaak op in de planontwikkeling en coöperatief in de uitvoering.

Wat willen we bereiken?	Wat doen we ervoor?
1. Behouden van het goede en ruimte voor het betere.	1.1 We ondersteunen de beweging om de identiteit van de dorpen en het landschap te behouden en te versterken. 1.2 We benutten bestaande bebouwing en sturen op hergebruik én transformatie boven uitbreiding en nieuwvestiging. Daar waar dit niet mogelijk is wordt er zorg gedragen voor hetgeen achterblijft. 1.3 We gaan op een duurzame, bewuste wijze om met onze fysieke leefomgeving en koesteren de diversiteit hiervan. Hierin stimuleren en faciliteren we het gemeenschappelijk eigenaarschap van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. 1.4 We zorgen voor verbindingen en balans tussen de verschillende functies en waarden/kwaliteiten van de fysieke omgeving. Dit leggen we in 2021 onder andere vast in de nieuwe omgevingsvisie 1.5 Daar waar dit wettelijk nodig is verlenen we toestemmingen en maken hierdoor, klantgericht en vraaggestuurd activiteiten mogelijk van inwoners en bedrijven en zien daarop toe.
2. Een fysieke leefomgeving die samen met de gemeenschap ontwikkeld is.	2.1 We dagen gemeenschappen uit om mee inhoud te geven aan hun fysieke leefomgeving. En we sluiten met onze beleidsprocessen aan op deze beweging. 2.2 We stimuleren dialoog over invulling van ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Hiervoor stellen we in 2021 in aanloop naar de inwerkingtreding van de omgevingswet participatiebeleid vast. 2.3 We werken aan partnership en netwerkontwikkeling.

Wat willen we bereiken?	Wat doen we ervoor?
3. Bedrijvigheid in balans met de omgeving.	3.1 We zorgen voor verbindingen en balans tussen economische en ruimtelijke waarden. 3.2 We hebben aandacht voor de transitie in het landelijk gebied. De transitie pakken we op aan de hand van een programma waarin we de uiteenlopende uitdagingen oppakken aan de hand van concrete acties.
4. Een klimaat adaptieve en klimaat-neutrale fysieke leefomgeving. We zijn klimaat- en energieneutraal in 2050.	4.1 We passen onze fysieke leefomgeving aan het klimaat aan. Specifiek op het gebied van wonen betekent dit dat we: - Bestaande woonwijken klimaatadaptief maken en bij nieuwbouw het goede voorbeeld geven; - Werken aan de energietransitie in de bestaande woningvoorraad en bij nieuwbouw het goede voorbeeld geven; - Het gebruik van duurzame bouwmaterialen stimuleren. 4.2 We geven invulling aan duurzaamheid, de energietransitie en circulaire economie door aan de slag te gaan met de hoofdacties uit de vastgestelde duurzaamheidsagenda.
5. Gezonde, veilige, toegankelijke en slimme(re) mobiliteit.	5.1 We zorgen voor een goede bereikbaarheid van voorzieningen. 5.2 We behouden en verbeteren de verkeersveiligheid. 5.3 We stimuleren en faciliteren initiatieven die betrekking hebben op het verbeteren van het milieu en het versnellen van de energietransitie op het gebied van mobiliteit.
6. Woningbestand duurzaam in balans.	6.1 We bouwen de juiste woningen in de juiste aantallen op de juiste plek. Dit doen we door: - met het oog op morgen, in samenwerking met gemeenschappen en overige betrokkenen, vraag en aanbod kwalitatief in overeenstemming te brengen door: - o Bestaande woonwijken transformeren naar woningen geschikt voor ouderen en kleine huishoudens; - o Nieuw te bouwen woningen moeten geschikt zijn voor de behoefte van morgen: woningen voor ouderen en kleine huishoudens; - o Met flexibele/ tijdelijke woningen spelen we in op de vraag van vandaag: woningen voor jongeren en andere urgente doelgroepen. - o onze planvoorraad af te stemmen op de behoefte, met een ambitie om instromers aan ons te binden. - wonen in principe plaats te laten vinden in de kernen; - te sturen op hergebruik boven uitbreiding en nieuwvestiging. - tegelijkertijd dragen we zorg voor hetgeen achterblijft. 6.2 We dragen bij aan het realiseren van een passend en voldoende huuraanbod. Dit doen we door: - bij te dragen aan het betaalbaar houden van huurwoningen voor inwoners die niet zelf in een woning kunnen voorzien en jongeren; - oog te hebben voor voldoende vrije sector huur voor de middeninkomens.

Wat willen we bereiken?	Wat doen we ervoor?
	6.3 We hebben extra oog voor doelgroepen met bijzondere aandacht. Dit doen we door te zorgen voor: - kwantitatief en kwalitatief voldoende woonruimte voor nieuwkomers, zorgbehoevenden/kwetsbare groepen; - zorgdragen voor voldoende woonwagens en/of standplaatsen; - wijken inrichten op het ontmoeten en zorgen voor elkaar.

Wat doen we verder binnen dit programma ?
• Advisering binnen ruimtelijke procedures; • Coördinatie, begeleiding en planning van project- en procesactiviteiten; • Actueel houden en monitoren van beleidsonderdelen zoals intensieve veehouderij en huisvesting short-stay arbeidsmigranten; • Afhandeling van ruimtelijke procedures en projecten en reguliere werkzaamheden in het kader van vergunningverlening en toezicht; • Aankoop en verkoop gronden; • Grondexploitatie.

Wat mag het kosten?

De baten en lasten van dit programma zijn als volgt:

	2021		2022		2023		2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1.1 Vitale leef-omgeving	5.461.806	1.339.182	4.935.565	1.346.930	4.869.548	1.305.410	4.909.719	1.315.430

Welke claims en investeringen zijn er in 2021 m.b.t. dit programma?

In hoofdstuk 5 worden alle investeringen en claims voor 2021 specifiek toegelicht.

M.b.t. programma 1.1 zijn de volgende specifieke claims opgenomen:

	2021	
	Kosten	dekking binnen begroting
Invoering Omgevingswet	450.000	450.000
Woonondersteuner	100.000	100.000
Integratie arbeidsmigranten	100.000	

Gerelateerde verbonden partijen:

Aan dit programma is de volgende verbonden partij gerelateerd:

- Gemeenschappelijke regeling RUD Limburg Noord (GR RUD LN)

In de paragraaf verbonden partijen (onderdeel 7-E) van deze begroting is meer informatie opgenomen over de specifieke verbonden partijen.

Programma 1.2 Beheer fysieke leefomgeving

Een goed toegankelijke, kwalitatief goede, duurzaam ingerichte en onderhouden openbare ruimte is van grote waarde voor vitale gemeenschappen. De openbare ruimte staat ten dienste van de gemeenschap en nodigt inwoners en bedrijven uit zich te ontwikkelen. Het is de plek waar mensen elkaar ontmoeten, waar gemeenschappen hun activiteiten ontplooiën en draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor mensen en bedrijven. Het eigenaarschap van de openbare ruimte mag dan mogelijk juridisch bij de overheid liggen, mentaal is de omgeving – straat, buurt, wijk, dorp – eigenaar van de openbare ruimte. Die visie op de openbare ruimte is een uitdaging voor de overheid, maar ook voor de mensen die gewend zijn zich in hun eigen privé domein terug te trekken. Die visie schept letterlijk een ruimte waar een ieder vrij in kan stappen, die ook beleefd en gevoeld wordt als gemeenschappelijk, als openbaar, als van ons allen. Als gemeente kunnen wij dat gevoel niet afdwingen of opdringen, maar we kunnen samen met inwoners wel manieren bedenken om dat mentaal eigenaarschap weer meer terug te geven aan de omgeving, waarbij we oog hebben voor de diversiteit aan dorpen, wijken en buurten.

We stellen ons meedenkend en meewerkend op wat betreft zaken waar mensen om vragen, waar ze enthousiast over zijn. We sluiten aan op ontwikkelingen in kernen en op de behoefte van mensen om betekenis te hebben. Door de omgeving invloed uit te laten oefenen op ontwerp en beheer kan een leef-, werk- en vrijetijds- omgeving ontstaan die van en voor iedereen is en waar inwoners actief gebruik van maken en zich mentaal eigenaar voelen. Bij het maken van keuzes over het beheer van de openbare ruimte speelt duurzaamheid en klimaatadaptatie uitdrukkelijk een rol.

Wat willen we bereiken?	Wat doen we ervoor?														
1. Een kwalitatief goede, duurzaam ingerichte en onderhouden openbare ruimte die de eigen identiteit versterkt.	1.1 We nemen de eigen identiteit als uitgangspunt bij de herinrichting van de openbare ruimte. 1.2 We zorgen gebiedsgericht voor een kwalitatief goed ingerichte en onderhouden openbare ruimte. We maken daarbij onderscheid in de na te streven beeldkwaliteiten volgens de landelijke standaard voor beeldkwaliteitsniveaus: (A is het hoogste onderhoudsniveau) <table border="1" data-bbox="719 1207 1461 1431"> <thead> <tr> <th>Gebieden</th><th>Niveau</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Woongebieden</td><td>B</td></tr> <tr> <td>Centrumgebieden en toeristische gebieden</td><td>A</td></tr> <tr> <td>Bedrijventerreinen – wegen</td><td>B</td></tr> <tr> <td>Bedrijventerreinen – overige onderdelen</td><td>C</td></tr> <tr> <td>Buitengebied – wegen</td><td>B</td></tr> <tr> <td>Buitengebied – overige onderdelen</td><td>C</td></tr> </tbody> </table> 1.3 Ontwerp en onderhoud is gericht op een lange levensduur zonder dat onderdelen (op termijn) ontoelaatbare overlast en schade opleveren.	Gebieden	Niveau	Woongebieden	B	Centrumgebieden en toeristische gebieden	A	Bedrijventerreinen – wegen	B	Bedrijventerreinen – overige onderdelen	C	Buitengebied – wegen	B	Buitengebied – overige onderdelen	C
Gebieden	Niveau														
Woongebieden	B														
Centrumgebieden en toeristische gebieden	A														
Bedrijventerreinen – wegen	B														
Bedrijventerreinen – overige onderdelen	C														
Buitengebied – wegen	B														
Buitengebied – overige onderdelen	C														
2. Een openbare ruimte die van en voor iedereen is.	2.1 We ontwerpen en onderhouden de openbare ruimte met aandacht voor toegankelijkheid. We stemmen dit af met belanghebbenden.														
3. Een fysieke leefomgeving waarvan de gebruikers zich 'mentaal eigenaar' voelen.	3.1 We dagen gemeenschappen uit om mee vorm te geven aan de inrichting van hun eigen fysieke leefomgeving vanuit het perspectief van gemeenschapsontwikkeling. We bereiden samen met de omgeving (bewoners, bedrijven en belangengroeperingen etc.) herinrichtingsprojecten voor. 3.2 We stimuleren en faciliteren participatie en adoptieprojecten in de openbare ruimte.														

Wat willen we bereiken?	Wat doen we ervoor?
4. Een klimaat adaptieve en klimaat-neutrale fysieke leefomgeving.	4.1 We richten de openbare ruimte duurzaam en klimaat adaptief in. Biodiversiteit krijgt daarbij extra aandacht. 4.2 We geven zelf het goede voorbeeld en kopen duurzaam in: tractie, (tuin-)machines, (bouw-)materialen etc.. 4.3 Afval is een grondstof. Zowel huishoudelijk afval als bedrijfsafval en afval uit de openbare ruimte wordt zoveel mogelijk gescheiden en hergebruikt als grondstof. Samen met regionale bedrijven onderzoeken we mogelijkheden om meer waarde uit afvalstromen te halen.

Wat doen we verder binnen dit programma ?
- advisering over de openbare ruimte inclusief het toezicht daarop; - beheer van de openbare ruimte; - advisering over en uitvoering van ongediertebestrijding (plagen) en bestrijding van bijvoorbeeld ongewenste exoten en eikenprocessierups; - nemen (tijdelijke) verkeersmaatregelen en verrichten tellingen en metingen; - we werken samen met partners aan bewustwording over afval, verkeersveiligheid, klimaat etc.. Ook overleggen we met scholen en (verkeers-)ouders; - begeleiden en inzet van mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt en integratieprojecten; - gladheidsbestrijding; - materialen uitleen bij evenementen; - advisering van verenigingen bij het beheer en onderhoud van (sport-)accommodaties; - 24/7 calamiteitendienst bij storingen, incidenten en calamiteiten in de openbare ruimte.

Wat mag het kosten?

De baten en lasten van dit programma zijn als volgt:

	2021		2022		2023		2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1.2 Beheer vitale leefomgeving	16.354.285	10.502.133	16.750.785	10.739.435	16.947.869	10.935.829	16.847.086	11.136.459

Welke claims en investeringen zijn er in 2021 m.b.t. dit programma?

In hoofdstuk 5 worden alle investeringen en claims voor 2021 specifiek toegelicht. M.b.t. programma 1.2 gaat het om de volgende investeringen en claims:

Investerings 2021:

	Betreft kern	Investerings- bedrag	Kapitaallasten gedekt binnen begroting	Kapitaallasten t.l.v. Exploitatie
Kieenweg - Bong - Scheresweg	Baarlo	950.000	0	40.375
Achter de Hoven	Maasbree	700.000	0	29.750
Muldersweg - Thomassenstraat - Van Agchellstraat	Egchel	790.000	20.825	12.750
Verbeteringsmaatregelen (KRW)	Algemeen	527.000	18.006	0
Aanplant bomen diverse kernen	Algemeen	1.240.950	0	52.740
<i>Onderuitputting kapitaallasten aanplant bomen (periode van 8 jaar)</i>			0	-46.365
Gielenhofweg	Egchel	95.000	0	4.038
Jan Thijssensteeg - Steegstraat - Kapelkesweg	Meijel	660.000	0	28.050
Helenaveenseweg - Ontginningsweg - Marisstraat - Roomweg	Grashoek	930.000	0	39.525
Oude Heldenseweg - Leeuwerik - Laar - Schuttenbos	Maasbree	530.000	0	22.525
Bijdrage bovenbouw aan renovatie/vervanging riolering (wegen)	Algemeen	95.000	0	4.038
Achterstallig onderhoud kunstwerken (bruggen, duikers, keerwanden)	Algemeen	152.000	0	6.460
Vorbereidingskrediet reconstrucie Heldense Dijk incl. brug	Meijel	550.000	0	23.375
Mechanisch/elektrische renovatie/vervanging gemalen vrijvervalriolering	Algemeen	284.000	23.903	0
Mechanisch/elektrische renovatie/vervanging gemalen drukriolering	Algemeen	456.000	38.380	0
Renovatie/vervanging vrijvervalriolering	Algemeen	963.000	32.903	0
Renovatie IBA's	Algemeen	29.000	2.441	0
Vervanging voertuig voor afvalinzameling (Onepass)	Algemeen	250.000	40.089	0
Aanschaf veegwagen	Algemeen	180.000	28.864	0

Claims:

	2021	
	Kosten	Dekking binnen begroting
Opstellen kaart met natuurwaarden, waardevol groen en watergebieden	65.000	
Communicatie/stimulering vergroening en biodiversiteit	25.000	
Ophogen jaarlijkse dotatie voorziening onderhoud wegen	100.000	
Optimalisering beheerssysteem openbare ruimte	170.000	170.000

Gerelateerde verbonden partijen:

Aan dit programma zijn de volgende verbonden partijen gerelateerd:

- Nazorg (bodempzorg) Limburg BV
- Maasveren Limburg - Noord
- Belastingssamenwerking gemeenten en waterschappen (BsGW)

In de paragraaf verbonden partijen (onderdeel 7-E) van deze begroting is meer informatie opgenomen over de specifieke verbonden partijen.

Thema 2: Sociaal Domein

Programma: 2.1 Werk en inkomen

Peel en Maas is een vitale gemeenschap waar iedereen naar vermogen in kan participeren. Wij organiseren de ondergrens. Dat betekent dat we bepalen vanaf welk moment door de overheid hulp wordt geboden. Alleen deze ondergrens is onvoldoende om het goede leven te behouden. Daarom sluiten wij aan bij de krachten van onze gemeenschap om dit te realiseren. We stimuleren en faciliteren collectieven in onze gemeenschap om het goede leven in samenspraak en samenwerking met alle belanghebbenden – inwoners, organisaties, bedrijven, overheid – te bereiken, uit te bouwen en in stand te houden.

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor ?
1. Iedereen neemt, naar eigen vermogen, deel aan de gemeenschap	1.1 We participeren in het ondernemersplatform “Wij maken werk van werk”. We willen dit platform meer inzetten als klankbord om sneller in te spelen op lokale ontwikkelingen. Mede op en met initiatief van zorgaanbieders gaan we gezamenlijk onderzoeken of het concept van “Wij maken werk van werk”, ook interessant is voor zorgaanbieders die werken met arbeidsmatige dagbesteding, beschut werken nieuw en leer- werkervaringsplaatsen bieden voor bijvoorbeeld jongeren uit het voorgezet speciaal onderwijs (VSO). Beide netwerk ontwikkelingen vormen ook input voor de leer- en ontwikkelroutes zoals die bij de leerontwikkelroutes worden toegepast. (zie hiervoor ook programma 3.1) 1.2 We stellen arbeidsmarktbeleid op, waarbij we lokaal aangeven hoe: - we onderwijs beter willen laten aansluiten bij de vraag van ondernemers. - we ondernemers willen benaderen om samen met hun meer kansen te creëren voor onze werkzoekenden. - welke ondersteuning wij moeten ontwikkelen om bovenstaande mogelijk te maken. Het beleid wordt door het college vastgesteld en vormt een onderdeel van het regionaal vast te stellen arbeidsmarktbeleid in Noord-Limburg. 1.3 Het incidentele afstemmingsoverleg tussen ondernemers, onderwijsinstellingen en gemeente (Triple Helix¹); zullen we structureel faciliteren, waarbij we door ontwikkelingen sneller te delen, ook meer kansen willen creëren voor onze werkzoekende burgers/ jongeren die voor een beroepenswitch of beroepskeuze staan of een arbeidsplek zoeken. 1.4 We stellen - samen met de gemeenten Horst aan de Maas en Venray - een nieuwe governancestructuur vast naar aanleiding van de nog in 2020 vast te stellen nieuwe koers/visie van ons SW-bedrijf NLW.

¹ De Triple helix is een model voor het kijken naar en het sturen op innovatie in de kenniseconomie. De essentie van het model, zoals het in de jaren '90 werd ontwikkeld door Loet Leydesdorff en Henri Etzkowitz is de samenwerking tussen drie partijen: universiteit, overheid en bedrijfsleven. In een samenwerking nemen partijen kwaliteiten van elkaar over. Deze dynamiek draagt bij aan nieuwe manieren van bedrijfs- en beleidsvoering en zorgt voor grotere vernieuwing.

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor ?
2. Iedereen heeft een inkomen dat het mogelijk maakt om als volwaardig burger mee te doen in de samenleving.	2.1 We nemen deel in de regionale Corona-taskforce. Deze taskforce is in 2020 opgericht naar aanleiding van de Covid-19 crisis. Door regionaal samen te werken willen we sneller anticiperen op ontwikkelingen. Zo verwachten wij naar aanleiding van de crisis onder andere een sterke stijging van werkzoekenden zowel in de bestanden van het UWV als gemeenten, zullen meer mensen een terugval zien in hun inkomen, zullen meer mensen met armoede te maken krijgen en dus meer een beroep doen op schuld-hulpverlening. De crisis zal ook een impact hebben op onderwijs, bijvoorbeeld een oplopend tekort aan stageplekken. Om ontwikkelingen zo snel mogelijk zichtbaar te maken en om naast lokale oplossingen met name ook te putten uit regionale oplossingen, nemen wij deel in deze taskforce. Binnen deze taskforce zijn we specifiek verantwoordelijk voor het genereren van een corona dashboard Noord-Limburg, waarbij we de laatste ontwikkelingen van de ondersteuningsmaatregelen, aantal WW-ers, aantal bijstandsgerechtigden, aantal faillissementen, inzichtelijk maken. Daarnaast adviseren wij ten aanzien van regionale werkgeversbenadering en regionale afstemming onderwijs - arbeidsmarkt. 2.2 Wij voeren de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (TOZO) regeling uit. Dit is een onderdeel van het Corona ondersteuningspakket van het Rijk voor ondernemers. 2.3 Hoewel wij de verschillende onderdelen van het minima beleid al integraal uitvoeren, willen we dit integraal werken en in een beleidsnotitie vastleggen. In deze notitie staat: - onze visie; - de uitvoering en budget; - de relaties met de netwerkpartners die hierbij betrokken zijn. - de verbinding met andere programma's. Dit beleid wordt door het college vastgesteld. 2.4 Naast onze samenwerking met de partners van het armoedeplatform, sluiten we aan bij het Volwassenfond Sport & Cultuur om lidmaatschap van de hieraan gelieerde lokale verenigingen te stimuleren. Dit om het teruglopende deelnemersaantal bij verenigingen tegen te gaan en gezondheid te stimuleren (door bijvoorbeeld sporten). We sluiten hiervoor aan bij de programma's 2.2, 3.1 en 3.3.
3. Voorkómen van financiële problemen, zodat burgers (beter) kunnen participeren in de samenleving.	3.1 We gebruiken alle bestaande mogelijkheden om inwoners met financiële problemen in een zo vroeg mogelijk stadium te helpen. Deze mogelijkheden worden uitgebreid door een wetswijziging van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs). Vanaf 1 januari 2021 worden de privacy-bepalingen naar aanleiding van deze wetswijziging versoepeld voor vroegmeldingen van woningcorporaties en nutsvoorzieningen (gas/water/licht). Hierdoor kunnen we vroegsignalering beter aanpakken door in een vroeg stadium contact op te nemen met de inwoner en hulp aan te bieden. Deze hulp bestaat uit schuldhelpverlening en maatschappelijk werk, als dat nodig is.

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor ?
	3.2 Vooruitlopend op de nog vast te stellen Wet inburgering (planning 1 juli 2021) ontzorgen we inburgeringsplichtingen. Dit doen we door persoonlijke begeleiding door een hiervoor getrainde vrijwilliger bij alle voorkomende (administratieve) handelingen of verplichtingen, zodat de inburgeringsplichtingen dit uiteindelijk zelf kunnen regelen. Bijvoorbeeld het aanvragen van toeslagen of betalen van (vaste) lasten.
4. Uitkeringscliënten zijn zich bewust van hun rechten en plichten.	4.1 We doen nadrukkelijker een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van de uitkeringsgerechtigde, waarbij de ondersteuning van de gemeente en haar partners niet zonder verplichtingen zijn. In onze trajectplannen en samenwerkingsovereenkomsten leggen we de inzet van – en mét - de werkzoekende nauwkeurig vast. 4.2 We controleren de in 2020 verstrekte TOZO-uitkeringen en -kredieten aan de hand van het controleprotocol TOZO. Het college stelt dit controleprotocol vast.

Wat doen we verder binnen dit programma?
Werk • Uitvoering Wet Sociale Werkvoorziening via NLW; • Re-integratie van uitkeringsgerechtigden én niet-uitkeringsgerechtigden mét afstand tot de arbeidsmarkt; • Re-integratie van o.a. VSO-ers (Voortgezet Speciaal Onderwijs) en leerlingen zonder startkwalificatie; • Het acquireren van beschut werk plekken (taakstellend door SZW opgelegd); • Het ondersteunen van burgers bij hun indicatie voor het doelgroepenregister (doelgroep banenafpraak) en beschut werken; • Het vaststellen van arbeidspotentieel aan de hand van de Dariuz loonwaardemethodiek; • Participatie in het Werkgeversservicepunt (WSP). Inkomen • Verstrekken van uitkeringen en bijzondere bijstand; • We voeren controles uit, zoals staat in de kwaliteitsborging SD en het controleprotocol Tozo. • Uitvoeren van debiteurenbeheer voor verstrekte leningen, borgsommen of kredieten uit bijzondere bijstand, Bbz of Tozo1 en Tozo2; • Verstrekken van middelen (subsidie) voor initiatieven rondom collectieve minimaregelingen, zoals collectieve ziektekostenverzekering, stichting Leergeld, Jeugdfonds Sport en Cultuur kleding- en Voedselbank. Schuldhelpverlening • De Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs) voeren wij uit in samenwerking met netwerkpartners zoals Vorkmeer (Wegwijzer) en woningcorporaties (preventief én curatief). Voorbeelden hiervan is de samenwerking met de woningcorporaties bij het voorkomen van huisuitzetting door huisbezoeken van onze eigen schuldhelpverleners samen met maatschappelijk werk (Vorkmeer); • Deelnemen aan – en input leveren voor- bijeenkomsten van nieuwe (wettelijke) ontwikkelingen; • Coördineren van de bijeenkomsten voor het Platform Armoedevrij Peel en Maas. Naleving en controle (op onderdeel Werk en Inkomen) • Voorlichting geven over en bijwerken van de gemeentelijke website, folders en (digitale) dienstverlening op alle onderdelen van dit programma; • Fraudebestrijding. • Controles en handhaving maken deel uit van het toepassen van een eerlijke benadering.

Algemeen

- Ondersteunen van de stichting 'Het Ontdeklab Peel en Maas';
- Ondersteunen van (onderwijs)partners in hun subsidieaanvraag bij het Ministerie van OCW;
- We signaleren en helpen bij verschillende subsidieaanvragen vanuit partners via Provincie en Rijk om kennisontwikkeling te verbeteren;
- We nemen deel aan regionaal beleidsoverleg over dit programma om integraliteit in regionaal beleid aan te moedigen;
- We nemen bestuurlijk deel aan het regionaal werkbedrijf waarin arbeidsmarktbeleid met vakbonden, ondernemers, UWV en Limburgse werkgeversvereniging verder wordt ontwikkeld. Dit doen we namens de regiogemeenten;
- Actueel houden van verordeningen, beleidsregels en de gemeentelijke website en folders.
- De structurele budgetten o.a. BUIG en re-integratiebudget worden keer op keer naar beneden bijgesteld, hierover zijn we in gesprek met regio, buurgemeenten, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid hoe hierop te anticiperen.

Voetnoot

Als gevolg van de Covid-19 crisis:

1. zijn een aantal begrotingsambities in 2020 niet uitgevoerd. Deze zijn in deze begroting voor 2021 als ambitie weer meegenomen;
2. verwachten we zeker nog tot 2025 geconfronteerd te worden met de gevolgen hiervan. Regionaal blijven we tot 2025 in de taskforce Corona meedoen;
3. ontstaat er spanning tussen het groeiend aantal inwoners dat van gemeentelijke ondersteuning gebruik maakt en de hiervoor beschikbare budgetten.;
4. verwachten we een stijging in de aantallen uitkeringsgerechtigden. Deze stijging is medio 2020 nog niet te zien, maar volgt hoogstwaarschijnlijk eind 2020/begin 2021. We gaan er van uit de toename van de uitkeringslasten gecompenseerd worden door een hogere Rijksuitkering (BUIG).

Wat mag het kosten

De baten en lasten van dit programma zijn als volgt:

	2021		2022		2023		2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
2.1. Werk en inkomen	15.960.702	6.495.000	15.722.364	6.595.000	15.614.041	6.595.000	15.584.918	6.658.950

Welke claims en investeringen zijn er in 2021 m.b.t. dit programma?

In hoofdstuk 5 worden alle investeringen en claims voor 2021 specifiek toegelicht. M.b.t. programma 2.1 zijn geen specifieke claims of investeringen opgenomen.

Gerelateerde verbonden partijen:

Aan dit programma zijn de volgende verbonden partijen gerelateerd:

- Werkvoorzieningschap Noord Limburg West (NLW)
- Modulair Gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Limburg Noord (MGR SDLN)

In de paragraaf verbonden partijen (onderdeel 7-E) van deze begroting is meer informatie opgenomen over de specifieke verbonden partijen.

Programma 2.2 Zorg en Ondersteuning

Gemeenschappen in Peel en Maas kenmerken zich doordat iedereen naar vermogen mee doet; het goede leven wordt vanuit de samenleving bevorderd. Als ondersteuning nodig is worden collectieve voorzieningen ingezet. Waar nodig wordt als aanvulling de maatwerkvoorziening aangeboden. Om collectieve voorzieningen te realiseren, faciliteert de gemeente en ondersteunen we, waar nodig, verbanden van burgers en maatschappelijke partners.

We leven in een samenleving waarin de mens leidend is in plaats van het systeem. Daarom willen we met zijn allen een wereld opbouwen vanuit de talenten die er zijn en daar de systemen op aanpassen. Het samenleven van inwoners kenmerkt zich door het mee laten doen van iedereen, met specifieke aandacht voor mensen in een kwetsbare positie. Inwoners kunnen zo de kwaliteit van hun eigen leven en elkaars leven bevorderen.

Deze manier van leven in de gemeenschap helpt om zo lang mogelijk de regie over het eigen leven te voeren en om mee te doen. Daarbij bepalen gemeenschappen zelf welke voorzieningen ze vanuit hun eigen kwaliteiten realiseren en welke aanvullende woon-, welzijns- en zorgvoorzieningen nodig zijn. Als gemeente zijn wij vangnet voor kwetsbare groepen en zetten daarvoor maatwerkvoorzieningen en/of maatschappelijke opvang in. Als het gaat om professionele inzet geven we ruim baan aan nieuw vakmanschap van de zorgprofessional. Daarnaast brengen we regelgeving en protocollen terug tot het verantwoorde minimum.

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor ?
1. Burgers en gemeenschappen voeren zelf regie en geven zelf vorm aan het zorgen voor elkaar.	1.1 We doen mee met het regionale project 'Naar een nieuw perspectief voor ouderenzorg' waarbij Beringe een van de pilots is om te onderzoeken of de zorg in het dorp op een andere manier vorm gegeven kan worden. 1.2 We leggen begin 2021 het collegebeleid Heerlijk Thuis Wonen voor aan het college en geven vervolgens uitvoering aan de acties in dit beleid. Deze zijn erop gericht om inwoners er bewuster van te maken wat er nodig is om op een fijne en veilige manier langer thuis te kunnen blijven wonen. Met als doel om te zorgen dat mensen zelf de regie nemen om passend te wonen. 1.3 We gaan verder in gesprek met de dorpsontmoetingen over de toekomstbestendigheid, o.a. hoe houden we het betaalbaar en hoe kunnen we inspelen op nieuwe behoeftes?
2. Er zijn toegankelijke algemene voorzieningen aangevuld met passende maatwerkvoorziening.	2.1 We voeren met de begeleidingsgroep (vertegenwoordigers van alle betrokken stichtingen) een eindevaluatie uit van de pilot algemene voorziening Hulp bij het huishouden om de raad een definitieve keuze te laten maken voor de aanpak vanaf 2022. 2.2 Op verzoek denken we mee met de stichtingen van de algemene voorzieningen over de (langere termijn) gevolgen van Corona. 2.3 We doen mee met het regionale project Sturing en Inkoop. Begin 2021 start de aanbesteding van zes segmenten Wmo. Het doel is om per 1-1-2022 nieuwe contracten met zorgaanbieders te laten ingaan. We treffen in 2021 ook alle voorbereidingen hiervoor, alsmede voor de bijbehorende bekostiging, het leveranciers- en het toegangsmanagement om per 1-1-2022 conform de nieuwe aanbesteding te kunnen werken.

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor ?
	2.4 We vragen gebruikers van het sociaal domein en hun naasten naar hun ervaringen via het 'Vertelpunt vele handen'. In 2021 gaat we dit voor het hele sociale domein doen als onderdeel van het proces bij de toegangsmedewerkers. Dit alles om te werken met én leren van ervaringen voor de ontwikkeling van het sociaal domein. 2.5 In samenwerking met dorpen en zorgaanbieders gaan we inwoners bewuster maken van digitale mogelijkheden om langer thuis te wonen en meer regie te houden. Voor 2021 richten we ons daarbij vooral op thuiswonende ouderen. Een voorbeeld is het tijdelijk uitlenen van digitale hulpmiddelen om ouderen te stimuleren dit zelf aan te schaffen. 2.6 We verbreden de leerontwikkelroutes met de doelgroep 17-27 jaar.
3. Er is maatschappelijke opvang voor kwetsbare groepen.	3.1 In 2021 doen we mee aan de regionale aanbesteding van Beschermd Wonen. We maken daarbij afspraken met een beperkt aantal regionale aanbieders om tijdelijke 24 uurszorg te bieden voor mensen met psychosociale problematiek. Tevens gaan we onze toegang voorbereiden om de indicaties hiervoor zelf toe te wijzen in plaats van centrumgemeente Venlo 3.2 In samenwerking met woningbouwcorporaties en zorgaanbieders gaan we de mogelijkheden onderzoeken voor passende en betaalbare huisvesting voor kwetsbare jongvolwassenen. 3.3 We stimuleren de inzet van ervaringsdeskundigen als voorliggende voorziening bij kwetsbare doelgroepen. 3.4 Mogelijke realisatie van een Trajecthuis in onze gemeente waar mensen maximaal 3 maanden kunnen wonen om tot passende huisvesting te komen. 3.5 Samen met medewerkers van Openbare Orde en Veiligheid kijken we naar een goede herinvulling van het Zorg- en Veiligheidshuis, een regionaal samenwerkingsverband waarbij zorg en straf samen komen. Denk daarbij aan de nazorg van gedetineerden, de inzet van regionale kennis bij zware zorgsituaties, het opbouwen van kennis en kunde rondom bijv. radicalisering en het signaleren van ontwikkelingen. 3.6 Op basis van de uitkomsten van het woonwagemonitoringonderzoek gaan we een verdiepingsslag doen naar de daadwerkelijke behoefte aan woonwagelocaties.

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor ?
4. We faciliteren gemeenschappen en (groepen) burgers bij het bevorderen van een gezonde leefstijl.	4.1 We zetten in op de beweging naar positieve gezondheid, o.a. via het Sportakkoord 'Beweeg Peel en Maas', de Health Impact Bond Valpreventie Noord-Limburg, het faciliteren van initiatieven uit gemeenschappen en het lokaal netwerkoverleg gezonde leefstijl met maatschappelijke partners. 4.2 Regionaal zetten we in op de beweging naar positieve gezondheid via het Meerjarenbeleid van GGD Limburg Noord, het Uitvoeringsprogramma Vitaal en Gezond van de Regiovisie Noord-Limburg en de Samenwerkingstafel VGZ-Zorgkantoor-gemeenten Noord-Limburg. 4.3 Lokaal maken we vanuit Gezondheid de verbinding met de fysieke omgeving door aan te sluiten bij het proces van omgevingsvisie / omgevingswet. Gezondheid is één van de vier pijlers van de omgevingsvisie en wij leveren hiervoor input vanuit de sociale kant.

Wat doen we verder binnen dit programma?
• Uitvoeren van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning door het voeren van gesprekken, afhandelen van meldingen en aanvragen, geven van informatie en advies etc.; • Inhoud geven aan het integraal team jongvolwassenen; • Aansturen van het lokale zorgnetwerk voor complexe GGZ-problematiek; • Aanpak van huiselijk geweld, waaronder ouderenmishandeling; • Facilitering en subsidiëring van algemene voorzieningen: de dorpsinfoloketten, dorpsontmoetingen, dorpsvervoer, pilot hulp bij het huishouden, TWP, begeleidingsdienst, inloop GGZ en Plattelandshoes; • Ondersteunen van burger initiatieven op gebied van wonen, zorg en welzijn; • In gesprek met zorgpartijen, zorgverzekeraar/zorgkantoor en gemeenschappen over thema's als Mantelzorg, dementie en eenzaamheid; • In gesprek met zorgverzekeraar en zorgkantoor VGZ over doorstroming in de zorgketen, knelpunten in wetgeving en zorgtechnologie; • Regionaal inkopen van maatwerkvoorzieningen Wmo: hulp bij huishouden, dagbesteding; begeleiding individueel, logeren en persoonlijke verzorging. Dit loopt via de MGR Limburg Noord; • Regionale contractering van hulpmiddelen; • Regionaal inkopen van collectief vervoer via GR Omnibuzz en gezondheidszorg (GGD) via GR VRLN; • Handhaving op rechtmatig en doelmatig gebruik van zorg en ondersteuning en toezicht houden op kwaliteit en rechtmatigheid via regionale toezichthouders; • Periodiek overleg met belangengroepen (mantelzorgforum, gehandicaptenplatform) en Adviesraad Sociaal Domein; • Monitoring cijfers gebruik zorg en ondersteuning.

Wat mag het kosten?

De baten en lasten van dit programma zijn als volgt:

	2021		2022		2023		2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
2.2. Zorg en ondersteuning	12.269.670	225.000	12.442.152	225.000	12.695.647	225.000	12.856.278	225.750

Welke claims en investeringen zijn er in 2021 m.b.t. dit programma?

In hoofdstuk 5 worden alle investeringen en claims voor 2021 specifiek toegelicht. M.b.t. programma 2.2. gaat het om de volgende investeringen en claims:

Investeringen 2021:

Omschrijving van de	Betreft kern	Investerings- bedrag	Kapitaallasten gedekt binnen begroting	Kapitaallasten t.l.v. Exploitatie
WMO vervoersvoorzieningen 2021	Algemeen	500.000	108.750	0

Claims 2021:

	2021	
	Kosten	Dekking binnen begroting
Zorgtechnologie	25.000	

Gerelateerde verbonden partijen:

Aan dit programma zijn de volgende verbonden partijen gerelateerd:

- Modulair Gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Limburg Noord (MGR SDLN)
- Gemeenschappelijke regeling Omnibuzz
- Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN)

In de paragraaf verbonden partijen (onderdeel 7-E) van deze begroting is meer informatie opgenomen over de specifieke verbonden partijen.

Programma: 2.3 Jeugd en onderwijs

We willen graag dat kinderen opgroeien in een gezonde en veilige omgeving zodat ieder kind de kans krijgt zich te ontwikkelen tot een zelfbewuste, betrokken en leergierige jongvolwassene met een maatschappelijke startkwalificatie. Een jongvolwassene die in staat is om verantwoordelijkheid te nemen en die bijdraagt aan de eigen vitale gemeenschappen. Ieder binnen zijn/haar mogelijkheden.

Opvoeden en opgroeien zien wij als een 'gemeenschapsverantwoordelijkheid'. Wij stimuleren gemeenschappen om 'hun jeugd' (0-23 jaar) te laten ontdekken wat ze willen in dit leven, met ruimte voor ontwikkeling van het sociale en culturele. Basisvoorzieningen zoals onderwijs en kinderopvang spelen hierin een belangrijke rol. Als daarvoor aanleiding is spreken we deze partijen aan op hun rol en verantwoordelijkheid.

Als ouders tegen vragen of problemen aanlopen, is er professionele hulp die erop is gericht de opvoedvaardigheden van ouders te bevorderen. Daarnaast zetten we erop in de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de jeugdige, zijn ouders en de sociale omgeving in te schakelen en te herstellen. Daarbij richten wij ons op het voorkómen van en vroege interventie bij opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen. Deze hulp zetten we waar mogelijk aanvullend in op wat de gemeenschap hierin zelf kan betekenen.

Als er sprake is van meervoudige problematiek wordt integrale hulp aan de jeugdige en zijn ouders geboden. Bij dit soort interventies staat het kind voorop. We geven ruim baan aan vakmanschap van de zorgprofessional en brengen regelgeving en protocollen terug tot het verantwoorde minimum. Wij bevorderen de veiligheid van de jeugdige in de opvoedsituatie waarin hij opgroeit.

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor ?
1. Veilig en gezond opgroeien van kinderen en jongeren.	1.1 We verbreden het gesprek over de pedagogische samenleving. Hiermee stimuleren we dat het gesprek in de gemeenschap ook gaat over het opgroeien van de kinderen in die gemeenschap en dat de gemeenschap, waar gewenst, gelegenheid geeft om elkaar te ondersteunen in de opvoeding 1.2 We doen mee aan het regionale project "Kansrijke Start" om de omstandigheden voor een kind in de eerste 1.000 dagen zo optimaal mogelijk te maken. De eerste 1.000 dagen van een kind zijn cruciaal voor een goede start. De gezondheid van een kind voor, tijdens en na de geboorte blijkt een belangrijke voorspeller te zijn van problemen – zowel fysiek als mentaal – op latere leeftijd.
2. Kinderen, jongeren en gezinnen krijgen de hulp die nodig is.	2.1 We zetten gezinscoaches in die zelf hulp en ondersteuning kunnen bieden aan gezinnen en die indien nodig andere beschikbare ondersteuning binnen het sociaal domein of gespecialiseerde hulp in kunnen zetten. De-medicaliseren, ontzorgen en normaliseren, en werken aan het herstel van het gewone leven inclusief deelname aan de gemeenschap zijn hierbij uitgangspunt.

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor ?
	2.2 We stimuleren samenwerking tussen de partners in de jeugdhulpketen in Peel en Maas (en de regio Noord-Limburg). In 2018 zijn we gestart met de pilot Hendig Jeugdhulp. In de pilot bespreken we gezamenlijk met de cliënt en jeugdhulppartners de hulpvraag waarbij partners hun eigen systeem even los laten bij het zoeken naar een oplossing. Grote toegevoegde waarde is dat het gezin meer regie ervaart omdat ze kunnen kiezen welke oplossing (en aanbieder) het beste aansluit bij hun situatie. Daarnaast zijn de oplossingen meer maatwerk, waarbij steeds vaker een samenwerking tussen basisvoorzieningen en jeugdhulpaanbieders tot stand komt. In de pilot draait het ook om het kennen van elkaars toegevoegde waarde, betere samenwerking en afstemming en het verminderen van administratieve rompslomp. In 2019 is de pilot kleinschalig vormgegeven. In 2020 wilden we dit uitbreiden maar door de coronacrisis was dit maar gedeeltelijk mogelijk. Vandaar dat we in 2021 inzetten op het verder uitbreiden van Hendig Jeugdhulp en we bekijken of we deze werkwijze structureel invoeren. 2.3 We onderzoeken welke mogelijkheden we hebben, naast de huisartsen, om grip te krijgen op andere verwijzers naar jeugdhulp en maken hierover afspraken. Doel is om meer grip te krijgen op de kosten van jeugdhulp. 2.4 We voeren de afspraken uit de regiovisie “Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2019-2022” uit in samenwerking met Veilig Thuis en andere jeugdpartners (zie ook programma 2.2). We gaan onder andere met een Veiligheidskaart werken en de visie Geweld Hoort Nergens Thuis onderdeel van het werk maken. 2.5 We voeren de Regionale transformatieagenda jeugdhulp Noord-Limburg 2019-2020 uit waarbij het doel is om meer kinderen zo thuis mogelijk te laten opgroeien. Veel pilots van de Regionale transformatieagenda zijn pas in 2020 opgestart en lopen door in 2021. Peel en Maas doet mee met de volgende opgaven/pilots: - Gelukkig ouderschap - Nu niet zwanger - Voorzorg - Jouw Ingebrachte Mentor voorliggend veld - Back on Track - Steuntje in de rug - Gezamenlijk werven en ondersteunen van gezinsgericht verblijf - Onderzoek naar verminderen gesloten jeugdzorg - Begeleide Omgangsregeling (niveau 1) - Anderstalige en cultuursensitieve hulpverlening 2.6 We doen mee met het regionale project Sturing en Inkoop. Begin 2021 start de aanbesteding van vier segmenten Jeugdhulp. Het doel is om per 1-1-2022 nieuwe contracten met zorgaanbieders te laten ingaan. We treffen in 2021 alle voorbereidingen voor de invoering van de nieuwe contracten, de bijbehorende bekostiging, het leveranciers- en het toegangsmanagement voor jeugdhulp om per 1-1-2022 conform de nieuwe aanbesteding te kunnen werken. 2.7 We bereiden een nieuw regionaal beleidsplan jeugd voor. Landelijke regelgeving vereist dat we een regionale visie en een regionale agenda jeugd vaststellen. De regionale visie en agenda jeugd zullen onderdeel zijn van het regionaal beleidsplan.

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor ?
	2.8 We gaan regionaal aan de slag met de vereiste aanpassingen van de nieuwe jeugdwet en de Kamerbrief "Naar een betere organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugd-reclassering" onder andere door het verstevigen van opdrachtgeverschap door regionale en bovenregionale samenwerking.
3. Kinderen en jongeren zijn in staat om te groeien naar zelfstandigheid, om zo voldoende zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te participeren.	3.1 We bevorderen dat kinderen en jongeren, met of zonder beperking of chronische ziekte, samen opgroeien in een inclusieve samenleving: samen spelen, samen naar school, samen sporten en gebruik maken van dezelfde voorzieningen. Dit doen we door met het onderwijs duidelijke afspraken te maken over de inzet van extra zorg, ondersteuning of hulpmiddelen. Ook leveren we extra inspanning om jongeren met een beperking aan een duurzame arbeidsplaats te helpen, in samenwerking met onderwijs en arbeidsmarkt.

Wat doen we verder in dit programma ?
• Faciliteren dat ouders regie voeren over de opvoeding van hun kind. De verantwoordelijkheid voor het gezond en veilig opgroeien van jeugdigen ligt primair bij de ouders en de jeugdige zelf. Professionele hulp is erop gericht ouders regie te laten voeren en toe te rusten, zodat zij zoveel mogelijk vanuit de eigen kracht en het eigen sociale netwerk oplossingen vinden voor vragen en eventuele problemen; • Versterken van het opvoedkundig klimaat waar nodig door professionele inzet in gezinnen, dorpskernen, scholen en in voorzieningen zoals kinderopvang. Daar waar professionele ondersteuning nodig is, richt die zich zoveel mogelijk op preventie; • Integrale hulp verlenen aan gezinnen. We hanteren hierbij het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'. Kinderen, jongeren en/of ouders hoeven slechts één keer een hulpvraag te stellen. En het gezin wordt met zo min mogelijk hulpverleners geconfronteerd. Jongeren van 18 t/m 26 jaar hebben een vast aanspreekpunt binnen het sociaal domein via het integraal team jongvolwassenen waar de gezinscoach deel van uitmaakt; • Maatwerk leveren (licht waar kan, zwaar waar nodig, dichtbij waar kan, op afstand waar nodig). Kinderen, jongeren en gezinnen uit Peel en Maas worden zoveel mogelijk tijdig en effectief ondersteund in hun eigen leefomgeving. Hulp wordt zoveel mogelijk dichtbij georganiseerd en in verbinding met lokale voorzieningen. De hulp is zo intensief als nodig en duurt zo lang als nodig; • Actief ingrijpen als de veiligheid van het kind in het geding is. Als ouders de verantwoordelijkheid voor de opvoeding niet meer kunnen dragen, de omgeving niet adequaat aanvult en de veiligheid van het kind in het geding is, stellen we ons actief op om de juiste hulp in te zetten. Zo nodig kan dat ook gedwongen hulp zijn; • Duurzaam verbeteren van het jeugdhulpstelsel (transformatie). We maken (regionale) afspraken met onder meer jeugdhulpaanbieders, de instellingen voor kinderbescherming en jeugd-reclassering (gecertificeerde instellingen), Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming om deze transformatie te realiseren. We zijn hierbij ook in dialoog met de jeugd zodat we weten wat er bij hen speelt en wat zij belangrijk vinden; • Ondersteuning van goede basisvoorzieningen zoals kinderopvang, primair en middelbaar onderwijs, consultatiebureau, jeugd- en jongerenwerk en gezinscoach; • Faciliteren van deelname aan kinderopvang door het aanbieden van een Peuterprogramma, Voorschoolse Educatie en kinderopvang op maat via een Sociaal Medische Indicatie; • De uitvoering van wettelijke taken op het gebied van (preventieve) gezondheid; • Inzetten van de leerplichtambtenaar om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en schoolverzuim te minimaliseren; • Uitvoeren van het leerlingenvervoer; • De uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van handhaving en toezicht van de kwaliteit van de kinderopvang; • Een infrastructuur stimuleren die talentontwikkeling van jeugdigen (in de brede zin van het woord) faciliteert door onder andere verstrekken van waarderingssubsidies aan verenigingen en het faciliteren van initiatieven van jeugdigen; • Stimuleren van samenwerking, gezamenlijke visieontwikkeling, vernieuwing en uitvoering bij organisaties die zich bewegen op de terreinen van jeugd en onderwijs;

- Op het gebied van handhaving en toezicht vroegtijdig informeren van zorgaanbieders en jongeren en/of hun ouders over hun contractuele verplichtingen en rechten om fraude te voorkomen. Wij reageren snel en adequaat op signalen van jongeren en/of hun ouders, zorgverleners, derden en de SVB;
- Verder ontwikkelen van monitoring en het gemakkelijker genereren van monitorgegevens voor evaluatie van beleid.

Wat mag het kosten?

De baten en lasten van dit programma zijn als volgt:

	2021		2022		2023		2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
2.3. Jeugd en onderwijs	13.800.145	571.829	13.753.942	572.698	13.760.191	574.896	13.843.189	577.166

Welke claims en investeringen zijn er in 2021 m.b.t. dit programma?

In hoofdstuk 5 worden alle investeringen en claims voor 2021 specifiek toegelicht. M.b.t. programma 2.3 zijn geen specifieke investeringen en/of claims opgenomen.

Gerelateerde verbonden partijen:

Aan dit programma zijn de volgende verbonden partijen gerelateerd:

- Modulair Gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Limburg Noord (MGR SDLN)
- Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN)

In de paragraaf verbonden partijen (onderdeel 7-E) van deze begroting is meer informatie opgenomen over de specifieke verbonden partijen.

Thema 3: Vitale Gemeenschappen

Programma: 3.1 Gemeenschapsontwikkeling

Inwoners nemen maximaal deel aan ontwikkelingen in de (lokale) samenleving. Daarbij nemen zij zelf de regie over hun eigen ontwikkeling en de ontwikkelingen in hun omgeving, als onderdeel van de grotere samenleving. In het samenleven met andere inwoners gaan inwoners tolerant met elkaar om en respecteren zij elkaars verschillen.

Generaties dragen zorg voor elkaar en geven elkaar ruimte om te vernieuwen en te veranderen: sociale innovatie en emancipatie zijn basisvoorwaarden voor het behoud van het goede leven. Inwoners zijn leidend als het gaat om het hoofddoel: het realiseren en behouden van vitale en intelligente gemeenschappen, die gevormd en gedragen worden door betrokken inwoners.

Overheden en maatschappelijke organisaties nemen dit hoofddoel als uitgangspunt voor hun handelen en leveren, waar gevraagd, hieraan een ondersteunende bijdrage. Diversiteit zien we als een belangrijk gesprekstema in de ontwikkeling naar inclusieve gemeenschappen. Als overheid nemen we verantwoordelijkheid wanneer minderheidsgroepen onvoldoende deelnemer zijn in de gemeenschappen, wanneer ze te maken krijgen met discriminatie of voorzieningen hen onvoldoende bereiken.

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor ?
1. Vitale gemeenschappen die regie hebben over de eigen ontwikkeling.	1.1 We ondersteunen de ontwikkeling van zelfsturende gemeenschappen. Dit doen we door procesmatige begeleiding van gemeenschappen, buurten, wijken en netwerken van burgers, onder andere via welzijnsorganisatie Vorkmeer. Vanuit de gemeente voorzien we in een contactpersoon per kern, die de relatie met de gemeenschap onderhoudt en ondersteuningsvragen op kan pakken of doorgeleidt naar de juiste plek. 1.2 We stimuleren verbindingen tussen gemeenschappen die met eenzelfde thema bezig zijn (samen ontwikkelen) of zijn geweest (leren van elkaar). In 2021 faciliteren we de gezamenlijke dorpsoverleggen in hun oriëntatie op een dorpsoverstijgend fonds voor ontwikkeling en borging van projecten. 1.3 We faciliteren gemeenschappen bij het maken van hun eigen, integrale dorpsontwikkelingsvisies. Hierin geven gemeenschappen zelf richting aan hun sociale, economische en fysieke leefomgeving. In 2021 vraagt de doorontwikkeling van de projecten uit o.a. de visies van Baarlo en Kessel-Eik specifieke aandacht. We volgen de gesprekken over hernieuwde visie in o.a. Maasbree, Meijel en Koningslust. 1.4 We zijn met partners in gesprek zodat de inzet van maatschappelijke partijen en ondernemers zich op de juiste wijze verhoudt tot en ondersteunend is aan het realiseren en behouden van vitale gemeenschappen. De agenda's en ambities van de gemeenschappen zijn leidend. We sturen er op dat organisaties waarde toevoegen aan het gemeenschapsproces en zich samenwerkend opstellen.

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor ?
	1.5 We zijn intensief in overleg met gemeenschappen die zich, in lijn met Zelfsturing 3.0 en het Manifest van de Dorpsoverleggen, verantwoordelijk voelen voor nieuwe ontwikkelingen en de gezonde borging van lopende trajecten en voorzieningen in de gemeenschap. In 2021 verwachten we in een aantal kernen met een meer integrale dorpsbegroting te werken. In overleg bepalen we de omvang, reikwijdte en andere voorwaarden die met dit experiment samen hangen. De relatie die de pilot Zelfsturing 3.0 heeft voor de organisatie (o.a. sociaal domein) krijgt hierbij bijzondere aandacht. Dit om de synergie tussen beide programma's, ieder vanuit de eigen identiteit, te behouden. 1.6 We dragen vanaf 2021 actief bij aan de ontwikkeling van een regionaal leer- en ontwikkelnetwerk op het gebied van Vitale Gemeenschappen. Dit is onderdeel van het regionaal uitvoeringsprogramma Vitaal en Gezond
2. Stabiliteit en ontwikkelperspectief voor vrijwilligersorganisaties (verenigingen en stichtingen)	2.1 We waarderen het werk van vrijwilligersorganisaties en subsidiëren dat via de systematiek van de waarderingssubsidies voor verenigingen en stichtingen. We verlengen de huidige systematiek met 1 jaar. Aanvullend op de algemene subsidieverordening zijn programmaspecifieke uitvoeringsregels voor het toekennen van incidentele subsidies opgesteld. Hierbij wordt sterk gekeken naar de mate en kwaliteit van samenhang en eenheid die aanvragers lokaal nastreven.
3. Eigenaarschap van accommodaties ligt zo veel mogelijk bij gemeenschappen, organisaties en verenigingen.	3.1 We ondersteunen organisaties, verenigingen en gemeenschappen bij accommodatievraagstukken. Uitgangspunten bij deze ondersteuning zijn: - Organisaties en verenigingen zijn zelf eigenaar van accommodaties; - Gemeenschappen voelen zich mentaal eigenaar van accommodaties; - Organisaties en verenigingen voorzien zo veel als mogelijk in de eigen behoeften. In 2021 ondersteunen we het bestuur van gemeenschapshuis de Paort in Kessel en hun werkgroepen bij de voorbereidingen van een voorgenomen (ver)nieuwbouw van het gemeenschapshuis in 2021.
4. Nieuwkomers zijn onderdeel van en nemen actief deel aan gemeenschappen.	4.1 We bevorderen de integratie van nieuwkomers (arbeidsmigranten en statushouders) via ontwikkelroutes. Ook andere doelgroepen maken gebruik van de ontwikkelroutes: 50+, jongeren en andere werkzoekenden. Deze leerontwikkelroutes bestaan onder andere uit het aanleren en toepassen van taal (Het Taalpunt, regionaal programma Volwassen Educatie Noord-Limburg 2022-2026 / aanpak laaggeletterdheid 2020-2024) en het verwerven van werknemersvaardigheden en vakcompetenties. Bovenliggend doel is het verkrijgen van loonvormende arbeid. Waar dat niet haalbaar is zullen vormen van niet loonvormende arbeid zoals dagbesteding of vrijwilligerswerk worden ingezet. We onderzoeken in 2021 op welke manier sport en voeding van toegevoegde waarde kan zijn om de integratie en gezondheid te bevorderen (in samenhang met programma 3.3).

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor ?
	4.2 We bereiden de gemeentelijke organisatie en alle betrokken externe partners voor op de nieuwe taken die op ons af komen door de Wet inburgering. Deze wet gaat in op 1 juli 2021. In het nieuwe stelsel ligt de regie volledig bij de gemeente. De leerontwikkelroutes vormen de vertaling van de nieuwe wet naar de praktijk. We kijken samen met onze partners (onderwijs, ondernemers, welzijnsorganisatie, dorpsvertegenwoordigers, maar ook de inburgeraars zelf) hoe we deze regierol zo effectief mogelijk kunnen invullen. 4.3 We voeren het integrale beleid arbeidsmigranten uit. Hierbij is extra aandacht voor de (evaluatie van) de maatschappelijke bijdrage werkgevers en het verleiden van arbeidsmigranten om zich langdurig te vestigen en het geven van bekendheid aan arbeidsmigranten binnen de gemeenschap (portretten/beeldmateriaal).

Wat doen we verder binnen dit programma ?
• Regionale samenwerking in werkgroep Vitale Gemeenschappen • Regionale samenwerking in programma 'Vitaal en Gezond', met focus op uitvoering Programmalijs 'Goed Leven'. • We zien er op toe dat we als organisatie de verschillende rollen behorend bij de verschillende type activiteiten, op de juiste manier invullen in contact met de gemeenschappen. • We faciliteren en ondersteunen desgevraagd vrijwilligers die hun deskundigheid willen vergroten of die zich inzetten om vrijwillige inspanning van mede-inwoners te bewerkstelligen. • Taakstelling huisvesting van statushouders; • Maatschappelijke begeleiding aan statushouders en uitgenodigde vluchtelingen; • Het traject 'participatieverklaring' voor statushouders; • We dagen de gemeenschappen uit om een rol te pakken bij de integratie van nieuwkomers en wij faciliteren deze initiatieven daar waar nodig.

Wat mag het kosten?

De baten en lasten van dit programma zijn als volgt:

	2021		2022		2023		2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
3.1. Gemeenschaps-ontwikkeling	3.288.305	50.726	3.389.670	51.233	3.430.501	51.745	3.459.505	52.263

Welke claims en investeringen zijn er in 2021 m.b.t. dit programma?

In hoofdstuk 5 worden alle investeringen en claims voor 2021 specifiek toegelicht.

M.b.t. programma 3.1 is de volgende claim opgenomen:

	2021	
	Kosten	Dekking binnen begroting
Integratie arbeidsmigranten	100.000	

Programma: 3.2 Onderwijshuisvesting

Kinderen en jongeren worden in staat gesteld te groeien naar zelfstandigheid, voldoende zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te participeren, rekening houdend met hun leeftijd en ontwikkelingsniveau. Een goede stimulerende onderwijshuisvesting faciliteert daarbij.

Wat willen we bereiken?	Wat doen we ervoor?
1. Een goede, gezonde en stimulerende fysieke leeromgeving.	1.1 We ronden het nieuwe integrale huisvestingsplan voor het primair onderwijs af en leggen dit ter besluitvorming voor aan de raad. Mogelijk dat we op basis hiervan in 2021 voorbereidingen voor nieuwe projecten opstarten. 1.2 We monitoren het budget voor het nieuwe schoolgebouw voor den Doelhof in Meijel goed wordt besteed. Oplevering is medio 2021. 1.3 We monitoren of het budget voor de vernieuwbouw van het kindcentrum aan de Kloosterstraat in Helden goed wordt besteed. Start bouw begin 2021, mits de raad eind 2020 positief besluit over het budget. 1.4 Samen met het Bouwens realiseren we passende huisvesting voor het Agora onderwijs.

Wat mag het kosten?

De baten en lasten van dit programma zijn als volgt:

	2021		2022		2023		2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
3.2 Onderwijs-huisvesting	2.071.365	74.334	2.052.438	74.848	2.108.786	75.547	1.971.960	76.303

Welke claims en investeringen zijn er in 2021 m.b.t. dit programma?

In hoofdstuk 5 worden alle investeringen en claims voor 2021 specifiek toegelicht.
M.b.t. programma 3.2 zijn geen specifieke investeringen en / of claims opgenomen.

Programma: 3.3 Sport en Bewegen

Het eigenaarschap van sport en bewegen ligt nadrukkelijk bij de burgers, de verenigingen en de lokale gemeenschappen en is wat ons betreft onderwerp van het integrale debat in deze gemeenschappen. Onze rol is faciliterend en agenderend waar nodig. Sport en bewegen draagt bij aan vitaliteit van de kernen, zorgt voor vele ontmoetingen tussen sporters, vrijwilligers, ouders en supporters en draagt daarmee bij aan de gezondheid en het welzijn van de inwoners van Peel en Maas, aan het goede leven.

Wat willen we bereiken?	Wat doen we ervoor?
1. Sport en bewegen zijn een krachtig deel van het geheel van gemeenschappen.	1.1 We bevragen gemeenschappen en sportverenigingen op hun samenhang. We stimuleren sport en bewegen middels subsidies. We zien er op toe dat sport en bewegen ook een plaats heeft in de dorpsontwikkelingsvisies. We faciliteren initiatieven rond sportieve omgevingen zoals Beringe Buiten, Pius Park en de sportieve omgeving in Maasbree doormiddel van ambtelijke ondersteuning, inhuur expertise, of door inzet van de medewerker Gezonde Leefstijl van Vorkmeer. We waarderen de rol die sportverenigingen in onze gemeenschap spelen o.a. middels de waarderingssubsidies. Verder promoten we sport door het Sportgala. Ook subsidiëren we incidentele sportevenementen / initiatieven die passen binnen de uitvoeringsregeling Sport en Bewegen en daardoor bijdragen aan sport en bewegen in Peel en Maas. 1.2 We overleggen wekelijks met de Medewerkers Gezonde (Brede Regeling Combinatiefunctionaris) over hun activiteiten en belangrijke signalen uit het veld. De medewerker Gezonde Leefstijl (Brede Regeling Combinatiefunctionaris) van Vorkmeer faciliteert de kernen, sportverenigingen en groepen inwoners om te sporten en bewegen en aandacht te hebben voor een gezonde leefstijl. Zij sluiten aan op de behoefte van de gemeenschap. 1.3 We ondersteunen topsport met de topsportbijdrage als een stimulering voor de breedtesport. Topsport heeft een voorbeeldfunctie en aantrekkende werking voor inwoners, in bijvoorbeeld sportbeoefening, om deel te nemen in verenigingen en ook in sponsoring. Tevens is topsport een uithangbord voor onze gemeente. 1.4 Wij ondersteunen sport- en beweeginitiatieven vanuit de gemeenschap, wanneer deze aansluiten bij de bedoelingen in onze kaderstelling en het subsidiebeleid. Dit doen we door ambtelijke advisering, subsidie en indien nodig inhuur van expertise. Een voorbeeld hiervan is het Heljes Pedje.

Wat willen we bereiken?	Wat doen we ervoor?
2. Sportvoorzieningen en sport-accommodaties zijn zoveel mogelijk van de gemeenschappen zelf en zijn zo optimaal mogelijk in gebruik.	2.1 We ondersteunen sportverenigingen en stichtingen om het beheer en de exploitatie van sportvoorzieningen op zich te nemen en te houden. We doen dit inhoudelijke en financieel. We maken goede afspraken over het beheer en de exploitatie met betreffende stichtingen en verenigingen. Daar waar nodig verstrekken we exploitatiebijdragen. Dit altijd op basis van goed inzicht in de financiën. In 2021 is de actualisatie van binnensportbeleid afgerond. 2.2 We streven naar een goede spreiding en bezetting van accommodaties in de gemeente, zowel gemeentelijke als niet gemeentelijk. Dit doen we door goed inzicht te houden op de bezettingsgraad van gemeentelijke en daar waar mogelijk ook niet-gemeentelijke accommodaties. We hebben hierover jaarlijks meermaals contact met beheersstichtingen en verenigingen. Waar nodig ondernemen we in 2021 actie en dat doen we op basis van de resultaten van de actualisatie binnensport. 2.3 We stimuleren samenwerkingsverbanden. We doen dit om beheer, exploitatie en bezettingsgraad van accommodaties optimaal te houden. We doen dit ook om te stimuleren dat verenigingen gezamenlijk een grote maatschappelijk en sociale rol kunnen vervullen. Voorbeelden die in 2021 aandacht krijgen zijn Pius Park en Beringe Buiten.
3. Er is een regionaal sportklimaat.	3.1 We leveren een inhoudelijke en financiële bijdrage aan de sportregio Noord-Limburg. Als sportregio werken we samen aan een regionaal sportklimaat. Dat doen we door beleidsmatig kennis te delen en bovengemeentelijk samen te werken. We betrekken daarbij collega's van openbare ruimte, recreatie, toerisme en vrijetijdseconomie. 3.2 We faciliteren vanuit de sportregio initiatieven met een regionaal karakter die passen binnen ofwel de sportregiovisie ofwel de Regiovisie Uitvoeringsprogramma Vitaal en Gezond. Bij de sportregio kan dat met ambtelijk advies, met vrije middelen uit budget sportregio, of met ondersteuning in de uitvoering vanuit de Brede Regeling Combinatiefunctionaris. Bij de Regiovisie wordt per project bepaald welke inzet volgt. 3.3 Vanuit de sportregio worden projecten geïnitieerd die sport en bewegen regionaal stimuleren. Iedereen kan sporten (IKS) is daarvan een voorbeeld.

Wat doen we verder binnen dit programma?
• Exploiteren gemeentelijke binnensportaccommodaties: Zorgdragen voor beheer, verhuur en/of onderhoud. • We bouwen samen met initiatieven uit de gemeenschap aan een openbare ruimte die uitnodigt om te sporten en te bewegen. • We nemen als partner deel aan het lokale Beweegakkoord Beweeg Peel en Maas. Wij vragen de uitvoeringsmiddelen aan, houden een vinger aan de pols over het verloop van het proces van Beweeg Peel en Maas en de voortgang, en vullen de monitoring in van het Rijk. Tenslotte ondersteunen wij de werkgroepen met advies over mogelijkheden om de ambities en uitvoeringsafspraken zoals vastgelegd in Beweeg Peel en Maas tot een succes te brengen. • We onderhouden goede contacten met de sportverenigingen en beheersstichtingen zodat zij ons weten te vinden en zodat wij op de hoogte zijn van belangrijke ontwikkelingen.

Wat mag het kosten?

De baten en lasten van dit programma zijn als volgt:

	2021		2022		2023		2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
3.3 Sport en bewegen	2.951.012	541.464	2.917.128	546.961	2.932.639	552.405	2.948.494	557.929

Welke claims en investeringen zijn er in 2021 m.b.t. dit programma?

In hoofdstuk 5 worden alle investeringen en claims die voor 2021 geprioriteerd zijn specifiek toegelicht. M.b.t. programma 3.3 zijn de volgende investeringen opgenomen:

	Betreft kern	Investerings-bedrag	Kapitaallasten t.l.v. exploitatie
TV Grootveld; renovatie toplaag 6 tennisbanen	Panningen	90.000	7.575
Duurzaamheidsmaatregelen gemeentelijke accommodaties	Diverse	215.000	18.096
Waterbronnen bij diverse voetbalaccommodaties	Diverse	100.000	5.750
Verlichting Thyas	Panningen	25.000	1.688

Btw-vrijstelling sport en bewegen

Sporten en bewegen zijn goed voor de lichamelijke en mentale gezondheid en de sociale contacten. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) wil mensen daarom stimuleren meer te sporten en te bewegen. Om mensen hierin te stimuleren is het van belang dat de accommodaties waar zij dit kunnen doen van goede kwaliteit en goed onderhouden zijn om zo kwalitatief hoogwaardige sport aan te kunnen bieden. Onder voorwaarden konden gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen tot 2019 de btw die aan hen in rekening werd gebracht bij investeringen in sportaccommodaties en sportmaterialen in aftrek brengen. Door een uitspraak van het Hof van Justitie van de EU is de btw-vrijstelling voor sport verbreed en is bovenstaande mogelijkheid tot aftrek aangepast. Daardoor vervalt in de meeste gevallen ook de mogelijkheid om btw te verrekenen. Het ministerie van VWS wil de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties echter blijven stimuleren. Hierdoor is de Regeling specifieke uitkering stimulering (SPUK) in het leven geroepen om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen door gemeenten te stimuleren waar de mogelijkheid tot btw aftrek is vervallen. Deze regeling vervalt met ingang van 1 januari 2024.

We moeten als gemeente jaarlijks een aanvraag tot verlening van de specifieke uitkering indienen. De aanvraag heeft betrekking op de exploitatie (de lasten opgenomen onder dit programma), de voorziening groot onderhoud binnen- en buitensportaccommodaties en op de investeringslijst. Hieronder volgt een overzicht van de lasten/uitgaven die zijn opgenomen in deze begroting waarvoor in 2021 een aanvraag wordt ingediend.

Groot onderhoud

In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen zijn de onttrekkingen (inclusief btw) uit de voorziening binnen- en buitensportaccommodaties opgenomen. In onderstaand overzicht een nadere onderbouwing om welke accommodaties het gaat.

Binnensportaccommodaties	2021
Sporthal Achter de Hoven 4a Maasbree	1.084
Sporthal Huissen 3 Baarlo	50.744
Sporthal Kurversweg 2 Meijel	7.153
Bedrag inclusief btw	58.981

Buitensportaccommodaties	2021
Breetse Peelweg 1a, LTC Maasbree	303
Breetse Peelweg 1b, MVC Maasbree	3.317
Heufkesweg 29, RKMSV Meijel	25.231
Hoogenkamp 6, LTC Tonido	242
Minister Calsstraat 11, Thyas Atletiek	138
Roode Eggeweg 6b, WV Kessel	3.872
Bedrag inclusief btw	33.103

Investeringslijst

Op de investeringslijst staan een vijftal projecten die betrekking hebben op sport en bewegen en die in aanmerking komen voor de Regeling SPUK. Het gaat om de volgende projecten. De bedrag zijn inclusief btw.

Investeringslijst 2021	
LED verlichting sportzaal Kessel	36.300
LED verlichting sporthal Baarlo	54.450
LED verlichting sporthal Meijel	108.900
Waterbronnen bij diverse voetbalaccommodaties	121.000
Verlichting Thyas	30.250
	350.900

Exploitatielasten

De totale lasten en baten van dit programma Sport en bewegen zijn respectievelijk € 2.951.012 en € 541.464. De exploitatielasten in 2021 die betrekking hebben op de Regeling SPUK zijn € 444.257; inclusief btw. In onderstaand overzicht de onderbouwing van dit bedrag.

Grootboek	Omschrijving grootboek	kostensoort	Omschrijving kostensoort	Lasten
6530100	Sport en bewegen algemeen	34002	Overige kosten	15.766
6530100	Sport en bewegen algemeen	34317	Contributies	2.560
6530100	Sport en bewegen algemeen	34317	Contributies	1.561
6530100	Sport en bewegen algemeen	34317	Contributies	25.051
6530445	Binnensportaccommodaties	33304	Duurzame roerende zaken	44.774
6530520	Tennisaccommodatie Kessel	34304	Uitbestede werkzaamheden zonder contract	8.922
6530541	Tennisaccommodatie LTC Grootveld	34304	Uitbestede werkzaamheden zonder contract	879
6530565	Buitensportaccommodaties	34521	Klein onderhoud gebouwen	48.889
6530565	Buitensportaccommodaties	34527	Calamiteitenbudget	19.460
6530570	Overige buitensportaccommodaties	34304	Uitbestede werkzaamheden zonder contract	923
6531110	Voetbalaccommodatie Maasbree	34304	Uitbestede werkzaamheden zonder contract	906
6531130	Voetbalaccommodatie Meijel	34304	Uitbestede werkzaamheden zonder contract	3.579
6531140	Voetbalaccommodatie Helden	34304	Uitbestede werkzaamheden zonder contract	3.148
5973003	Past.Vullingstraat 3 (gymzaal Grashoek)	31001	Elektriciteit	3.848
5973003	Past.Vullingstraat 3 (gymzaal Grashoek)	31002	Gas	6.683
5973003	Past.Vullingstraat 3 (gymzaal Grashoek)	31004	Water	472
5973003	Past.Vullingstraat 3 (gymzaal Grashoek)	34521	Klein onderhoud gebouwen	2.492
5973004	Min.Calsstraat 9 (Gymzaal de Riet)	31001	Elektriciteit	3.938
5973004	Min.Calsstraat 9 (Gymzaal de Riet)	31002	Gas	9.176
5973004	Min.Calsstraat 9 (Gymzaal de Riet)	31004	Water	972
5973004	Min.Calsstraat 9 (Gymzaal de Riet)	34521	Klein onderhoud gebouwen	1.869
5973006	Huissen 4 (gymzaal Baarlo)	31001	Elektriciteit	3.654
5973006	Huissen 4 (gymzaal Baarlo)	31002	Gas	3.459
5973006	Huissen 4 (gymzaal Baarlo)	31004	Water	752
5973006	Huissen 4 (gymzaal Baarlo)	34521	Klein onderhoud gebouwen	5.559
5973021	Huissen 3 (sporthal Baarlo)	31001	Elektriciteit	14.976
5973021	Huissen 3 (sporthal Baarlo)	31002	Gas	13.789
5973021	Huissen 3 (sporthal Baarlo)	31004	Water	2.411
5973021	Huissen 3 (sporthal Baarlo)	34316	Telefoon	1.007
5973021	Huissen 3 (sporthal Baarlo)	34521	Klein onderhoud gebouwen	23.519
5973021	Huissen 3 (sporthal Baarlo)	34523	Schoonmaakkosten	2.924
5973022	Achter de Hoven 4a (sporthal Maasbree)	31001	Elektriciteit	10.976
5973022	Achter de Hoven 4a (sporthal Maasbree)	31002	Gas	13.666
5973022	Achter de Hoven 4a (sporthal Maasbree)	31004	Water	1.169
5973022	Achter de Hoven 4a (sporthal Maasbree)	34521	Klein onderhoud gebouwen	17.139
5973023	Baarloseweg 3a (sportzaal Kessel)	31001	Elektriciteit	9.372
5973023	Baarloseweg 3a (sportzaal Kessel)	31002	Gas	9.000
5973023	Baarloseweg 3a (sportzaal Kessel)	31004	Water	818
5973023	Baarloseweg 3a (sportzaal Kessel)	34521	Klein onderhoud gebouwen	10.349
5973023	Baarloseweg 3a (sportzaal Kessel)	34523	Schoonmaakkosten	4.761
5973024	Kurversweg 2 (sporthal Meijel)	31001	Elektriciteit	17.331
5973024	Kurversweg 2 (sporthal Meijel)	31002	Gas	19.434
5973024	Kurversweg 2 (sporthal Meijel)	31004	Water	3.486
5973024	Kurversweg 2 (sporthal Meijel)	34521	Klein onderhoud gebouwen	9.756
5973024	Kurversweg 2 (sporthal Meijel)	34523	Schoonmaakkosten	39.082
				444.257

In 2019 en 2020 zijn onderstaande kredieten (inclusief btw) beschikbaar gesteld:

- Renovatie gymzaal Minister van Callstraat 9 Panningen 37.943
- Renovatie sportzaal Baarloseweg 3a Kessel 91.567
- Dak overlagen sportzaal Baarloseweg 3a Kessel 62.920
- Dak overlagen gymzaal Minister Callstraat 9 Panningen 30.250

De uitvoering van deze projecten is uitgesteld en vindt plaats in 2021. Dit betekent dat we deze projecten opnieuw moeten opnemen in de SPUK aanvraag van 2021. Vandaar dat deze passage is opgenomen in deze begroting.

Programma 3.4 Kunst en Cultuur

Kunst en cultuur zijn van essentiële waarde voor een vitale gemeenschap: ze zorgen voor de verbinding tussen inwoners en ze stimuleren het wij-gevoel en de verdraagzaamheid in de gemeenschap. Kunst en cultuur dragen bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor mensen en bedrijven. Inspireren en vernieuwen zijn belangrijke kernwaarden van cultuur. Ze stimuleren dat inwoners zelf aan de slag gaan. Het eigenaarschap ligt bij de inwoners zelf en bij de gemeenschappen waar die inwoners deel van uit maken.

Wat willen we bereiken ?	Wat doen we ervoor ?
1. Kunst en cultuur bieden plezier, dragen bij aan het bereiken van individuele en sociale zingeving, zelfvertrouwen, intellectuele ontplooiing, ontspanning en aan positieve gezondheid. Kunst en cultuur zijn krachtige middelen om in te zetten en spelen een grote rol bij het bevorderen van een goed functioneerde maatschappij.	1.1. We overleggen en maken afspraken over de invulling van beleid in relatie tot de actualiteit met onze belangrijke culturele organisaties, waaronder Openbare Bibliotheek Maas en Peel, Dok6 theater, Stichting Behoud de Keverberg, Streekmuseum Peel en Maas, PeelenMaasNet, Stichting PopPlaza, Erfgoedplatform en Omroep PenM. 1.2. We richten ons op talentontwikkeling, het verhogen van zichtbaarheid van cultuur en het verbeteren van het productieklimaat (actieve kunstbeoefening) met als doel het behouden en versterken van de cultuurregio samen met de gemeenten van Noord en Midden Limburg plus Provincie Limburg. 1.3. We monitoren de Corona effecten op het culturele veld en bieden daar waar nodig en wenselijk de gepaste ondersteuning.
2. Behoud van cultureel erfgoed en kunstwerken in de openbare ruimte.	2.1. We zetten in op de doorontwikkeling van het materieel en immaterieel erfgoedbeleid als onderdeel van de uitvoering van aanstaande omgevingswet in samenwerking met professionele partners en een vertegenwoordiging van het culturele veld door: - Het opnieuw inrichten van de Adviescommissie Ruimtelijke kwaliteit rekening houdend met de invulling van de functie monumentencommissie. - Het formaliseren van werkprocessen in de planvorming bij nieuwe initiatieven. - Het daar waar wenselijk formaliseren van statussen van cultuurhistorische waarden (boven en ondergronds) op erfgoedkaart. 2.2. We zorgen voor een passende ontsluiting van het gemeentearchief om de informatie over de geschiedenis, cultuurhistorische erfgoed en culturele activiteiten toegankelijk te maken. 2.3. We brengen organisaties met gedeelde belangen bij elkaar. (filmarchieven van omroep PenM/PeelenMaasNet). 2.4. We maken de grafheuvels van Baarlo zichtbaar en beleefbaar. 2.5. We zorgen voor het registreren van de informatie over kunstwerken in de openbare ruimte in een nieuw systeem (eigendom, onderhoud, locatie etc.)

Wat doen we verder binnen dit programma?

- We ondersteunen op ad hoc basis van initiatiefnemers in de ontwikkeling van culturele projecten. (idee, uitvoering, financieel, participatie, kwalitatief etc.)
- We adviseren, verbinden, faciliteren en ondersteunen de ontwikkeling van organisaties/platforms gevraagd en ongevraagd die kunst en cultuur inzetten voor het bereiken van hun doelstellingen.
- We faciliteren activiteiten die gericht zijn op een nieuw cultuuraanbod, op de kunstzinnige, culturele en muzikale ontwikkeling van inwoners.
- We faciliteren activiteiten die gericht zijn op de coördinatie en de uitvoering van binnen - en buitenschoolse cultuur educatieve activiteiten.
- We faciliteren de organisatie van de gemeentelijke cultuurprijs.
- We verbeteren de bescherming van het cultureel erfgoed van Peel en Maas door:
 - Het onderhouden, het digitaal ontsluiten en het geven van beleving aan objecten van cultuurhistorische waarden in gemeentelijk eigendom.
 - Het faciliteren van de gemeenschap in het onderhouden van kruisen en kapellen.
 - We zorgen voor de monumenten in gemeentelijk eigendom, zoals de molen in Kessel, de watermolen in Baarlo, kasteel de Keverberg, de Ringoven.
 - Het adviseren van organisaties over het veilig stellen van erfgoed.
- We beschermen de kunstwerken in de openbare ruimte door:
 - Het vergroten van de bewustwording van de waarde van objecten.
 - Het stimuleren van adoptie van kunstwerken door de gemeenschap.
 - Het te verzekeren op basis van geactualiseerde taxatie.
 - Het te tonen (o.a. in en aan eigen gebouwen en door het geven van bruikleen).
 - Het te (her)plaatsen in de openbare ruimte;
 - Het te voorzien van informatie.

Wat mag het kosten?

De baten en lasten van dit programma zijn als volgt:

	2021		2022		2023		2024	
	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>
3.4 Kunst en Cultuur	2.838.825	182.849	2.771.990	184.409	2.793.291	186.011	2.815.021	187.628

Welke claims en investeringen zijn er in 2021 m.b.t. dit programma?

In hoofdstuk 5 worden alle investeringen en claims voor 2021 specifiek toegelicht.

M.b.t. programma 3.4 is de volgende claim opgenomen:

	2021	
	Kosten	Dekking binnen begroting
Bijdrage burgerinitiatief oorlogsmonument Everlo	25.000	25.000

Thema 4: Economie

Programma 4.1 Economie

We ondersteunen de transitie naar een circulaire, waarden gedreven economie waarin het gaat om coöperatie in plaats van concurrentie en waarin kenniscirculatie uitgangspunt is. Een toekomst bestendige economie zorgt voor welvaart en draagt bij tot het goede leven in Peel en Maas.

Een toekomstbestendige economie kenmerkt zich door een solide economische structuur, met verschillende economische dragers, zoals agrofood, maakindustrie, logistiek, vrijetijdseconomie en detailhandel. Peel en Maas staat niet op zichzelf en maakt nadrukkelijk onderdeel uit van een regionale economie. Door aan te sluiten bij de kracht van de regio leveren we een bijdrage aan de ontwikkeling van en innovatie in de lokale en regionale economie. Wij leveren onze bijdrage door individuele ondernemers zo goed mogelijk te ondersteunen en verbindingen te leggen tussen ondernemers en door een goed ondernemingsklimaat te scheppen voor bestaande en nieuwe ondernemers om te ondernemen.

Naast de te onderscheiden lokale kwaliteiten van de Maas en de Peel zien wij het begrip 'smaak' als verbindend thema voor onze regio, waarbinnen wij een actieve en onderscheidende rol spelen.

Wat willen we bereiken?	Wat doen we ervoor?
1. Een diverse en toekomstbestendige economische structuur.	1.1 We stimuleren het ontstaan van en desgevraagd faciliteren we netwerken waarin ondernemers, maatschappelijke instellingen (met name onderwijs) en/of inwoners bijdragen aan een toekomst bestendige economische structuur. 1.2 We participeren in regionale samenwerkingsverbanden die bijdragen aan een diverse en duurzame regionale economische structuur. Met partners sturen we op prestatieafspraken en afgesproken doelen. 1.3 Het stimuleren van ondernemerschap, zoals door het ondersteunen van initiatieven van 'Labs' en tijdelijke concepten.
2. Goed op elkaar afgestemde vraag van arbeidskrachten, zowel kwalitatief als kwantitatief.	2.1 We leveren een bijdrage aan een toekomstbestendige regionale kennisinfrastructuur, onder andere in verband met behouden van hoogopgeleide jongeren voor onze regio. 2.1 We werken aan het zijn van een aantrekkelijke regio voor internationale werknemers zodat deze doelgroep zich (blijvend) zal vestigen en integreren in onze regio.
3. Diversiteit in bedrijvigheid als kracht en kwaliteit.	3.1 Faciliteren van lokale bedrijven met bijzondere aandacht voor de agrarische sector, het MKB (industrie en retail) en recreatie en toerisme. 3.2 We realiseren voldoende, vitale, goed bereikbare en duurzame werklocaties.
4. Peel en Maas, als onderdeel van de Regio Venlo, is een aantrekkelijke groene toeristisch-recreatieve bestemming.	4.1 We promoten, samen met het bedrijfsleven en lokale organisaties (Toeristisch Platform en VVV Winkels), de regio Peel en Maas. Voorbeelden hiervan zijn; Cittaslow en de Gastronomische Academy. 4.2 We werken, samen met partners, aan (aantrekkelijke) centra mede vanwege de toeristische en culturele functie, alsmede het ondersteunen van Centrummanagement Panningen en het in oprichting zijnde Retailmanagement Peel en Maas. 4.3 We faciliteren evenementen die een positief effect hebben op de leefbaarheid en het imago van de gemeente Peel en Maas.

Wat doen we verder binnen dit programma?

- We onderhouden intensief contact met partijen zoals ondernemers, agrariërs, bewoners, dorpsnetwerken, regiogemeenten en belanghebbende partijen als het gaat over bijvoorbeeld lokale en regionale economische ontwikkelingen. Waar mogelijk leggen we nieuwe verbindingen en netwerken tussen en met deze partijen.
- Organiseren van kermissen en week- en jaarmarkten en het ondersteunen van de Paas- en Pinkstermarkt.

Wat mag het kosten?

De baten en lasten van dit programma zijn als volgt:

	2021		2022		2023		2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
4.1. Economie	1.394.418	247.564	1.358.676	249.777	1.372.941	252.276	1.386.023	254.798

Welke claims en investeringen zijn er in 2021 m.b.t. dit programma?

In hoofdstuk 5 worden alle investeringen en claims voor 2021 specifiek toegelicht.

M.b.t. programma 4.1 zijn voor 2021 geen investeringen of claims opgenomen.

Gerelateerde verbonden partijen:

Aan dit programma is de volgende verbonden partij gerelateerd:

- Gemeente Helden Holding BV

In de paragraaf verbonden partijen (onderdeel 7-E) van deze begroting is meer informatie opgenomen over de specifieke verbonden partijen.

Thema 5: Integrale veiligheid

Programma: 5.1 Integrale veiligheid

In Peel en Maas delen (groepen van) inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden de verantwoordelijkheid voor een veilig samenleven. We beogen met zijn allen -ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid- een zo veilig mogelijke samenleving en realiseren ons tegelijkertijd dat 100 procent veiligheid een illusie is. We werken als betrouwbare en proactieve partner samen met organisaties die ook een verantwoordelijkheid hebben op dit terrein. We appelleren bij dit alles nadrukkelijk aan de eigen verantwoordelijkheid van individuen en gemeenschappen als het gaat om preventie en het met elkaar bespreekbaar maken van overlast en ander ongemak.

Zelf geven wij op een heldere en transparante wijze uitvoering aan de wettelijke taken die wij op dit terrein hebben. We leggen ons handelen helder uit, omdat wij de verwachting hebben dat begrip voor ons handelen ervoor zorgt dat mensen eerder de regels volgen. Wij kiezen ervoor om onze handhaving te richten op activiteiten waarvan wij verwachten dat de maatschappelijke meerwaarde het grootst is. Bij het maken van deze keuze kijken wij ook naar handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid. Wij verwachten dat het maken van deze duidelijke keuze ook bijdraagt aan een steviger veiligheidsgevoel in de samenleving en daarmee zorgt voor meer begrip voor ons handelen in dezelfde samenleving. We handhaven regels op een transparante manier, zodat overtredingen worden beëindigd en inwoners kunnen vertrouwen op hun gemeentebestuur. Overtredingen worden aangepakt via de inzet van bestuurs- en/of strafrechtelijke instrumenten in samenwerking met handhavingpartners.

Wat willen we bereiken?	Wat doen we ervoor?
1. Een veilig Peel en Maas waarin inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zich mede-eigenaar voelen van een veilige woon- en leefomgeving.	1.1 We maken vraagstukken die te maken hebben met veiligheid bespreekbaar in de lokale gemeenschappen. Desgevraagd en desgewenst ondersteunen we gemeenschapsinitiatieven die bijdragen aan de ontwikkelrichting zoals die in deze kaderstelling staat omschreven, met respect voor het eigenaarschap van de overheid en de gemeenschap. 1.2 In samenwerking met de politie en het jongerenwerk continueren we en ontwikkelen we onze succesvolle aanpak van jeugdoverlast verder door, waarbij we onze inspanningen op elkaar afstemmen. 1.3 We intensiveren de samenwerking met het zorgdomein, door: - De bekendheid over en weer over elkaars instrumenten en mogelijke interventies te vergroten; - Afspraken te maken over het afstemmen van casuïstiek en thema's die raakvlakken hebben met Zorg en Veiligheid; - Ketenoverstijgende vraagstukken en casuïstiek op te pakken via (het netwerk van) het Zorg- en Veiligheidshuis.
2. Een weerbaar Peel en Maas dat bestand is tegen ondermijnende criminaliteit.	2.1 We versterken publiek-private samenwerking, door: - Een stevige relatie te onderhouden met relevante brancheorganisaties van het bedrijfsleven; - Inwoners, ondernemers en overige relevante partijen te informeren over de risico's van (deelname aan) ondermijnende criminaliteit, omdat wij geloven dat bewustwording leidt tot bewustzijn. Dit doen we door in te zetten op het herkennen van signalen en het bieden van een handelingsperspectief; - Het continueren en verder ontwikkelen van een meldpunt bij de gemeente, waar inwoners, ondernemers en overige partners op een laagdrempelige manier terecht kunnen met vragen en het doen van (anonieme) meldingen.

Wat willen we bereiken?	Wat doen we ervoor?
	2.2 We blijven investeren in een bestuurlijke aanpak, onder meer door: - Signalen vanuit de samenleving en/of professionals via het RIEC-convenant op te pakken; - Het bestuursrechtelijk instrumentarium, waaronder het Bibob- en Damoclesbeleid, up-to-date te houden en uit te voeren; - Meer coördinatie en afstemming tussen onze (individuele) inspanningen en die van onze partners. 2.3 We benaderen ondermijnende criminaliteit als een maatschappelijk probleem, niet enkel als een veiligheidsprobleem, waarbij we een verbinding maken met initiatieven die een voedingsbodem voor deelname aan ondermijnende criminaliteit kunnen wegnemen. Gedacht kan worden aan schuldhelpverlening, het aanbieden van zorg, maar ook het alert zijn op leegstand/vrijkomen van gebouwen. 2.4 We investeren stevig in een goede informatiepositie waarbij we systeeminformatie en 'straat informatie' met elkaar in verbinding brengen. 2.5 We maken onze eigen, gemeentelijke organisatie weerbaarder door te investeren in de bewustwording en betrokkenheid van raad, college en organisatie bij het onderwerp ondermijnende criminaliteit. 2.6 We ontwikkelen onze informatieveiligheid verder om de betrouwbaarheid van gemeentelijke processen te verhogen en (privacygevoelige) gegevens te beschermen.
3. Een Peel en Maas met een veilig ondernemers- en uitgaansklimaat.	3.1 We waarderen groepen bedrijven en branches van het bedrijfsleven die de ambitie hebben om een sterk collectief te vormen en vanuit dit collectief wet- en regelgeving in hun sector zelf naleven. 3.2 We ondersteunen en faciliteren concrete initiatieven van ondernemers voor het verbeteren van de veiligheid van industrieterreinen, winkelcentra en uitgaansgebieden, waarbij we nadrukkelijk kijken naar het eigenaarschap van initiatieven. 3.3 We onderhouden contacten met de horeca en voeren, indien nodig, toezicht uit in en rond de uitgaansgelegenheden om overlast in de openbare ruimte te beperken. 3.4 We hanteren het vastgestelde horecabeleid, waarin ingegaan wordt op: para-commercialisme, alcoholmatigingsbeleid, alcohol gerelateerde verstoringen van de openbare orde, controle en handhaving. 3.5 We adviseren over veiligheid in de voorbereiding van risicovolle evenementen in onze gemeente, waaronder de zogenoemde categorie B- en C-evenementen. Bij de aanvraag van een evenementenvergunning worden de veiligheids- en gezondheidsrisico's in kaart gebracht. De aard en omvang van veiligheidsmaatregelen is afhankelijk van de hoogte van het ingeschatte risico. 3.6 We informeren ondernemers over ontwikkelingen en instrumenten op het gebied van veiligheid.

Wat willen we bereiken?		Wat doen we ervoor?	
4.	Een gemeente die adequaat is voorbereid op rampen en crises.	4.1	We ontwikkelen onze bevolkingszorg (onze gemeentelijk taak in de crisis- en rampenbeheersing) verder door met aandacht voor de verbetering van onze risico- en crisiscommunicatie.
		4.2	We leveren een kwalitatief uitstekende brandweezorg en crisisbeheersing tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. Een nieuw beleidsplan is in ontwikkeling.
5.	Handelingen in strijd met geldende regels beëindigen als waarborg voor een gezonde en veilige leefomgeving.	5.1	Extern begrip en draagvlak creëren voor handhaving door het verstrekken van informatie, voorlichting en communicatie over onze handhavingstaken.
		5.2	Handhaving vakantieparken. Voortzetting van het ingezette handhavingstraject met als doel onrechtmatige bewoning (permanente bewoning / huisvesting arbeidsmigranten) en illegale bebouwing te beëindigen.
		5.3	Handhaving gestructureerd uitvoeren (programmatisch, planmatig, cyclisch en integraal) volgens de landelijke kwaliteitscriteria. Daarnaast ontwikkelen we specifiek in het kader van ondermijning een gestandaardiseerde en programmatische handavingsaanpak met aspecten als het betreden van panden, samenwerking en info-uitwisseling met partners etc.

Wat doen we verder binnen dit programma?	
• Aanpak woonoverlast: • Faciliteren en ondersteunen van Burgernet, WhatsApp-buurtpreventie • Coördineren van en ondersteunen bij sociale calamiteiten en maatschappelijke onrust; • Adviseren over en mede uitvoeren van de Wet Tijdelijke huisverboden; • Adviseren over en mede uitvoeren van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz); • Voorkomen van radicalisering • Aanpak multi problematiek m.b.v. het Zorg en veiligheidshuis • Opbouw van het netwerk Jeugd en veiligheid • Faciliteren en ondersteunen van Veilig ondernemen en uitgaan • Adviseren over en mede uitvoeren van de Rampenbestrijding en crisisbeheersing; brandweer (Veiligheidsregio) • Aanpak ondermijnende criminaliteit • Coördineren van de bestuurlijke aanpak • Adviseren over Veiligheid en integriteit • Adviseren over en zorgdragen voor een adequate Algemene Plaatselijke Verordening (APV); • Toepassen handhavingsinstrumenten • Adviseren over Openbare gezondheidszaken	

Wat mag het kosten?

De baten en lasten van dit programma zijn als volgt:

	2021		2022		2023		2024	
	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>
5.1. <i>Integrale veiligheid</i>	4.056.765	200.182	4.125.172	201.974	4.184.840	204.145	4.233.477	206.185

Welke claims en investeringen zijn er in 2021 m.b.t. dit programma?

In hoofdstuk 5 worden alle investeringen en claims voor 2021 specifiek toegelicht.

M.b.t. programma 5.1 is de volgende specifieke claim opgenomen:

	2021	
	Kosten	Dekking binnen begroting
Handhaving permanente bewoning bij recreatieparken	50.000	

Gerelateerde verbonden partijen:

Aan dit programma zijn de volgende verbonden partijen gerelateerd:

- Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN)
- Gemeenschappelijke regeling RUD Limburg Noord (GR RUD LN)

In de paragraaf verbonden partijen (onderdeel 7-E) van deze begroting is meer informatie opgenomen over de specifieke verbonden partijen.

Thema 6: Bestuur, Communicatie en Dienstverlening

Programma: 6.1 Bestuur, Communicatie en Dienstverlening

Wij zijn een overheid die bijdraagt aan het goede leven. De kernwaarden diversiteit, duurzaamheid en zelfsturing blijven voor ons hierbij een waardevol kompas. We dragen bij door ons op een effectieve manier tot waardevolle bewegingen en initiatieven in de samenleving te verhouden en door op een uitstekende manier uitvoering te geven aan onze dienstverlening. Het concept van de meervoudige overheid helpt ons hierbij. Wij zijn duidelijk over deze drie rollen, zodat de buitenwereld weet wat ze van ons mogen verwachten. Daar waar wij beleid en regelgeving opstellen, hebben wij de ambitie om waar dit mogelijk is het doel centraal te stellen.

Wij zijn een consistente partner in de (Eu)regio. Overeenkomstig de met de regio gemaakte afspraak doen we lokaal wat we lokaal kunnen en werken we regionaal samen waar dit een meerwaarde heeft. We zijn een gemeente van gemeenschappen en willen ook zo gekend worden.

Inwoners, ondernemers en instellingen bepalen zoveel als mogelijk zelf hoe, wanneer en waarvoor zij contact leggen met of ondersteuning vragen van de gemeente.

Wat willen we bereiken?	Wat doen we ervoor?
1. Onze kernwaarden diversiteit, duurzaamheid en zelfsturing en thema specifieke waarden, zorgen ervoor dat wij koersvast zijn in ons denken en doen.	1.1 De herijkte kaderstellingen vertalen wij ook in 2021 door naar collegebeleid voor alle begrotingsprogramma's. 1.2 Bij de beweging naar doelregels denken en handelen wij vanuit de bedoeling. Gekeken wordt naar kansen en mogelijkheden. Dit heeft constant onze aandacht.
2. Wij zijn van meerwaarde als het gaat om het behouden en verder brengen van het goede leven.	2.1 Het concept van de meervoudige overheid is uitgangspunt in ons denken en doen. Hierop bevragen wij elkaar voortdurend. 2.2 Raad, college en organisatie stellen in hun handelen steeds het behouden en verder brengen van het goede leven voorop en reflecteren hierop op regelmatige basis. Zo werkt de raad verder aan "Raad voor de toekomst". 2.3 We werken doelbewust verder aan onze netwerken. Hoe kunnen we onze netwerken verbinden en versterken, daarbij steeds onze rol voor ogen houdende.
3. Het goede leven, ook buiten de grenzen van de gemeente Peel en Maas.	3.1 We kiezen als overheid aanvullend te zijn en laten het initiatief primair bij de gemeenschappen liggen. Hierbij pakken wij wel een stimulerende rol tot samenwerking ook wanneer het goede leven tot over de grenzen van Peel en Maas reikt. 3.2 In de regio Nood-Limburg werken wij samen. De regiovisie met het hierbij behorende programma is in uw raad besproken en de besluitvorming heeft in 2020 plaatsgevonden. Bij alle projecten zal gekeken worden naar de meerwaarde voor het goede leven in Peel en Maas en de regio. 3.3 Wij participeren actief in diverse werkvormen en organisaties die als doel het verbeteren van het goede leven nastreven.
4. Transparante en integere bestuurlijke besluitvorming.	4.1 De beleidscyclus en begrotingscyclus blijven in samenhang gericht op het stellen van heldere en realiseerbare doelen, een deugdelijke en reële financiële onderbouwing, concrete acties en controleerbare verantwoording. 4.2 Wij zorgen ieder jaar voor een reële, transparante en sluitende begroting met een gezonde reservepositie en een overzichtelijk en sluitend meerjarenperspectief. Financiële meevallers wenden we in eerste instantie aan om onze reservepositie te versterken.

Wat willen we bereiken?	Wat doen we ervoor?
	4.3 In de P&C-cyclus wordt getoetst of onze inzet bijdraagt aan de kaderstellingen met de daarin opgenomen waarde-oriëntaties.
5. De gemeentelijke dienstverlening is van uitstekende kwaliteit.	5.1 Wij passen het concept van een meervoudige overheid ook toe in al onze contactmomenten. 5.2 We stemmen onze communicatie af op de doelgroep, waarbij steeds op een begrijpelijke manier en in heldere taal wordt gecommuniceerd. Ook de inzet van middelen zoals brieven, telefonie of sociale media stemmen wij af op de boodschap en de doelgroep. 5.3 De dienstverlening wordt steeds doorontwikkeld en getoetst aan nieuwe externe en interne ontwikkelingen. Het in 2020 vastgestelde uitvoeringsprogramma wordt in 2021 en verdere jaren tot uitvoering gebracht en eventueel geactualiseerd. Het nemen van eigenaarschap maakt hiervan deel uit. 5.4 In het Huis van de Gemeente wordt met diverse partners gewerkt aan een integrale dienstverlening voor inwoners, ondernemers en verenigingen.

Wat doen we verder binnen dit programma?
• Basisregistratie Personen, Wet op de lijkbezorging, Burgerzaken en Burgelijke stand; • Digitalisering; • Verkiezingen; • Klantcontactcentrum.

Wat mag het kosten?

De baten en lasten van dit programma zijn als volgt:

	2021		2022		2023		2024	
	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>
6.1. Bestuur, communicatie en dienstverlening	3.939.251	688.873	3.836.911	695.264	3.866.845	701.717	3.886.199	708.234

Welke claims en investeringen zijn er in 2021 m.b.t. dit programma?

In hoofdstuk 5 worden alle investeringen en claims voor 2021 specifiek toegelicht. M.b.t. programma 6.1. gaat het om de volgende investeringen en claims.

Investerings 2021:

	Investerings- bedrag	Kapitaallasten gedekt binnen begroting
Vervangingsinvesteringen tractiemiddelen	310.000	49.711

Claims 2021:

	2021	
	Kosten	dekking t.l.v. reserve
Instellen steunfonds Corona 2021	500.000	500.000

Deze investeringen en claims hebben niet altijd een directe samenhang met het onderdeel bestuur, communicatie en dienstverlening maar betreffen de eigen organisatie en vallen daardoor binnen dit programma.

Gerelateerde verbonden partijen:

Aan dit programma is de volgende verbonden partij gerelateerd:

- Belastingssamenwerking gemeenten en waterschappen (BsGW)

In de paragraaf verbonden partijen (onderdeel 7-E) van deze begroting is meer informatie opgenomen over de specifieke verbonden partijen.

7. Paragrafen

Indeling paragrafen

In artikel 9 van het Besluit Begroting en Verantwoording is bepaald dat in de begroting en jaarstukken paragrafen moeten worden opgenomen. In die paragrafen worden beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten en de lokale heffingen. Het doel van die paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting zijn opgenomen worden gebundeld in een kort overzicht zodat de raad voldoende inzicht krijgt. De paragrafen geven dus een dwarsdoorsnede van de begroting.

De paragrafen zijn:

A: Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf geeft aan hoe robuust de financiële positie van de gemeente is door het weerstandsvermogen te bepalen. Dit gebeurt door de weerstandscapaciteit af te zetten tegen de aanwezige risico's. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken. In deze paragraaf worden verder enkele financiële kengetallen van de gemeente Peel en Maas berekend en vergeleken met landelijke normen om te bepalen in hoeverre er (financiële) risico's zijn of kunnen ontstaan.

B: Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de exploitatie gemoeid die in diverse programma's voorkomt.

C: Paragraaf financiering

Deze paragraaf hangt samen met de wet FIDO en is een instrument voor het transparant maken, en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie.

D: Paragraaf bedrijfsvoering

Deze paragraaf geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens over de bedrijfsvoering.

E: Paragraaf verbonden partijen

In deze paragraaf worden de partijen waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft beschreven.

F: Paragraaf grondbeleid

Hier wordt de visie op het grondbeleid weergegeven in relatie tot de wijze waarop wordt getracht de doelstellingen zoals opgenomen in het programmaplan te realiseren.

G: Paragraaf lokale heffingen

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente en zijn daarom een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Een totaaloverzicht van deze lokale heffingen is daarom van belang voor de raad. In deze paragraaf is ook een onderdeel m.b.t. de kostendekkendheid van de leges opgenomen. Daarin staat o.a. beschreven hoe de overhead is berekend en hoe de kostendekkendheid van de diverse leges is bepaald.

H: Paragraaf demografische ontwikkelingen

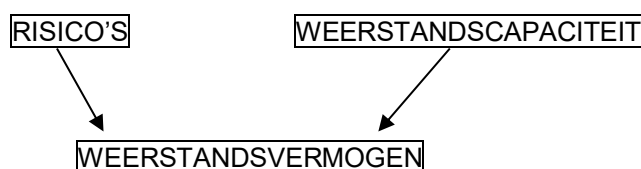
In deze paragraaf op hoofdlijnen beschreven hoe de gemeente Peel en Maas omgaat met de demografische ontwikkelingen.

7.A Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Inleiding

Het weerstandsvermogen is: het vermogen om onverwachte financiële risico's op te vangen om onze taken voort te zetten.

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe sterk onze financiële positie is. Dit doen we door de weerstandscapaciteit af te zetten tegen de aanwezige risico's. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden die we beschikken om niet begrote kosten te dekken. Risico's zijn alle feiten en gebeurtenissen die ons weerhouden om de doelstellingen te halen. Inzicht in de risico's is belangrijk om de weerstandscapaciteit te bepalen.

Om te beoordelen in hoeverre het weerstandsvermogen maken we gebruik van de weerstandsratio.

$$\text{Weerstandsratio} = \frac{\text{Weerstandscapaciteit (= beschikbare weerstandscapaciteit)}}{\text{Gekwantificeerde risico's (= benodigde weerstandscapaciteit)}}$$

Er is een normtabel (ontwikkeld door Universiteit Twente voor de waardering van de weerstandsratio.

Weerstandsratio	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,4 – 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,4	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

We streven als gemeente Peel en Maas naar een weerstandsratio die groter dan 1 moet zijn. Bij de eindconclusie van deze paragraaf staat de berekening voor 2021.

Wanneer de weerstandscapaciteit te laag is stellen we een tijdsplan op om de weerstandcapaciteit weer te verhogen.

In deze paragraaf worden de incidentele weerstandscapaciteit, structurele weerstandscapaciteit en de risico's nader toegelicht. Verder zijn deze paragraaf (financiële) kengetallen opgenomen over o.a. schuldquota, solvabiliteit.

2. Incidentele weerstandscapaciteit

Incidentele weerstandscapaciteit vangt eenmalige tegenvallers op. Tot het incidentele weerstandscapaciteit horen de algemene reserve en de bestemmingsreserves die bedoeld zijn om specifieke risico's op te vangen.

Incidentele weerstandscapaciteit:	01-01-2021	01-01-2022	01-01-2023	01-01-2024	01-01-2025
Algemene reserve	1.711.149	1.263.260	2.426.893	4.203.162	6.247.194
Algemene risicoreserve	5.631.400	5.631.400	5.631.400	5.631.400	5.631.400
Reserve Sociaal domein	500.000	500.000	505.000	510.050	515.151
Reserve Werk en Inkomen	425.175	425.175	425.175	425.175	425.175
Totaal	8.267.724	7.819.836	8.988.469	10.769.788	12.818.920

De reserve risico's grondexploitatie behoort ook tot de weerstandscapaciteit maar wordt apart beoordeeld in de paragraaf grondbeleid (volgens de IFLO methode). De risico's m.b.t. grondexploitatie zijn ook in die paragraaf opgenomen.

De post onvoorzien bedraagt in 2021 € 200.000 en rekenen we tot de incidentele weerstandscapaciteit gerekend. Daarmee komt de totale incidentele weerstandscapaciteit voor 2021 uit op **€ 8.467.724**. De post onvoorzien wordt in de komende jaren verhoogd.

Stille reserves

Stille reserves zijn de meerwaarden van eigendommen (activa) die niet of tegen een te lage waarde gewaardeerd zijn maar direct verkoopbaar zijn indien dit wenselijk is. Het betreft vooral de waarde van gronden, onroerende goederen/zaken (niet noodzakelijk voor de bedrijfsvoering), deelnemingen opgenomen in de balans tegen nominale waarden e.d.. In veel gevallen is de werkelijke waarde niet of moeilijk te bepalen omdat hiervoor geen markt aanwezig is. Hoe groot de waarde is van de nog in bezit zijnde gronden (o.a. bossen en restpercelen), onroerende zaken en deelnemingen, is niet exact aan te geven maar moet blijken uit concrete verkoopbesluiten.

3. Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit is dat deel van de weerstandscapaciteit dat gebruikt kan worden om onverwachte tegenvallers structureel op te vangen. Tot de structurele weerstandscapaciteit rekenen we de onbenutte belastingcapaciteit en eventuele ruimte op de begroting.

Onbenutte belastingcapaciteit

We bepalen jaarlijks de belastingtarieven. Tussen onze tarieven en de tarieven die door het Rijk als redelijk worden geacht zit ruimte. Die ruimte is de onbenutte belastingcapaciteit. De onbenutte belastingcapaciteit wordt bepaald aan de hand van de norm die het Rijk hanteert voor het bepalen van het artikel 12-status. Jaarlijks wordt deze norm (redelijk peil) vastgesteld in de meicirculaire over de algemene uitkering. Deze norm bedraagt voor 2021: 0,1809% (gecorrigeerd) percentage van de WOZ-waarde gesteld.

Voor de belastingen in Peel en Maas geldt:

a. Onroerendzaakbelasting

Om te monitoren hoe de lokale lasten zich ontwikkelen monitort de rijksoverheid de (stijging) van die lasten. Daartoe wordt de benchmark lokale lasten gebruikt waarin gemeenten door het COELO worden vergeleken op de lasten voor OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. In de financiële kengetallen die in onderdeel 6 van deze paragraaf zijn opgenomen worden de lokale lasten van Peel en Maas vergeleken met de gemiddelde lasten (kengetal 'belastingcapaciteit'). Daaruit blijkt dat Peel en Maas onder het gemiddelde niveau van de Nederlandse gemeenten zit met de lokale lasten.

b. Rioolrecht

Dit is in 2016 door de gemeenteraad geactualiseerd bij vaststelling van het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP). Op basis van dat GRP 2016 volgen de tarieven voor 2021 die maximaal kostendekkend zijn over de gehele looptijd van het GRP. Vanaf 2022 zal een nieuw GRP van toepassing dat in 2021 wordt opgesteld.

c. Afvalstoffenheffing

Hierbij is het uitgangspunt maximaal 100% kostendekkendheid en de vervuiler betaalt.

d. Leges

Bij de leges geldt een maximale kostendekkendheid van 100%. Een hogere opbrengst is niet toegestaan. In de paragraaf lokale heffingen de mate van kostendekkendheid van de diverse soorten leges opgenomen. In totaal bedraagt de kostendekkendheid: 72,4%.

e. Verblijfsbelasting

De opbrengst van de verblijfsbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. De onbenutte belastingcapaciteit op verblijfsbelasting wordt bepaald door de gemeenteraad omdat de tarieven ook door de gemeenteraad worden vastgesteld. Vanuit het Rijk zijn geen kaders voor de tarieven verblijfsbelasting.

f. Nieuwe belastingen

De gemeente Peel en Maas kan nog overgaan tot invoering van bepaalde nieuwe belastingen, zoals hondenbelasting, precario rechten e.d. De onbenutte belastingcapaciteit voor deze mogelijke nieuwe belastingen worden bepaald door de gemeenteraad.

Ruimte in de begroting

De ruimte in de gemeentelijke begroting is de laatste jaren sterk ingeperkt door o.a. de kosten van het sociaal domein in vergelijking met de rijksmiddelen die daarvoor worden ontvangen. Dat blijft ook komende jaren een punt van aandacht. De positieve begrotingssaldi behoren ook tot de structurele weerstandscapaciteit.

4. Risico's

4.1 Risicomanagement bij de gemeente Peel & Maas

Risicomanagement staat in het wettelijk kader van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (de BBV). De uitgangspunten voor het risicomanagement van de gemeente Peel en Maas zijn:

- Risicomanagement voegt waarde toe en draagt bij aan de verbetering van de organisatie;
- Risicomanagement is een integraal onderdeel van de organisatieprocessen en een basis voor keuzes;
- Risicomanagement maakt deel uit van de besluitvorming;
- Zowel interne als externe transparantie rondom risico's wordt nagestreefd, om te zorgen voor meer vertrouwen bij de burgers en de bestuurders/medewerkers van de organisatie.

De Nota risicomanagement besteedt aandacht aan de taken en verantwoordelijkheden van de verschillende actoren in de organisatie op het gebied van risicomanagement. Om te zorgen voor implementatie en monitoring van het risicomanagementbeleid is het kernteam risicomanagement ingesteld. De structurele verankering van het risicomanagement is een meerjarig proces. Hierbij is steeds aandacht voor de in de nota opgenomen uitgangspunten /doelstellingen.

4.2 De belangrijkste risico's

Risico's ontstaan door:

1. eigen beleid;
2. beleid van een hogere overheid;
3. samenwerking met andere gemeenten of instanties;
4. het doen/nalaten van derden;
5. niet te beïnvloeden (autonome) ontwikkelingen;
6. bedrijfsvoering.

De belangrijkste risico's op dit moment zijn:

4.2.1 Risico's voortvloeiende uit het eigen beleid

Het ontwikkelen en uitvoeren van (eigen) beleid van de gemeente betekent ook dat er risico's ontstaan op diverse gebieden. De belangrijkste risico's zijn:

- Grondexploitatie en projecten (relatie met programma 1.1)

Aan investeringsprojecten en grondexploitatie wordt jaarlijks kosten van personeel doorbelast. Afname of toename van de bouwactiviteiten en investeringen alsmede uitstel van de uitvoering van projecten heeft dus directe consequenties voor de exploitatiebegroting. Dit wordt gemonitord en indien nodig vindt bijstelling plaats. Op de grondexploitatie wordt nader ingegaan in de paragraaf grondbeleid.

- Open eind regelingen Sociaal domein (relatie met thema 2)

In het sociaal domein (thema 2) bestaan de meeste open-einde regelingen die in financiële zin een belangrijk risico vormen. Meer specifiek gaat het hierbij om de volgende onderdelen:

Jeugdzorg, WMO begeleiding en participatie;

De door het Rijk in 2015 gedecentraliseerde taken op het gebied van jeugdzorg en WMO begeleiding betreffen grotendeels open-einde regelingen. De rijksbudgetten die samen met de taken naar de gemeenten zijn overgeheveld zijn verlaagd met een efficiencykorting wat de risico's nog groter maakt. Het gemeentelijk beleid is er op gericht om door meer preventief te werken minder kosten te hoeven maken in (dure) 2^e lijns hulp. Sinds de invoering in 2015 kende het sociaal domein jaarlijks tekorten die kleiner waren dan 5% van het budget.

Door gerichte acties (zoals nauwe samenwerking met huisartsen in het kader van doorverwijzingen) is de verwachting dat de tekorten in het sociaal domein binnen de perken kunnen blijven (< 5% van het budget). Feit blijft echter dat het gaat om open einde regelingen waarbij een enkele casus grote financiële impact kan hebben.

In 2020 en verder ontstaat een aanzuigende werking vanwege de lagere eigen bijdrage waardoor meer mensen gebruik maken van de WMO.

In regionaal verband kopen we de meest intensieve (en dure) vormen van jeugdhulp gezamenlijk in en worden de kosten via een vaste verdeelsleutel verdeeld. Verder is een financiële buffer gecreëerd voor het sociaal domein in de vorm van de reserve Sociaal domein die waarschijnlijk per 01-01-2021 € 500.000 bedraagt.

Bundeling van uitkeringen inkomensvoorzieningen aan gemeenten (BUIG / inkomensdeel participatiewet):

Voor BUIG geldt dat een overschot op het budget dat aan de gemeente toekomt vrij besteedbaar is. Aan de andere kant moet men bij een tekort (budget is lager dan uitgaven) het (financieel) nadeel voor eigen rekening nemen. Indien er een tekort van meer dan 7,5% ontstaat kan, onder bepaalde voorwaarden een beroep worden gedaan op een vangnetuitkering. Daarvoor moet in het jaar zelf met de gemeenteraad zijn gecommuniceerd dat een tekort op de BUIG wordt voorzien en moet worden aangegeven welke maatregelen worden getroffen om dat tekort te verminderen. Afgelopen jaren is er geen tekort ontstaan op de BUIG dus is een vangnetuitkering niet aan de orde. Als financiële buffer is bovendien de reserve Werk en Bijstand aanwezig met een saldo van € 425.175 per 1-1-2021.

De economische gevolgen van de Coronacrisis kunnen van invloed zijn op de gemeentelijke uitgaven als het aantal uitkeringsgerechtigden stijgt. Het rijk heeft aangegeven dat de BUIG overeenkomstig met de ontwikkeling van het aantal uitkeringsgerechtigden zal toenemen mocht dat het geval zijn.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO):

Ook wat betreft de WMO zijn de uitgaven voor hulp huishoudelijk werk (HHW), persoonsgebonden budgetten (PGB), woningaanpassingen en vervoersvoorzieningen niet altijd nauwkeurig te voorspellen omdat het gaat om open-einde regelingen.

Leerlingenvervoer:

Van tevoren is moeilijk in te schatten hoeveel personen gebruik zullen maken van deze regeling. Als er meer aanvragen worden gedaan, die aan de criteria voldoen, wijzen we die niet af. We stimuleren het gebruik van openbaar vervoer, fietsvergoeding en naar gecombineerd vervoer. De afgelopen jaren zijn de kosten binnen de begrotingsbudgetten gebleven.

4.2.2 Risico's voortvloeiende uit het beleid van hogere overheid

De rijksoverheid, Europese unie en / of de provincie kunnen regelgeving aanpassen of wetten invoeren die voor gemeenten grote impact hebben. De gevolgen voor gemeenten kunnen financieel van aard zijn maar uiteraard ook organisatorisch grote invloed hebben. De gemeente Peel en Maas onderkent de volgende specifieke risico's m.b.t. het beleid van hogere overheden:

- Algemene uitkering uit het gemeentefonds (relatie met algemene dekkingsmiddelen)

De omvang van de algemene uitkering uit het gemeentefonds is mede afhankelijk van de groei of krimp van de (gecorrigeerde) rijksuitgaven. Op die uitgaven hebben we als gemeente geen grip maar die bepalen wel in zekere mate de omvang van de algemene uitkering.

Voor de verdeling van de algemene uitkering worden een groot aantal maatstaven gebruikt (zoals inwoneraantallen, aantal uitkeringsgerechtigden, aantal woningen etc.). Om de algemene uitkering te bepalen wordt een inschatting gemaakt van het verloop van de maatstaven. In werkelijkheid kunnen die maatstaven afwijken van de inschattingen.

De afgelopen jaren blijkt het verloop van de algemene uitkering zeer grillig waardoor het lastig is om hier goed en tijdig op te anticiperen. Daardoor vormt de algemene uitkering een onzekere factor in de gemeentebegroting.

De herijking van de verdeling van het gemeentefonds (zowel klassieke deel als sociaal domein) per 1-1-2022 kan voor gemeenten flinke financiële gevolgen hebben. Op dit moment is onbekend wat die specifieke gevolgen voor Peel en Maas zijn dus is er in het meerjarenperspectief (vanaf 2022) ook nog niet mee gerekend. Naar verwachting zal een eventueel negatief effect in 2022 beperkt worden tot € 15 per inwoner.

- Decentralisaties Jeugdzorg, WMO begeleiding en participatie (relatie met thema 2)

De door het Rijk gedecentraliseerde taken op het gebied van jeugdzorg en WMO begeleiding gaan gepaard met efficiencykortingen die tot nu toe nog niet gerealiseerd worden.

De rijksmiddelen voor het sociaal domein worden verdeeld op basis van objectieve modellen waardoor op termijn de inkomsten en uitgaven (meer) in evenwicht moeten komen en gemeenten meer zekerheid krijgen over de verwachte inkomsten.

In 2021 worden de verdeling van de sociaal domein middelen in het gemeentefonds herijkt en aangepast en zullen ook herverdeelde effecten gaan optreden. In hoeverre die positief of negatief voor Peel en Maas zullen zijn is nog niet aan te geven.

Er is een financiële buffer gecreëerd voor het sociaal domein in de vorm van de reserve Sociaal domein die per 1-1-2021 € 500.000 bedraagt en een minimumsaldo van € 500.000 kent.

In de komende jaren zal ook het beschermd wonen onder onze eigen verantwoordelijkheid gaan vallen. Nu ligt die taak (organisatorisch en financieel) nog bij de centrumgemeenten (in ons geval Venlo) maar in de plannen van de overheid wordt dat vanaf 2021 / 2022 overgeheveld naar alle individuele gemeenten. Uiteraard hangen aan die nieuwe taak en de overheveling van de financiële middelen weer de nodige risico's (en kansen !) vast.

- Vennootschapsbelastingplicht

De gemeente Peel en Maas is met ingang van 2016 belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting voor zover zij een onderneming in fiscale zin drijft. De gemeente Peel en Maas is met ingang van 2016 belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting voor zover zij een onderneming in fiscale zin drijft. Op basis van de ingenomen standpunten, welke met de Belastingdienst zijn besproken worden de aangiften opgesteld. De aangiften over de jaren 2016, 2017 en 2018 zijn inmiddels ingediend.

Het fiscaal resultaat over 2016 is volgens de aangifte €140.282 positief waarover voorlopig € 28.056 aan Vennootschapsbelasting is betaald. Het fiscaal resultaat over 2017 bedraagt volgens de aangifte € 505.069 negatief. Dit negatieve resultaat kan voor een bedrag van € 140.282 verrekend worden met 2016 waardoor de betaalde Vennootschapsbelasting weer wordt terugontvangen op moment dat de belastingdienst de aangiften afwikkelt.

Van het verlies over 2017 resteert een bedrag van € 364.787 als compensabel verlies. Over 2018 bedraagt het fiscale verlies volgens de aangifte € 271.660. Hiermee komt het totale compenseerbare verlies eind 2018 op een bedrag van € 636.447 wat onder voorwaarden verrekend kan worden met toekomstige winsten.

De Belastingdienst heeft de aangiften over de jaren 2016, 2017 en 2018 nog in behandeling.

De aangifte Vennootschapsbelasting over 2019 moet nog worden ingediend. Naar verwachting is over 2019 ook geen vennootschapsbelasting verschuldigd.

- *Dwingende uitspraken m.b.t. PAS (Plan aanpak stikstof) en PFAS (poly- en perfluoralkylstoffen)*

De Raad van State heeft uitspraak gedaan over het PAS. Vooraf toestemming geven voor activiteiten die schadelijk kunnen zijn voor beschermde natuurgebieden mag niet meer. Daardoor is het verlenen van vergunningen voor activiteiten, in de buurt van Natura2000 gebieden, waar stikstof bij vrijkomt lastiger.

Provincies en ministeries stellen vergunningverlening uit tot er meer duidelijk is. De ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Infrastructuur en Waterstaat en provincies (verenigd in het Interprovinciaal Overleg) onderzoeken de gevolgen van de uitspraak. Dit kan ook voor ons gevolgen hebben omdat investeringen uitgesteld worden en opbrengsten voor bouwleges en vergunningverlening teruglopen.

Op 8 juli 2020 gaf de staatssecretaris een handelingskader voor PFAS-houdende grond. Daardoor moet de grond bij civiele werken onderzocht worden op de aanwezigheid van PFAS. Kavels die verkocht worden moeten ook onderzocht worden.

Verontreinigde grond mag niet meer verwerkt worden. Dit zorgt voor extra kosten, vertragingen schaarste aan schone grond. En heeft mogelijk ook invloed op de voortgang van projecten en investering. De gevolgen worden onderzocht.

4.2.3 Risico's voortvloeiende uit de samenwerking met andere gemeenten en instanties

Samenwerking met andere partijen betekent dat er ook een risico ontstaat wanneer er bij de betreffende partners bijv. financiële of organisatorische problemen ontstaan. Bij de gemeente Peel en Maas geldt dat in het bijzonder bij de volgende situaties:

- Gemeenschappelijke regelingen

De gemeente kan worden geconfronteerd met financiële tegenvallers van gemeenschappelijke regelingen, waarin de gemeente zich verplicht bij te dragen in eventuele nadelige saldi. Hierop is niet altijd directe invloed. Ook wordt met de gemeenschappelijke regelingen de discussie gevoerd hoe om te gaan bij de keuzes waar gemeenten voor staan in het kader van bijvoorbeeld rijksbezuinigingen. In de paragraaf verbonden partijen staan deze gemeenschappelijke regelingen benoemd. Onderstaand worden enkele specifieke regelingen nader toegelicht.

NLW

We zijn aangesloten bij de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningsschap NLW. Dit werkvoorzieningsschap is 100% aandeelhouder van NLW-groep NV. De financiering van de WSW verloopt via twee geldstromen: WSW-subsidie van het rijk en een gemeentelijke bijdrage. In principe moet de rijksbijdrage voldoende zijn om een SW-plek te exploiteren. In de participatiewet staat dat er jaarlijks een korting plaatsvindt op de rijkssubsidie terwijl de loonkosten van SW-medewerkers niet dalen. Hierdoor ontstaan tekorten die door de NLW moeten worden gecompenseerd.

Voor NLW blijkt dat er de komende jaren nog flinke exploitatietekorten zullen zijn die door de deelnemende gemeenten worden afgedekt. De daarvoor geraamde bijdragen zijn in de begroting opgenomen. Die bijdragen zijn deels gebaseerd op taakstellende begrotingen van NLW waarbij is uitgegaan van een maximaal exploitatietekort van € 1,9 miljoen.

De gemeenten Venray, Horst aan de Maas en Peel en Maas houden strikt toezicht op de exploitatie van NLW. Door een Raad van Advies (bestaande uit medewerkers van de betreffende gemeenten) wordt regelmatig overleg gevoerd met de directie en MT van NLW over de financiële stand van zaken en andere belangrijke organisatorische aspecten. De Raad van Advies geeft vervolgens (gevraagd en ongevraagd) een advies aan het bestuur van NLW (wethouders van de betreffende gemeenten).

In 2017 heeft NLW een egaliseriereserve van € 750.000 gevormd waarmee eventuele tekorten in 2019 en verder kunnen worden opgevangen. Daarmee daalt het risico voor de deelnemende gemeenten dat er een aanvullende bijdrage nodig is om de exploitatietekorten af te dekken. Het resultaat over 2019 was gunstiger dan begroot en voor 2020 wordt verwacht dat de werkelijke realisatie in de buurt van de begroting zal eindigen.

Op dit moment wordt samen met de schapsgemeenten gewerkt aan nieuwe koers / visie voor de toekomst van NLW. Op basis van een aantal 'sporen' wordt een keuze gemaakt waarmee NLW de komende 10 jaar aan de slag gaat. De financiële vooruitzichten in alle 'sporen' laten financieel gunstigere cijfers zien dan het exploitatietekort van € 1,9 miljoen waar nu nog mee is gerekend.

- Samenwerkingsovereenkomsten

Op meerdere terreinen worden de taken van de gemeente uitgevoerd in samenwerking met anderen. Zo wordt er samengewerkt met de gemeenten in de regio op het gebied van, belastingen, brandweer, vergunning toezicht en handhaving e.d. en ook op het gebied van het sociaal domein doen we een aantal zaken samen. Voor de samenwerkingsvormen dienen goede afspraken op maat te worden gemaakt hoe met diverse zaken wordt omgegaan (beleid - informatie - bijsturing - financiën - verantwoording etc.). Wanneer dit niet goed is vastgelegd kunnen aanzienlijke risico's ontstaan (meerkosten, verantwoordelijkheid, claims).

- Gemeente Helden Holding B.V.

De vennootschap 'Gemeente Helden Holding B.V.' is een 100% onderneming van de gemeente Peel en Maas. Deze vennootschap heeft een 100% deelneming in 'Heldense Bossen B.V.'. De resultaten van deze dochteronderneming zijn na een aantal jaren onder druk te hebben gestaan weer enkele jaren positief. Een afwaardering op de jaarrekening van de gemeente Peel en Maas is door de stille reserves nog niet nodig. We volgen de ontwikkelingen om het risico zo klein mogelijk te houden.

4.2.4 Risico's voortvloeiende uit het doen/ nalaten van derden

De gemeente Peel en Maas heeft tal van overeenkomsten afgesloten met derden. Wanneer deze partijen hun verplichtingen niet nakomen ontstaan en voor de gemeente mogelijk financiële gevolgen. Het belangrijkste risico in deze betreft:

- *Gemeentegaranties*

We staan voor bepaalde organisaties en particulieren, direct of indirect, garant voor de betaling van rente en aflossing van langlopende geldleningen of startersleningen. Als zij niet voldoen aan de betalingsverplichtingen heeft dit financiële gevolgen.

4.2.5 Risico's voortvloeiende uit voor de gemeente niet te beïnvloeden (autonome) ontwikkelingen

Op veel zaken die gebeuren kan de gemeente geen of nauwelijks invloed uitoefenen. Dat zijn meestal autonome ontwikkelingen. De belangrijkste risico's zijn:

- *Ontwikkelingen grondexploitatie*

De risico's grondexploitatie zijn toegelicht in de paragraaf Grondbeleid.

- *Renteontwikkeling*

In de paragraaf Financiering gaan we in op de risico's met betrekking tot leningen.

- *Onroerende zaakbelastingen*

Jaarlijks ontvangen alle eigenaren van woningen en niet-woningen beschikkingen over de nieuwe waarde van hun eigendommen. Bij de bepaling van het tarief OZB wordt met een bepaald percentage voor de waardestijging rekening gehouden. Dat kan afwijken van de werkelijke waardeontwikkeling. Verder is onverwachte leegstand en de bouwcapaciteit van belang. Achterblijvende bouwactiviteiten betekenen een lagere opbrengst.

Er vindt jaarlijks een taxatie plaats met als peildatum het vorig jaar. Deze manier van taxeren in combinatie met verder optimalisering van het taxatiemodel, leidt tot meer geactualiseerde WOZ-bestanden, waardoor de risico's kleiner zijn. De waardering van WOZ-objecten wordt voor Peel en Maas uitgevoerd door BsGW.

- *Verblijfsbelasting*

De verblijfsbelasting wordt bepaald door het aantal overnachtingen. Dit is wisselend en erg weersafhankelijk. Ook de bedrijfsvoering van exploitanten van toeristische bedrijven heeft hier invloed op. BsGW en de gemeente doet steekproefcontroles om de juistheid en volledigheid van de opbrengsten te controleren.

- *Ontwikkelingen in andere bedrijfstakken*

Ontwikkelingen in andere bedrijfstakken / sectoren kunnen ook (financiële) invloed hebben op de gemeente Peel en Maas. Als bijvoorbeeld de loonkosten stijgen in een bepaalde bedrijfstak kan dat effecten hebben op de prijzen waardoor uiteindelijk de kosten voor Peel en Maas kunnen stijgen.

- *Corona*

De huidige situatie met betrekking tot de Coronapandemie heeft uiteraard ook voor de gemeentelijke begroting (veel) gevolgen. Om die gevolgen in beeld te brengen en houden wordt periodiek een corona-dashboard (2-wekelijks in 2020) opgesteld met enkele relevante indicatoren (zoals aantallen aanvragen TOZO). Verder wordt enkele keren per jaar een impactanalyse opgesteld waarbij alle begrotingsposten tegen het licht worden gehouden en wordt bepaald of en zo ja welke gevolgen er zijn vanwege de Coronapandemie. Daar worden ook de compensatiemaatregelen bij betrokken die de Rijksoverheid treft. Mocht het nodig zijn worden de effecten opgenomen in de bijstellingsrapportage. De effecten voor 2020 zijn vooralsnog binnen de begroting 2020 (inclusief post onvoorzien) op te vangen.

4.2.6 Risico's voortvloeiende uit bedrijfsvoering

Binnen de eigen organisatie van de gemeente Peel en Maas ontstaan ook risico's in het dagelijkse werk dat wordt verzet. De belangrijkste risico's m.b.t. de eigen bedrijfsvoering zijn:

- De organisatie / personeel

Op het personele vlak moet aangehaald worden dat in de begroting beperkt rekening wordt gehouden met kosten voor vervanging van medewerkers i.v.m. ziekte. Wanneer het ziekteverzuim groter wordt dan de opgenomen budgetten heeft dat effect op het begrotingssaldo.

- Aansprakelijkheid

Bedrijven en particulieren stellen de gemeente steeds vaker aansprakelijk. Wij zijn voor wettelijke aansprakelijkheid en bestuursaansprakelijkheid verzekerd. Bij beleidswijzigingen onderzoeken we de mogelijke risico's.

- Onderhoud / investeringen

De beheersplannen worden constant geoptimaliseerd. De onderhoudsniveaus bepalen het budget. De uitvoering stemmen we af op het budget. Veranderingen met financiële gevolgen hebben invloed op de reserves of de begroting.

5. Eindconclusie

Volgens de Nota risicomanagement inventariseren we de aanwezige risico's. De risico's worden periodiek tegen het licht gehouden en gekwantificeerd. Als blijkt dat de aanwezige weerstandscapaciteit niet voldoende ontvangt de gemeenteraad een voorstel om de weerstandscapaciteit aan te vullen.

In de onderstaande tabel is aangegeven op welke wijze de belangrijkste risico's zoals die in deze paragraaf zijn opgenomen zijn gekwantificeerd en via welke reserve deze al direct worden afgedekt.

Risico's		Dekking
Risico's eigen beleid en samenwerking (incl. sociaal domein)		
Specifieke risicodossiers	1.450.000	Algemene risicoreserve => € 750.000 Reserve Sociaal domein => € 500.000 Reserve Werk en Inkomen => € 200.000
Risico's beleid hogere overheid en derden		
Algemene uitkering	4.000.000	Algemene risicoreserve
Risico's autonome ontwikkelingen en bedrijfsvoering		
Exploitatie algemeen	750.000	Algemene risicoreserve
	<u>6.200.000</u>	

Naast de specifiek benoemde reserves zijn er ook nog andere reserves die tot de weerstandscapaciteit behoren (zoals opgenomen in onderdeel 2 van deze paragraaf) en is de totale incidentele weerstandscapaciteit: € 8.467.724.

De weerstandratio van de gemeente Peel en Maas bedraagt:

$$\text{Weerstandratio} = \frac{8.467.724 \text{ (Weerstandscapaciteit)}}{6.200.000 \text{ (Gekwantificeerde risico's)}} = \underline{1,4} \text{ (afgerond)}$$

Daarmee valt het weerstandsvermogen van Peel en Maas in de categorie **ruim voldoende** (weerstandratio van 1,4 tot 2,0)

6. Financiële kengetallen

Vanaf 2016 worden in de begroting en jaarstukken ook financiële kengetallen opgenomen die iets zeggen over de financiële situatie van de gemeente. De waarde van deze kengetallen kenmerkt zich vooral door het inzicht in het verloop gedurende een langere periode van werkelijke realisatiecijfers. De informatiewaarde van kengetallen die (ver) in de toekomst liggen is beperkt aangezien de cijfers waar de kengetallen op gebaseerd zijn opgebouwd worden uit prognoses en niet op werkelijke realisatie. Dat maakt vergelijking van kengetallen tussen gemeenten onderling ook lastig. Over 2015 t/m 2017 zijn de kengetallen op basis van de werkelijke realisatie opgesteld. In deze begroting worden die werkelijke realisatiecijfers afgezet tegen ramingen van de kengetallen in de komende jaren. De opgenomen kengetallen zijn:

1. Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (zie artikel 36, onderdelen b en c, van het BBV).

2. De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

3. Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (ingevolge artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (zie artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage.

5. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De uitkomst van de berekening van dit kengetal is voor het jaarverslag hetzelfde als bij de begroting. Het kengetal hoeft dus voor het opnemen in het jaarverslag niet opnieuw te worden berekend. Het toch opnieuw opnemen houdt verband met het feit dat de kengetallen gezamenlijk en in samenhang bezien inzicht geven in de financiële positie van de gemeente.

De definitie van het kengetal belastingcapaciteit is:

Woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (het begrotingsjaar) ten opzichte van het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar) uitgedrukt in een percentage.

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert ieder jaar deze lasten in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde waarde in die gemeente.

Normering financiële kengetallen

Voor de beoordeling van de financiële positie van gemeenten is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans. De kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit brengen tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt en welke mogelijkheid de gemeente heeft om de structurele baten op korte termijn te vergroten.

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven.

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.

De relevantie van het kengetal structurele exploitatieruimte is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt tevens gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld (er is dan sprake van belastingcapaciteit die niet benut wordt).

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van gemeenten zich ontwikkelt, zijn de gemeenten per kengetallen onderverdeeld naar 3 categorieën. In het algemeen is categorie A minder risicovol van dan categorie B en B weer minder risicovol dan C.

De onderstaande normering van de kengetallen is opgesteld door het ministerie van BZK en wordt landelijk gebruikt:

NORMEN		CATEGORIE A	CATEGORIE B	CATEGORIE C
		<i>Minst risicovol</i>	<i>Gemiddeld risicovol</i>	<i>Meest risicovol</i>
1a	Netto schuld quote	< 90%	90% - 130%	> 130%
1b	Netto schuld quote excl. leningen	< 90%	90% - 130%	> 130%
2	Solvabiliteitsratio	>50%	20% - 50%	< 20%
3	Grondexploitatie	<20%	20% - 35%	> 35%
4	Structurele exploitatieruimte	>0%	0	<0%
5	Belastingcapaciteit	<95%	95% - 105%	>105%

Kengetallen Peel en Maas 2017 - 2024

De berekeningen van de kengetallen voor de gemeente Peel en Maas leidt tot de volgende uitkomsten waarbij al is aangegeven in welke risicocategorie deze vallen.

	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Realisatie	2020 Begroot	2021 Begroot	2022 Begroot	2023 Begroot	2024 Begroot
Netto schuld quote	79%	93%	93%	105%	102%	98%	96%	92%
Netto schuld quote excl. leningen	71%	84%	84%	97%	94%	90%	88%	85%
Solvabiliteitsratio	33%	47%	34%	26%	24%	24%	25%	26%
Grondexploitatie	9%	7%	7%	7%	7%	7%	6%	6%
Structurele exploitatieruimte	0%	5%	5%	2%	3%	2%	1%	2%
Belastingcapaciteit	94%	93%	93%	96%	94%	94%	94%	94%

De uitkomsten laten zien dat Peel en Maas in de categorie A en B zit en nergens boven de normen uitkomt van de meest risicovolle categorie (C).

7-B Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Door middel van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen krijgt de raad inzicht in de stand van zaken voor het onderhoud van de kapitaalgoederen en daardoor de mogelijkheid om richting te geven aan onderhoud van de infrastructuur (wegen, water, riolering, kunstwerken), voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten) en gebouwen.

Onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte

Het uitvoeringsplan openbare ruimte is vastgesteld door het college op 26 september 2016 en wordt op dit moment geactualiseerd. Dit plan zet de basisinformatie ter onderbouwing van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen van de gemeente Peel en Maas op een rij. Het betreft gegevens zoals het areaal, de hoeveelheid te onderhouden openbare ruimte, de huidige kwaliteit daarvan, beschikbare middelen en berekende onderhoudskosten. In deze samenvatting gaat het vooral om de financiële consequenties. Er wordt ingegaan op zowel het technisch onderhoud als de verzorging en reiniging van de openbare ruimte. Beheer en onderhoud van de openbare ruimte richt zich op het veilig en functioneel houden van de openbare ruimte en op het gedurende lange termijn in stand houden. Om dit te bereiken worden maatregelen uitgevoerd, die zijn te splitsen in dagelijks en groot onderhoud en vervangingen (aan het eind van de levensduur).

Riolering

In het uitvoeringsplan openbare ruimte is riolering niet opgenomen. Op 1 november 2016 heeft de raad het Waterketenplan Limburgse Peelen en Gemeentelijk Riolerings Plan 2017-2021 vastgesteld. Samen met de gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond en Weert, Waterschap Limburg en Waterleidingmaatschappij Limburg werken we aan verhoging van de kwaliteit, vermindering van de kwetsbaarheid en verlaging van de kosten. In dit beleidsplan staan de visie, de gezamenlijke ambities, de uitgangspunten en een actieprogramma die invulling geven aan het samenwerken. Elke partner heeft unieke kennis en ervaring die nuttig kan zijn voor anderen. We zetten in op het anders verdelen van onze werkzaamheden om die kennis en ervaring van elkaar beter te benutten. Het Waterketenplan is de basis voor het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP). De samenwerking van "Limburgse Peelen" is inmiddels verbreed naar 15 gemeenten in samenwerkingsverband Water Panel Noord. In 2021 komt er nieuw, gezamenlijk Waterketenplan en een nieuw GRP. Beide plannen worden voorbereid en in 2021 ter vaststelling voorgelegd aan de Raad.

In de jaarlijkse begroting zijn de kosten voor regulier onderhoud riolering opgenomen. Een voorziening groot onderhoud is er niet, onderhoud zit in de exploitatielasten. Er is wel een voorziening voor vervanging van riolen, persleidingen en (onderdelen van) gemalen en drukriolering. Daarbij lopen de kapitaallasten uit het verleden af wat ook zorgt voor een wisseling in jaarlijkse kosten. De voorziening functioneert dus als een voorziening voor tariefegalisatie, een 44 lid 2 voorziening zoals in het GRP staat aangegeven. Daarnaast beschikt de gemeente over een bestemmingsreserve riolering (BBV artikel 43 lid 1b), deze bevat gelden die het resultaat zijn van gerealiseerde efficiencyvoordelen of aanbestedingsresultaten. Deze reserve heeft op 1 januari 2020 een stand van € 260.494. Het GRP gaat uit van kostendekkendheid in 80 jaar. Het product riolering is kostendekkend.

Notitie Waardeoriëntatie en kaderstelling thema's ruimte en economie

Het onderhoud van de kapitaalgoederen openbare ruimte maakt in de begroting deel uit van Thema 1 Ruimte van het programma 1.2 Beheer fysieke leefomgeving. De kaderstelling voor de thema's ruimte en economie is in december 2017 door de raad vastgesteld in de notitie Waardeoriëntatie en kaderstelling thema's ruimte en economie. In deze notitie wordt kort uitgelegd wat de gemeente wil bereiken, namelijk het 'goede leven' in Peel en Maas. Vervolgens worden de waarden benoemd, in de vorm van spanningsbogen voor zowel ruimte als economie en worden de bij deze waarden horende omgevingsdoelen weergegeven. Er wordt gewerkt aan een klimaatadaptieve en klimaatneutrale fysieke leefomgeving. De inwoners worden bewust gemaakt van klimaatveranderingen en we stimuleren en faciliteren maatregelen zoals het ontkoppelen van hemelwater, de aanleg van extra groen, het verminderen van bestaande verhardingen en het tegengaan van nieuwe verhardingen. Water wordt ingezet als kwaliteitsimpuls. Ook wordt er ruimte gemaakt voor de energietransitie.

Areaal openbare ruimte

De gemeente Peel en Maas heeft een oppervlakte van ruim 160 km². Ongeveer 7% van deze oppervlakte is openbare ruimte waarvan het grootste gedeelte in het buitengebied ligt. Peel en Maas is een uitgestrekte gemeente met 11 kernen. De openbare ruimte omvat vooral wegen en groen waarvan de verhouding tussen die twee ongeveer gelijk is. Naast vierkante meters openbare ruimte staan er objecten in de openbare ruimte zoals bomen, lichtmasten, speeltoestellen, civiele kunstwerken en straatmeubilair.

Kwaliteit

De gemeente Peel en Maas heeft haar ambities voor de openbare ruimte vastgelegd met de kaderstelling thema's Ruimte en Econome, programma 1.2. Beheer fysieke leefomgeving. Hoe we de openbare ruimte inrichten en beheren ligt vast in het Uitvoeringsplan Openbare Ruimte.

We zorgen gebiedsgericht voor een kwalitatief goed ingerichte en onderhouden openbare ruimte. We maken daarbij onderscheid in de na te streven beeldkwaliteiten volgens de landelijke standaard voor beeldkwaliteitsniveaus: (A is het hoogste onderhoudsniveau)

Gebieden	Niveau
Woongebieden	B
Centrumgebieden en toeristische gebieden	A
Bedrijventerreinen – wegen	B
Bedrijventerreinen – overige onderdelen	C
Buitengebied – wegen	B
Buitengebied – overige onderdelen	C

Het ontwerp en het onderhoud is gericht op een lange levensduur zonder dat onderdelen (op termijn) ontoelaatbare overlast en schade opleveren.

Op basis van de ervaring en expertise van de beheerders voldoet de kwaliteit van de openbare ruimte in grote mate aan dit ambitieniveau. Wegen worden jaarlijks geïnspecteerd, bomen 3-jaarlijks en speeltoestellen worden 4 keer per jaar geïnspecteerd.

Stortingen in voorzieningen

Voor verschillende onderhoudsgroepen beschikt de gemeente over een voorziening, waarin een jaarlijkse storting wordt gedaan. Hiermee anticiperen we op uitgaven voor groot onderhoud en worden fluctuerende uitgaven geëgaliseerd.

VOORZIENINGEN 2021 - 2024	Saldo 1-1-2021	Saldo 1-1-2022	Saldo 1-1-2023	Saldo 1-1-2024
Voorziening openbare verlichting	228.299	158.311	88.323	18.335
Voorziening groot onderhoud speeltoestellen*	59.999	PM	PM	PM
Voorziening groenbeheer	695	695	695	695
Voorziening onderhoud wegen	5.435	5.815	4.975	52.935
Voorziening parkbos en kasteelterrein D'Erp Baarlo	110.061	82.809	99.392	115.975
Voorziening riolering	13.016.604	13.349.830	13.699.820	13.818.322
TOTAAL	13.421.093	13.597.459	13.893.204	14.006.261

* De voorziening groot onderhoud speeltoestellen laat in meerjarig perspectief een negatief bedrag zien. Op dit moment wordt het uitvoeringsplan openbare ruimte geactualiseerd. Aan de hand hiervan zullen de stortingen in de voorzieningen in de begroting 2022 worden bijgesteld en daarom zijn de saldi van de voorziening groot onderhoud speeltoestellen vanaf 2022 nu nog als "PM" post opgenomen.

Als bijlage C is een overzicht van de voorzieningen opgenomen waarin ook jaarlijkse toevoegingen en onttrekkingen zijn gespecificeerd.

Investeringsen

Naast de jaarlijks beschikbare middelen in de exploitatie worden er ook investeringen gedaan voor groot onderhoud en de vernieuwing van de openbare ruimte.

Uitvoeringsbudget beheer en onderhoud

In onderstaande tabel is per onderhoudsgroep een uitsplitsing gemaakt van de bedragen die beschikbaar zijn in de exploitatie en de onttrekking uit de voorziening. Dit is exclusief het beschikbare investeringsbudget van gemiddeld € 3,4 miljoen per jaar voor herinrichting / vervanging van met name verharding. De budgetten en bedragen die zijn opgenomen betreffen de budgetten 2020. In de begroting 2021 zijn de budgetten met 1% prijsinflatie geïndexeerd.

	beschikbaar in exploitatie	beschikbaar in voorziening	totaal beschikbaar in begroting
<i>Groen</i>	2.125.944	16.583	2.142.527
<i>Reiniging</i>	132.133	0	132.133
<i>Spelen</i>	96.299	38.400	134.699
<i>Straatmeubilair</i>	69.866	0	69.866
Totaal wijk, natuur en landschap	2.424.242	54.983	2.479.225
Openbare verlichting	502.274	50.012	552.286
Verharding	1.092.499	880.000	1.972.499
Civiele kunstwerken	0	0	0
Gladheidsbestrijding	55.928	0	55.928
Riolering	1.622.623	281.925	1.904.548
TOTAAL	5.697.566	1.266.920	6.964.486

Vergelijking middelen en kosten

Exploitatie

In onderstaande tabel is de vergelijking weergegeven tussen de beschikbare middelen in de begroting (exploitatie en voorzieningen) en de berekende onderhoudskosten. Deze bedragen zijn exclusief VAT (kosten voor Voorbereiding, Administratie en Toezicht van het beheer en onderhoud), dus alleen de uitvoeringskosten.

	Beschikbaar in begroting	Benodigd budget	verschil	%
<i>Groen</i>	2.142.527	2.132.893	9.634	0,45
<i>Reiniging</i>	132.133	161.956	-29.823	-22,57
<i>Spelen*</i>	134.699	192.745	- 58.046	-43,09
<i>Straatmeubilair</i>	69.866	52.016	17.850	25,55
Totaal wijk, natuur en landschap	2.479.225	2.539.610	-60.385	-2,44
Openbare verlichting	552.286	553.858	-1.572	-0,28
Verharding	1.972.499	2.009.472	-36.973	-1,87
Civiele kunstwerken	0	104.375	-104.375	
Gladheidsbestrijding	55.928	55.928	0	0,00
Riolering	1.904.548	1.904.548	0	0,00
TOTAAL	6.964.486	7.167.791	-203.305	-2,92

* Ten behoeve van speeltoestellen wordt jaarlijks € 38.400 aan de voorziening groot onderhoud speeltoestellen toegevoegd ter dekking van de kosten van grootonderhoud / vervanging

Investeringsen

Reconstructies worden gefinancierd via investeringen. Dit betreft vooral verharding maar hierin zit ook een gedeelte groen, verlichting en straatmeubilair.

Het gemiddelde investeringsbudget over de afgelopen 10 jaar voor vervanging van verhardingen is ongeveer € 3,4 miljoen euro per jaar. In de begroting 2021 is hiervoor € 5 miljoen opgenomen. Dit betreft onder andere integrale aanpak van projecten in de openbare ruimte, in slimme combinatie met investeringen in riolering en verkeer- en vervoersprojecten.

Gemiddeld bestaan reconstructies uit de volgende onderdelen:

Verharding	87,03	%
Groen	6,90	%
Verlichting	0,30	%
Straatmeubilair	1,20	%
Civiele kunstwerken	4,57	%
Totaal	100,00	%

In onderstaande tabel is de vergelijking weergegeven tussen beschikbare investeringsbudgetten (in de afgelopen 10 jaar gemiddeld € 3,4 miljoen per jaar) en de benodigde investeringsbedragen. Deze bedragen zijn inclusief VAT (kosten voor Voorbereiding, Administratie en Toezicht van het beheer en onderhoud).

	beschikbaar uit investeringen	benodigd uit investeringen	verschil
Groen	230.000	239.585	-9.585
Reiniging	0	0	0
Spelen *	0	113.580	-113.580
Straatmeubilair	40.000	39.005	995
Openbare verlichting	10.000	0	10.000
Verharding	2.900.000	2.941.376	-41.376
Civiele kunstwerken	152.000	178.000	-26.000
Gladheidsbestrijding	0	0	0
Riolering **	0	0	0
TOTAAL	3.332.000	3.512.546	-179.546

* Ten behoeve van speeltoestellen wordt jaarlijks € 38.400 aan de voorziening groot onderhoud speeltoestellen toegevoegd ter dekking van de kosten van grootonderhoud / vervanging.

** De investeringen voor riolering zijn in bovenstaand overzicht niet opgenomen omdat de kapitaallasten voor deze investeringen worden gedekt uit de voorziening riolering.

Conclusie

- De openbare ruimte voldoet aan het vastgestelde beeldkwaliteitsniveau en er is ongeveer voldoende budget voor het uitvoeren van het dagelijks en groot onderhoud voor alle producten. Voor het onderhoud van civiele kunstwerken (bruggen, duikers en keerwanden) is sprake van achterstallig onderhoud. Voor wegen is extra geld nodig om het vastgestelde kwaliteitsniveau te behouden.
- Het tekort op investeringen in groen wordt op dit moment opgevangen door het groen mee te nemen in civieltechnische investeringen. Bij toekomstige omvangrijke vervangingen van bomen kan het noodzakelijk zijn een afzonderlijk krediet aan te vragen.
- Het tekort op reiniging wordt opgevangen door werknemers van het Mens Ontwikkel Bedrijf (MOB) in te zetten. Dit zijn de mensen die in een werkervaringsproject werken met behoud van uitkering.
- Het jaarlijkse budget voor klein onderhoud speeltoestellen is voldoende. Echter de toevoeging aan de voorziening speeltoestellen, voor groot onderhoud, moet worden opgehoogd. Dit wordt meegenomen in de kadernota 2022. Parallel hieraan loopt het actualiseren van het Uitvoeringsplan Openbare Ruimte waarin ook de uitgangspunten voor de speelvoorzieningen worden geactualiseerd. We doen dat in samenwerking met de kinderraad.
- De vervanging van straatmeubilair gaat om relatief kleine bedragen, deze worden meegenomen in het bedrag van onderhoud straatmeubilair.

- Openbare verlichting laat een klein tekort zien ten opzichte van gemiddelde kengetallen. Op dit moment is er sprake van versnelde vervanging van oude armaturen en lichtmasten. Deze inhaalslag wordt gestimuleerd door het landelijke SER energieakkoord dat inzet op energiezuinige verlichting in de openbare ruimte. Hierdoor worden de energiekosten in de toekomst lager.
- Een verhoging van het onderhoudsbudget wegen is noodzakelijk om de wegen in de toekomst te onderhouden op de door de gemeenteraad vastgestelde kwaliteitsniveaus. In 2021 is €100.000 extra budget beschikbaar in 2022 € 200.000 en 2023 en verder € 300.000.
Sinds 2010 zijn er veel uitbreidingsplannen gerealiseerd zoals Giel Petershof, Schrames, Egchel Hook, In den Bosch, Startebos, Stox, enz. Dat betekent dat ook het te onderhouden areaal flink is toegenomen. Ondanks de areaaluitbreidingen en bezuinigingen hebben we tot nu toe nog altijd de gewenste onderhoudskwaliteit kunnen leveren met het beschikbare budget. Dat had te maken met de ruimte die nog in de begroting zat en het slimmer organiseren van werkzaamheden. En ook met de economische crisis van enkele jaren geleden waardoor het onderhoud tegen lage prijzen uitgevoerd is. We merken nu dat onderhoudskosten een stuk hoger zijn.
- In de kadernota is voor 2021 een krediet opgenomen voor achterstallig onderhoud kunstwerken (bruggen, duikers, keerwanden) van € 152.000. Na een inhaalslag wordt het onderhoud vanaf 2022 regulier opgepakt en is hiervoor jaarlijks € 85.000 opgevoerd vanaf 2022.

Onderhoud gemeentelijke accommodaties

Eind 2018 / begin 2019 zijn de onderhoudsplannen voor de gemeentelijke accommodaties geactualiseerd door Rader. Deze zijn gespecificeerd per object en hierin zijn alle geplande onderhoudswerkzaamheden opgenomen van 2019 tot en met 2043; een periode van 25 jaren. Eens in de vier jaren worden de onderhoudsplannen geactualiseerd.

Het onderhoud van de gemeentelijke accommodaties is erop gericht om een bepaalde functionaliteit in stand te houden. Uitgangspunt is de accommodaties zo effectief mogelijk in een dusdanige staat van onderhoud te houden dat er sprake is van een veilige, gezonde en bruikbare accommodatie, met daarbij als uitgangspunt het voorkomen van achterstallig onderhoud en calamiteiten en het behouden van een acceptabele visuele staat. In sommige gevallen is een hoger onderhoudsniveau gewenst en in andere gevallen is een wat lager onderhoudsniveau acceptabel. De kwaliteitsniveaus zijn gebaseerd op de NEN 2767 methodiek.

De uitwerking daarvan gaat uit van zes verschillende kwaliteitsniveaus:

- Niveau 1: uitstekend, nieuwbouwkwaliteit en/of met nieuwbouw vergelijkbare kwaliteit.
- Niveau 2: goed, nieuwbouwkwaliteit met de eerste tekenen van feitelijke veroudering.
- Niveau 3: redelijk, het natuurlijke verouderingsproces is duidelijk op gang gekomen.
- Niveau 4: matig, het verouderingsproces heeft het bouwdeel of de accommodatie duidelijk in zijn greep.
- Niveau 5: slecht, het verouderingsproces is min of meer onomkeerbaar geworden c.q. heeft het bouwdeel / de accommodatie zeer duidelijk in zijn greep.
- Niveau 6: zeer slecht, een zodanig slechte toestand dat dit niet meer te classificeren is onder niveau 5.

In de praktijk gaan wij uit van een viertal kwaliteitsniveau's. Het gekozen niveau is afhankelijk van de accommodatie zelf en de toekomstsituatie van de accommodatie.

- **Kwaliteitsniveau 2:** Hiermee is bewust gekozen deze bijzondere gebouwen in een goede staat te houden met mogelijk wel wat zichtbare veroudering; bijvoorbeeld Het Huis van de Gemeente.
- **Kwaliteitsniveau 3:** Het merendeel van de gemeentelijke accommodaties wordt op dit niveau onderhouden. Dit betreft een gangbare en meest efficiënte onderhoudsbenadering voor bestaande accommodaties.
- **Kwaliteitsniveau 4:** Het gaat hier om accommodaties die potentieel afgestoten kunnen worden. We zijn hier terughoudend met het doen van onderhoud, maar waken wel voor het behoud van veiligheid, gezondheid en bruikbaarheid.
- **Kwaliteitsniveau 5:** Hierbij worden de onderhoudskosten teruggeschroefd vanwege het ontwikkelend karakter, waarmee een potentieel verval in niveau 5 acceptabel is. Het gaat hier specifiek om accommodaties die onder leegstandsbeheer vallen en / of aanstaande sloop van de gebouwen vanwege (toekomstige) ontwikkelingen.

De onderhoudskosten in de meerjarenonderhoudsplannen zijn gesplitst in de volgende categorieën:

- Jaarlijks onderhoud
- Groot onderhoud
- Investerings

Daarnaast is er een onderscheid gemaakt in onderhoudskosten die voor rekening komen van de eigenaar en voor de gebruikers/huurders.

Voor het jaarlijks onderhoud zijn in de begroting jaarlijks budgetten opgenomen. De uitgaven voor het groot onderhoud dekken we uit de daarvoor in het leven geroepen voorzieningen. Jaarlijks storten we eenzelfde bedrag in de voorziening. Dit bedrag moet dan voldoende zijn om al het onderhoud, in dit geval tot met 2043, te kunnen uitvoeren.

Voor de investeringen wordt een nieuw krediet aangevraagd en hierop wordt afgeschreven. Het gaat hier om vervangingsinvesteringen. Deze investeringen zijn in het verleden ook geactiveerd. De "oude" kapitaallasten komen te vervallen omdat de oude investering is afgeschreven en hiervoor in de plaats komen dan de kapitaallasten van de nieuwe vervangingsinvestering.

De gemeente Peel en Maas kent geen voorziening per gebouw, maar heeft er voor gekozen om een voorziening per soort gebouw in te stellen. Dit beperkt het aantal administratieve handelingen en kan er vrijer omgegaan worden met de middelen in een voorziening. Zo kan een tegenvaller op het gebied van groot onderhoud opgevangen worden door een meevaller op het gebied van groot onderhoud als het gaat om eenzelfde soort gebouw.

Op basis van de nieuwe meerjarenonderhoudsplannen onderscheiden we de volgende voorzieningen:

- Binnensportaccommodaties
- Buitensportaccommodaties
- Sociaal culturele accommodaties
- Dok6
- Huis van de Gemeente
- Gemeentewerf
- Overige gemeentelijke accommodaties

Hieronder vindt u een overzicht van de stand van de voorzieningen van de gemeentelijke accommodaties over 2021 tot en met 2024. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

	Binnensport- accomm.*	Buitensport- accomm.	Sociaal Cult. Accomm.	Dok 6	Huis v/d Gemeente	Gemeente- werf	Overige
1-1-2021	218.916	316.371	172.011	163.305	322.458	167.513	107.473
Storting	90.000	110.000	35.000	37.000	56.000	28.000	13.000
Onttrekking	58.981	33.103	3.719	0	1.750	0	6.926
1-1-2022	249.935	393.268	203.292	200.305	376.708	195.513	113.547
Storting	90.000	110.000	35.000	37.000	56.000	28.000	13.000
Onttrekking	159.823	124.914	66.828	17.244	19.800	28.871	17.405
1-1-2023	180.112	378.354	171.464	220.061	412.908	194.642	109.142
Storting	90.000	110.000	35.000	37.000	56.000	28.000	13.000
Onttrekking	156.708	43.568	31.747	50.476	14.650	19.917	4.671
1-1-2024	113.404	444.786	174.717	206.585	454.258	202.725	117.471
Storting	90.000	110.000	35.000	37.000	56.000	28.000	13.000
Onttrekking	255.058	30.153	123.435	34.977	30.750	216.017	42.349
1-1-2025	-51.654	524.633	86.282	208.608	479.508	14.708	88.122

* Volgens bovenstaand overzicht zou de voorziening Binnensportaccommodaties op 1 januari 2025 negatief worden. Hierbij is echter geen rekening gehouden met de teruggave op basis van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport die in ieder geval nog loopt tot en met 2023. Het is van tevoren niet aan te geven hoeveel we jaarlijks terugkrijgen. Dit is afhankelijk van de totaal ingediende aanvragen. Voor 2019 en 2020 hebben we ongeveer 80% van het aangevraagde bedrag teruggekregen. Als we dit percentage ook hanteren voor de jaren 2021 tot en met 2023 dan krijgen we in totaal nog ongeveer € 63.000 terug. Daarmee is de voorziening positief op 1 januari 2025; namelijk € 11.346.

7-C Paragraaf Financiering

Inleiding

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden van en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Treasurystatuut Peel en Maas

Op 4 december 2018 is er een nieuw treasurystatuut vastgesteld voor 2018 en komende jaren. Door organisatorische wijzigingen in 2018 was het noodzakelijk om de artikelen op het gebied van de verantwoordelijkheden en bevoegdheden te wijzigen.

Het Treasurystatuut kan beschouwd worden als een nadere uitwerking van de geldende wetgeving en interne regelgeving. Bij de opstelling van dit statuut is rekening gehouden met het relevante wettelijke kader in de Gemeentewet, de (herziene) Wet financiering decentrale overheden (FIDO), het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten en de financiële verordening ex art 212 Gemeentewet en de regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Wet Ruddo).

Vanaf 15 december 2013 is het verplicht schatkistbankieren ingevoerd en het besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden. Hierdoor mogen overtollige liquide middelen die niet onmiddellijk nodig zijn voor het uitoefenen van de publieke taak alleen in rekening courant en /of via deposito's bij de schatkist of bij andere decentrale overheden worden aangehouden.

Rente

De onzekerheden op de financiële markten maken het moeilijk om de renteontwikkelingen goed te voorspellen. De verwachting is dat de rente enigszins stabiel zal blijven op dit, voor huidige begrippen, 'laag' niveau. In de begroting 2021 is uitgegaan van een rente van **1,75%**. De toegestane toe te rekenen rente aan de grondexploitatie moet gebaseerd zijn op de daadwerkelijke te betalen rente over het vreemd vermogen. Het is niet toegestaan om rente over het eigen vermogen toe te rekenen aan de grondexploitatie. Het rentepercentage voor de grondexploitatie bedraagt in 2021 **1,2%**.

Rentenotitie

In 2017 is een nieuwe notitie rente gemaakt door de commissie BBV. In deze notitie wordt ingegaan op de verwerking van de rentelasten en –baten in de begroting en jaarstukken. Doelstelling van deze notitie is het bevorderen van een eenduidige handelwijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering), stimuleren dat gemeenten de verwachte en werkelijke rentelasten opnemen in de begroting en de jaarstukken en het eenduidig inzichtelijk maken van de wijze waarop de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie). De bepalingen en richtlijnen van deze notitie zijn in werking getreden met ingang van het begrotingsjaar 2018.

Zowel de commissie BBV als de Provincie Limburg adviseert om het onderstaand renteschema op te nemen in de paragraaf Financiering van zowel de begroting als de jaarstukken. Hiermee wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

Renteschema		
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.325.111
b.	De externe rentebaten	-69.229
	Saldo rentelasten en baten	1.255.882
c1.	De rente die aan grondexploitatie wordt doorberekend	-34.788
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-48.926
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	52.900
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	1.225.068
d1.	Rente over eigen vermogen	-
d2.	Rente over voorzieningen	-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	1.225.068
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	2.552.685
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury	1.327.617

Risicobeheer

Renterisico's worden beheerst door te voldoen aan de kasgeldlimiet en renterisiconorm. De kasgeldlimiet en de renterisiconorm hebben allebei als doel de leningportefeuille van decentrale overheden te behoeden voor een onverantwoord grote gevoeligheid voor rentefluctuaties. Ze stellen dus een grens aan de structuur van de leningen en niet aan de hoogte.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een instrument voor beheersing van risico's op korte termijn. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage van het totaal van de jaarbegroting en bedraagt 8,5%, ofwel voor 2021 afgerond € 8.426.000 (afgerond).

Indien het financieringsstekort deze limiet structureel overschrijdt dient tot consolidatie van deze "vlottende" schuld te worden overgegaan. We zijn dan verplicht om een langlopende geldlening af te sluiten.

De gemiddelde netto vlottende schuld en kasgeldlimiet in het 3e en 4e kwartaal van jaar t-2 (2019) en in het 1e en 2e kwartaal van jaar t-1 (2020), is als volgt.

Kasgeldlimiet	8.426.000
Gemiddelde netto vlottende schuld	
3 ^e kwartaal 2019	9.132.790
4 ^e kwartaal 2019	6.515.484
1 ^e kwartaal 2020	17.443.548
2 ^e kwartaal 2020	19.608.510

De kredietlimiet is in de eerste twee kwartalen van 2020 overschreden. We zullen dan ook in november 2020 overgaan tot het afsluiten van een nieuwe geldlening om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een instrument voor beheersing van risico's op lange termijn. De renterisiconorm geeft het maximumbedrag aan van het deel van de langlopende schuld waarover een renteaanpassing plaats kan vinden. Het doel is om spreiding aan te brengen in de rentetermijnen van de langlopende schuld en zo de invloed van een eventuele rentestijging niet te groot te laten zijn. Door binnen de renterisiconorm te blijven zal de invloed van een eventuele rentestijging op de exploitatie beperkt blijven. De renterisiconorm is vastgesteld op een percentage van 20% van het begrotingstotaal.

Voor 2021 bedraagt de renterisiconorm van de gemeente Peel en Maas daarom:
20% van € 99.125.029 = **€ 19.825.000** (afgerond)

Overzicht 'renterisico en -norm'	2021	2022	2023	2024
Renteherzieningen langlopende leningen o/g	0	0	0	0
Renteherzieningen langlopende leningen u/g	0	0	0	0
(Her)financieringen aflossingen leningen o/g	7.931.274	7.809.364	7.622.747	5.665.983
(Her)financieringen aflossingen leningen u/g	-/-163.944	-/-166.412	-/-168.379	-/-171.120
Totaal renterisico	7.767.330	7.642.952	7.454.368	5.494.863
Renterisiconorm	19.825.000			
Ruimte binnen renterisiconorm	12.057.670			

Verstrekte geldleningen

De gemeente Peel en Maas heeft uit hoofde van haar publieke taak bepaalde langlopende geldleningen verstrekt.

Onderstaand is weergegeven welk soort leningen zijn verstrekt:

	Restantschulden ultimo jaar			
	2021	2022	2023	2024
Leningen aan woningbouwcorporatie	2.401.589	2.267.714	2.131.357	1.992.446
Leningen aan NLW	1.700.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000
Leningen aan verenigingen en organisaties	1.850.394	1.817.857	1.785.835	1.753.626
Leningen aan deelnemingen	0	0	0	0
Totaal	5.951.983	5.785.571	5.617.192	5.446.072

Opgenomen geldleningen

De gemeente Peel en Maas heeft diverse langlopende geldleningen opgenomen. Veruit de meeste leningen zijn afgesloten bij de BNG. De rentekosten van de opgenomen geldleningen bedragen in 2021 € 1.247.166. Het gemiddelde rentetarief in 2020 bedraagt 1,77%.

De restantschulden zullen zich voor de bestaande leningportefeuille als volgt ontwikkelen:

	<i>Restantschulden ultimo jaar</i>			
	2021	2022	2023	2024
Opgenomen leningen	65.423.887	57.614.523	49.991.776	44.390.671

Koersrisico's

Indien van toepassing worden deze zoveel mogelijk beperkt door transacties af te sluiten waarbij we verzekerd zijn dat de hoofdsom aan het eind van de looptijd 100% wordt uitgekeerd.

Valutarisico's

Deze worden beperkt door transacties uitsluitend in euro's af te sluiten.

Wet verplicht schatkistbankieren

Deze wet bepaalt dat decentrale overheden hun overtollige liquide middelen moeten aanhouden bij het ministerie van Financiën. De wet geeft decentrale overheden de mogelijkheid om hun middelen uit te zetten bij andere decentrale overheden. Ze mogen alleen leningen aantrekken, middelen uitzetten en garanties verlenen voor de uitoefening van de publieke taak. Ook is er sprake van een overgangsregeling en een 'doelmatigheidsdrempel'. In Peel en Maas is schatkistbankieren ook mogelijk. Bankstanden en liquiditeitsprognoses bepalen of geldmiddelen nodig of overtollig zijn.

7-D Paragraaf bedrijfsvoering

Wij zijn een gemeente die bijdraagt aan het goede leven in Peel en Maas. Dat is de missie die de raad bekrachtigde met de vaststelling van de Kaderstelling op het thema 'Bestuur, Communicatie en Dienstverlening'. Om deze ambitie te realiseren is een organisatie met kwaliteiten nodig.

Dit houdt in dat:

- We een rolzuivere organisatie zijn, die stoelt op waardevolle bewegingen in de samenleving en daar waar nodig op aanvult;
- We een gezonde, ontwikkelgerichte en dienstverlenende organisatie zijn die grip heeft op haar bedrijfsvoering en waarin leren een tweede natuur is;
- We een organisatie zijn die een sterk collectief vormt waarin medewerkers goed werk met elkaar leveren.

We zijn een organisatie die veel taken zelf uitvoert en groot belang hecht aan integraal werken en korte lijnen tussen beleid, uitvoering en bedrijfsvoering. Verantwoordelijkheden liggen laag in de organisatie. We zijn kritisch naar onze eigen organisatie en blijven zoeken naar kostenbesparing / efficiency zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit. Overigens moeten we als organisatie wel telkens de balans zoeken tussen enerzijds het zijn van een compacte wendbare organisatie en anderzijds de ambities en taken van onze gemeente.

Bedrijfsvoeringsmiddelen

Om de organisatie goed te laten functioneren zijn diverse zaken van belang. Goede huisvesting, goede digitale ondersteuning, opleidingsmogelijkheden, etc.

In de coronaperiode is binnen de bedrijfsvoering het thuiswerken van medewerkers nog meer gefaciliteerd. Het niet werken in het Huis van de Gemeente bracht uitdagingen maar ook kansen. Richting de toekomst gaan we in kaart brengen welke lessen uit deze periode te halen zijn. Om zo er voor te zorgen dat we qua bedrijfsvoering keuzes maken op basis van het geleerde in deze periode.

Onderstaand een overzicht van een aantal kostenposten in relatie tot bedrijfsvoering.

	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Salariskosten	23.808.523	24.074.442	24.349.207	24.550.870
Kosten inhuur personeel	1.770.033	1.761.160	1.778.990	1.786.439
Opleidingskosten	359.175	362.694	366.420	370.175
Huisvestingskosten (incl. gemeentewerf)	1.516.671	1.509.274	1.502.222	1.495.398
ICT kosten	2.360.892	2.391.542	2.247.437	2.267.218
Tractie	466.607	550.633	599.499	579.569
Kantoorbenodigdheden	117.852	119.640	120.446	122.271
Accountantskosten	98.745	99.607	100.478	101.358

Meer inzicht in de specifieke kosten voor bedrijfsvoering van de gemeente zijn opgenomen in hoofdstuk 3 bij de indicatoren en in hoofdstuk 5 bij de nadere specificatie van de overheadkosten.

7-E Paragraaf Verbonden partijen

Onder verbonden partijen worden verstaan deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen waarin de gemeente een bestuurlijk belang heeft **en** een financieel belang en waarbij de participaties zijn gericht op de behartiging van het publieke belang.

De verbonden partijen worden volgens artikel 15 van het BBV onderverdeeld in:

- Gemeenschappelijke regeling
- Vennootschappen en coöperaties
- Stichtingen en verenigingen en
- Overige verbonden partijen.

De gemeente Peel en Maas kent de volgende verbonden partijen:

Gemeenschappelijke regelingen

- Werkvoorzieningschap Noord Limburg West (NLW)
- Belastingsamenwerking gemeenten en waterschappen (BSGW)
- Modulair Gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Limburg Noord (MGR SDLN)
- Gemeenschappelijke regeling Omnibuzz
- Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN)
- Gemeenschappelijke regeling RUD Limburg Noord (GR RUD LN)
- Maasveren Limburg - Noord

Vennootschappen en coöperaties

- Gemeente Helden Holding BV
- Nazorg (bodemzorg) Limburg BV

In het besturingskompas staat dat we alleen effectief kunnen werken aan onze ambitie om bij te dragen aan het goede leven als we dit samen met (groepen) inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere overheden doen.

We gaan niet over tot de oprichting of deelneming in een partij als het publiek belang op een andere wijze tot stand kan komen. We geven voorkeur aan de publiekrechtelijke organisatie omdat deze meer accent op de democratische controle en verantwoording heeft dan een privaatrechtelijke organisatie. Het aangaan van een verbonden partij is afhankelijk van de vraag of het doelmatig en doeltreffend is om zo de publieke belangen te dienen. De overwegingen zijn:

- Er moet sprake te zijn van een publiek belang;
- Dit belang kan niet volledig door de gemeente zelf worden uitgevoerd;
- De taken in het kader van dit belang kunnen niet uitbesteed worden of door marktpartijen uitgevoerd worden.

Aanvullende uitgangspunten:

- De gemeente gaat geen toekomstige 50-50 zeggenschapsverhoudingen aan met externe partners wanneer de gemeente garant staat voor eventuele tekorten.
- Wanneer een samenwerking wordt aangegaan worden op voorhand eenduidige en adequate formele afspraken gemaakt tussen betrokken partijen, met name omtrent de rolverdeling, communicatie en informatievoorziening.
- Onnodige financiële verbondenheid van grootschalige projecten wordt vermeden.
- Bij grootschalige (regionale) evenementen zal expliciet een afwikkelfase worden beschreven en in tijd worden weggezet.

De organisaties Enexis B.V. en aanverwante deelnemingen (voormalige Essent) en de BNG, waar de gemeente Peel en Maas weliswaar aandeelhouder is, zijn niet opgenomen omdat het bestuurlijk belang dat Peel en Maas heeft op basis van het aantal aandelen te verwaarlozen is. Het financiële belang met betrekking tot deze organisaties beperkt zich tot het bedrag van de aandelen. Op de dividendpolitiek van deze organisaties kan de gemeente Peel en Maas nagenoeg geen invloed uitoefenen gezien het gering aantal aandelen. Enexis B.V. en de BNG worden dan ook door de gemeente Peel en Maas niet gezien als een verbonden partij.

Op de volgende pagina's wordt een nadere toelichting gegeven per verbonden partij.

Naam:	Werkvoorzieningsschap Noord Limburg West (NLW)																		
Vestigingsplaats:	Venray																		
Gemeentelijke visie:	Het werkvoorzieningsschap dient op adequate en doelmatige wijze de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) te verzorgen namens de gemeente Peel en Maas.																		
Doelstelling:	De doelstelling van de organisatie is om samen met de andere deelnemers (gemeente Venray en Horst aan de Maas) WSW- geïndiceerden een passende (WSW) dienstbetrekking aan te bieden. (Gerelateerd aan thema 2 Sociaal domein/ programma 2.1)																		
Reden deelneming:	Uit efficiencyoogpunt is de deelneming aan de gemeenschappelijke regeling gunstiger dan het zelfstandig uitvoeren van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW).																		
Activiteiten / prestaties:	Het werkvoorzieningsschap voert de volgende taken uit: - Regiefunctie c.q. opdrachtgever voor de uitvoering WSW - Houder van de aandelen in de NLW groep NV en het uitoefenen van de zeggenschapsrechten in de algemene vergadering van aandeelhouders.																		
Organisatie bestuurlijk belang:	Werkvoorzieningsschap Noord Limburg West is een gemeenschappelijke regeling die bestaat uit de volgende gemeenten: Horst a/d Maas, Peel en Maas en Venray.																		
Eigen – en vreemd vermogen	De saldi van het eigen en vreemd vermogen van het werkvoorzieningsschap Noord Limburg West bedragen: <table><tr><td></td><td>31-12-2018 Jaarrekening 2019</td><td>31-12-2019 Jaarrekening 2019</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>108.000</td><td>79.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>5.743.000</td><td>5.759.000</td></tr></table> <table><tr><td></td><td>31-12-2020 Begroting 2021</td><td>31-12-2021 Begroting 2021</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>79.000</td><td>79.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>5.643.000</td><td>5.586.000</td></tr></table>		31-12-2018 Jaarrekening 2019	31-12-2019 Jaarrekening 2019	Eigen vermogen	108.000	79.000	Vreemd vermogen	5.743.000	5.759.000		31-12-2020 Begroting 2021	31-12-2021 Begroting 2021	Eigen vermogen	79.000	79.000	Vreemd vermogen	5.643.000	5.586.000
	31-12-2018 Jaarrekening 2019	31-12-2019 Jaarrekening 2019																	
Eigen vermogen	108.000	79.000																	
Vreemd vermogen	5.743.000	5.759.000																	
	31-12-2020 Begroting 2021	31-12-2021 Begroting 2021																	
Eigen vermogen	79.000	79.000																	
Vreemd vermogen	5.643.000	5.586.000																	
Resultaat verbonden partij:	Resultaat 2019: Het exploitatieresultaat van de gemeenschappelijke regeling over 2019 bedraagt: -/- € 29.000. Het verwachte resultaat 2021 bedraagt: € 0.																		
Gemeentelijk aandeel in de kosten:	Naast de reguliere gemeentelijke bijdrage van € 169.000 in 2021 betaalt Peel en Maas ook een aandeel (30%) in het verwachte exploitatietekort van de NLW Groep NV.																		
Risico's en weerstandspositie:	Het Werkvoorzieningsschap Noord Limburg West heeft een 100% deelneming in de NLW Groep NV. De waardering van die deelneming is gebaseerd op de omvang van het eigen vermogen + de stille reserves van de NLW Groep NV. Wanneer het eigen vermogen + de stille reserves van de NLW groep NV structureel lager blijken dan de deelneming bij het werkvoorzieningsschap dan zal afwaardering volgen. Het afwaarderen van de deelneming zal nadelige gevolgen voor de deelnemende gemeenten aan het werkvoorzieningsschap Horst aan de Maas, Venray en Peel en Maas.																		

Er is besloten dat het eigen vermogen van de NLW groep NV minimaal € 1 miljoen moet bedragen. Wanneer het eigen vermogen onder dat minimum dreigt te komen zullen de gemeenten Venray, Horst aan de Maas en Peel en Maas aanvullende bijdrages verstrekken. (in de gemeentelijke begroting van Peel en Maas is hiermee al rekening gehouden bij de bepaling van het weerstandsvermogen). Per 31-12-2019 is door de controlerend accountants geconstateerd dat afwaardering van de deelneming niet nodig is.

Toekomstperspectief:

Op dit moment (derde kwartaal 2020) ligt de keuze voor de nieuwe koers / visie van NLW voor. Bestuurlijk wordt een keuze gevraagd tussen een drietal 'sporen' waarmee NLW de komende jaren aan de slag gaat. Bij spoor 1 wordt gekozen om NLW alleen nog de WSW taken te laten uitvoeren. In spoor 2 wordt daaraan toegevoegd dat NLW ook bepaalde werkzaamheden binnen de participatiewet uitvoert voor de deelnemende gemeenten. Bij spoor 3 wordt daar nog aan toegevoegd dat NLW ook commerciële dienstverlening voor andere partijen gaat uitvoeren. De financiële scenario's bij alle drie de sporen zijn positiever dan het huidige toekomstperspectief van de NV. In deze begroting zijn we voorzichtigheids- halve nog uitgegaan van het bestaande scenario waarbij het exploitatie- tekort van de NV ca. € 1,9 miljoen bedraagt. Daarvan betaalt Peel en Maas jaarlijks ca. 30%.

Naam:	Belastingsamenwerking gemeenten en waterschappen (BSGW)																																
Vestigingsplaats:	Roermond																																
Gemeentelijke visie:	BSGW dient op adequate en doelmatige wijze de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen (afvalstoffenheffing, rioolheffing, OZB en verblijfs- en forensenbelasting) te verzorgen namens de gemeente Peel en Maas.																																
Doelstelling:	BSGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende gemeenten en waterschappen de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen. BSGW werkt daarbij tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs / prestatie verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening. <i>BSGW heeft een relatie met programma 1.2 beheer leefomgeving en het onderdeel algemene dekkingsmiddelen (belastingen) uit de gemeentelijke begroting.</i>																																
Reden deelneming:	Uit efficiencyoogpunt is het heffen en innen van lokale belastingen via BSGW voordeliger dan het zelf uitvoeren van die taken.																																
Activiteiten / prestaties:	BSGW verzorgt de heffing en inning van de lokale belastingen (afvalstoffenheffing, rioolheffing, OZB, verblijf- en forensenbelasting) namens de gemeente Peel en Maas.																																
Organisatie bestuurlijk belang:	BSGW is een gemeenschappelijke regeling; bestaande uit: <u>Waterschappen:</u> Waterschap Limburg <u>Gemeenten:</u> <table><tr><td>Venlo</td><td>Bergen</td></tr><tr><td>Nederweert</td><td>Roermond</td></tr><tr><td>Beek</td><td>Leudal</td></tr><tr><td>Nuth</td><td>Maasgouw</td></tr><tr><td>Echt-Susteren</td><td>Roerdalen</td></tr><tr><td>Peel & Maas</td><td>Stein</td></tr><tr><td>Brunssum</td><td>Heerlen</td></tr><tr><td>Landgraaf</td><td>Onderbanken</td></tr><tr><td>Simpelveld</td><td>Voerendaal</td></tr><tr><td>Maastricht</td><td>Sittard-Geleen</td></tr><tr><td>Weert</td><td>Eijsden-Margraten</td></tr><tr><td>Schinnen</td><td>Valkenburg aan de Geul</td></tr><tr><td>Meerssen</td><td>Vaals</td></tr><tr><td>Gulpen-Wittem</td><td>Beesel</td></tr><tr><td>Gennep</td><td>Kerkrade</td></tr></table>			Venlo	Bergen	Nederweert	Roermond	Beek	Leudal	Nuth	Maasgouw	Echt-Susteren	Roerdalen	Peel & Maas	Stein	Brunssum	Heerlen	Landgraaf	Onderbanken	Simpelveld	Voerendaal	Maastricht	Sittard-Geleen	Weert	Eijsden-Margraten	Schinnen	Valkenburg aan de Geul	Meerssen	Vaals	Gulpen-Wittem	Beesel	Gennep	Kerkrade
Venlo	Bergen																																
Nederweert	Roermond																																
Beek	Leudal																																
Nuth	Maasgouw																																
Echt-Susteren	Roerdalen																																
Peel & Maas	Stein																																
Brunssum	Heerlen																																
Landgraaf	Onderbanken																																
Simpelveld	Voerendaal																																
Maastricht	Sittard-Geleen																																
Weert	Eijsden-Margraten																																
Schinnen	Valkenburg aan de Geul																																
Meerssen	Vaals																																
Gulpen-Wittem	Beesel																																
Gennep	Kerkrade																																
Eigen – en vreemd vermogen:	De saldi van eigen en vreemd vermogen bedragen <table><tr><td></td><td>31-12-2018 Jaarrekening 2019</td><td>31-12-2019 Jaarrekening 2019</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>268.000</td><td>606.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>5.860.000</td><td>6.754.000</td></tr></table> <table><tr><td></td><td>31-12-2020 Begroting 2021</td><td>31-12-2021 Begroting 2021</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>1.190.000</td><td>1.190.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>5.630.000</td><td>5.628.000</td></tr></table>				31-12-2018 Jaarrekening 2019	31-12-2019 Jaarrekening 2019	Eigen vermogen	268.000	606.000	Vreemd vermogen	5.860.000	6.754.000		31-12-2020 Begroting 2021	31-12-2021 Begroting 2021	Eigen vermogen	1.190.000	1.190.000	Vreemd vermogen	5.630.000	5.628.000												
	31-12-2018 Jaarrekening 2019	31-12-2019 Jaarrekening 2019																															
Eigen vermogen	268.000	606.000																															
Vreemd vermogen	5.860.000	6.754.000																															
	31-12-2020 Begroting 2021	31-12-2021 Begroting 2021																															
Eigen vermogen	1.190.000	1.190.000																															
Vreemd vermogen	5.630.000	5.628.000																															
Resultaat verbonden partij:	Het overschot op de jaarrekening 2019 bedraagt € 13.000. Voor 2021 wordt een resultaat van € 0 verwacht.																																

Gemeentelijk aandeel in de kosten:

De bijdrage van Peel en Maas aan BsGW bedraagt voor 2021 € 512.000 (incl. BTW).
Exclusief BTW bedraagt de bijdrage aan BsGW ca. € 490.000.

Risico's en weerstandspositie:

Afgelopen jaren hebben de deelnemers aan BSGW aanvullende bijdrages gedaan waarmee het (negatieve) eigen vermogen is aangevuld tot het benodigde weerstandsvermogen.

Toekomstperspectief:

Het aantal deelnemers aan BSGW zal in de toekomst niet veel verder stijgen aangezien nog slechts 3 gemeenten in Limburg niet deelnemen. Grote schaalvoordelen vanwege nieuwe toetreders zijn dan ook niet te verwachten. De schaalvoordelen van de toetreders per 1-1-2015 en 2016 worden voorlopig benut om de exploitatieresultaten te verbeteren en het eigen vermogen en de weerstandspositie te versterken.

In 2018 is BsGW gestart met een 2 jaar durende traject (ondernemingsplan BsGW) om de organisatie toekomstbestendig te maken en meer kostenefficiënt te werken. De efficiencyvoordelen die als gevolg hiervan ontstaan worden in de jaren vanaf 2021 gebruikt om de kosten van het traject te dekken.

Naam:	Modulair Gemeenschappelijke regeling Sociaal domein Limburg Noord (MGR SDLN)																		
Vestigingsplaats:	Venlo																		
Gemeentelijke visie:	De MGR SDLN behartigt de belangen van de deelnemers ten aanzien van uitvoerende taken binnen het sociaal domein. (Gerelateerd aan thema 2 Sociaal domein)																		
Doelstelling:	Sinds de start kent de MGR SDLN één module, het Regionaal Bureau Opdrachtgeven (RBO). Deze werkorganisatie is gericht op uitvoering van de volgende taken: - initiële inkoop (vormgeven en faciliteren van Ontwikkeltafels); - contracteren (uitvoeren van inkooptrajecten); - contractbeheer; - leveranciersmanagement (monitoring); - voorfinancieren bovenregionale functies. Bij die taakuitvoering gelden de volgende kaders: 1) goede prijs-kwaliteitverhouding raamcontracten; 2) kennisontwikkeling; 3) efficiency- en schaalvoordelen bij inkoop sociaal domein; 4) goede kwaliteit dienstverlening leveranciers; 5) ondersteunen deelnemende gemeenten; 6) sturingsinformatie.																		
Reden deelneming:	Voor de inkoop van bepaalde bovenlokale en bovenregionale diensten is regionale samenwerking verplicht. Voor de andere inkoop binnen het sociaal domein is er vooral efficiencywinst te behalen door de regionale samenwerking.																		
Organisatie bestuurlijk belang:	Aan de MGR SDLN nemen de volgende gemeenten deel: - Beesel; - Bergen; - Gennep; - Horst aan de Maas; - Peel en Maas; - Venlo; - Venray.																		
Eigen – en vreemd vermogen:	De saldi van eigen en vreemd vermogen bedragen <table><tr><td></td><td>31-12-2018 Jaarrekening 2019</td><td>31-12-2019 Jaarrekening 2019</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 1.207.619</td><td>€ 1.324.519</td></tr></table> <table><tr><td></td><td>31-12-2020 Begroting 2021</td><td>31-12-2021 Begroting 2021</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>PM</td><td>PM</td></tr></table> Omdat er geen reserves, voorzieningen, langlopende leningen en vaste activa zijn is er in de begroting 2021 van de MGR geen meerjarige balans opgenomen. De balans van de MGR bestaat slechts uit vlottende activa en vlottende passiva.		31-12-2018 Jaarrekening 2019	31-12-2019 Jaarrekening 2019	Eigen vermogen	€ 0	€ 0	Vreemd vermogen	€ 1.207.619	€ 1.324.519		31-12-2020 Begroting 2021	31-12-2021 Begroting 2021	Eigen vermogen	€ 0	€ 0	Vreemd vermogen	PM	PM
	31-12-2018 Jaarrekening 2019	31-12-2019 Jaarrekening 2019																	
Eigen vermogen	€ 0	€ 0																	
Vreemd vermogen	€ 1.207.619	€ 1.324.519																	
	31-12-2020 Begroting 2021	31-12-2021 Begroting 2021																	
Eigen vermogen	€ 0	€ 0																	
Vreemd vermogen	PM	PM																	
Resultaat verbonden partij:	Het resultaat over 2019 bedraagt € 202.425 positief en dat is terugbetaald aan de deelnemers. Voor 2021 wordt een resultaat verwacht van € 0. Het totale budget voor de MGR bedraagt € 1.593.000.																		

- Gemeentelijk aandeel:* Peel en Maas is één van de 7 deelnemende gemeenten en heeft aandeel van 1/7e deel in het stemrecht.
De gemeentelijke bijdrage van Peel en Maas in 2021 bedraagt € 274.526 (inclusief BTW). De bijdrage exclusief BTW bedraagt ca. € 251.823 (*deze bijdrage is opgenomen in programma 2.2 Zorg en ondersteuning*).
- Risico's en weerstandspositie:* Het eigen vermogen van de MGR is € 0 en daardoor is de weerstandspositie minimaal. Dat betekent dat eventuele tekorten ten laste zullen komen van de deelnemers.
- Toekomstperspectief:* Op basis van een (in 2020) opgesteld nieuw uitvoeringsplan heeft de MGR een perspectief geschetst voor de komende jaren en de rol die de MGR daarbij gaat vervullen. Naar aanleiding van dat uitvoeringsplan is een aangepaste versie van de begroting 2021 opgesteld die aan de gemeenteraden voor zienswijze is neergelegd. In financiële zin wijzigt de begroting 2021 niet dus de bijdragen van de gemeenten blijft gelijk.

Naam:

Gemeenschappelijke regeling Omnibuzz

Gemeentelijke visie + doelstelling:

Gemeenten organiseren gezamenlijk de aanpak van het doelgroepenvervoer in Limburg waarbij het onderdeel Regiotaxi met ingang van 11 december 2016 nieuwe vervoerder(s) dient te hebben. De gemeenten hebben meer taken in het vervoer gekregen door de decentralisaties terwijl de budgetten beperkt zijn. Gemeenten hebben de ambitie om het doelgroepenvervoer toekomstbestendig te organiseren met een nadrukkelijke aansluiting op het openbaar vervoer. De basis hiervan staat in twee door alle gemeenten vastgestelde regionale visies van Zuid-, Noord- en Midden-Limburg. *(gerelateerd aan programma 2.2 Zorg en ondersteuning)*

Organisatie bestuurlijk belang: Aan de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz nemen 32 Limburgse gemeenten deel die allemaal een zetel hebben in het algemeen bestuur.

Eigen – en vreemd vermogen:

De saldi van eigen en vreemd vermogen bedragen:

	31-12-2018 Jaarrekening 2019	31-12-2019 Jaarrekening 2019
Eigen vermogen	1.483.283	957.745
Vreemd vermogen	2.861.645	2.479.635

	31-12-2020 Begroting 2021	31-12-2021 Begroting 2021
Eigen vermogen	748.555	759.655
Vreemd vermogen	2.120.815	2.012.050

Resultaat verbonden partij: Het resultaat over 2019 bedraagt € 186.990 positief. Het verwachte resultaat voor 2021 bedraagt € 0. Het totale budget van Omnibuzz voor 2021 bedraagt € 26.862.154.

Gemeentelijk aandeel: Naast de vervoerskosten dragen gemeenten volgens een verdeel-sleutel bij aan de kosten voor planning, regie en bedrijfsvoering. De gemeentelijke bijdrage van Peel en Maas bedraagt in 2021 € 585.000. Er wordt ook rekening gehouden met een opbrengst van € 75.000 aan eigen bijdragen van cliënten. *(opgenomen onder programma 2.2 Zorg en ondersteuning).*

Risico's en weerstandspositie: Op 31-12-2019 ligt het weerstandsvermogen conform de jaarrekening 2019 van Omnibuzz boven de norm die op basis van de risico-inventarisatie aanwezig zou moeten zijn.

Naam:	Veiligheidsregio Noord (VRLN)																		
Vestigingsplaats:	Venlo																		
Gemeentelijke visie en doelstelling	De Veiligheidsregio Limburg-Noord moet een coördinerende en uitvoerende rol vervullen op het gebied van veiligheid, gezondheid en diverse specifiek bepaalde onderwerpen. Het uitgangspunt is dat door het onderbrengen van die bepaalde taken bij de Veiligheidsregio efficiency voordelen behaald kunnen worden. De Veiligheidsregio Limburg-Noord geeft vorm en inhoud aan intergemeentelijke samenwerking op de schaal van Noord- en Midden-Limburg en heeft tot doel: 1. De behartiging van de belangen van de gemeenten en hun ingezetenen op het gebied van: a) de brandweerzorg; b) de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen; c) de rampenbestrijding en crisisbeheersing; d) het bevorderen van de multidisciplinaire uitvoering van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de bestrijding van zware ongevallen; e) het bevorderen van een samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio. <i>(Gerelateerd aan programma 5.1 Integrale veiligheid)</i> 2. De behartiging van die taken die door de wet- en regelgeving aan gemeenten zijn toegekend op het gebied van collectieve preventie volksgezondheid en maatschappelijke zorg en waarvoor samenwerking tussen gemeenten op de schaal van de regio uit het oogpunt van verhoging van efficiency en effectiviteit wordt vereist.<i>(Gerelateerd aan programma 2.2 Zorg en ondersteuning)</i>																		
Reden deelneming:	Uit efficiency overwegingen en omwille van bestuurlijke duidelijkheid is ervoor gekozen alle taken waarbij de gemeente wil of moet samenwerken met andere gemeenten onder te brengen bij één organisatie.																		
Organisatie bestuurlijk belang:	Het aantal deelnemers aan de Veiligheidsregio Limburg-Noord bestaat uit 15 gemeenten. Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten. Deze hebben ieder 1 stem.																		
Eigen- en vreemd vermogen:	De saldi van eigen en vreemd vermogen bedragen: <table><tr><td></td><td>31-12-2018 Jaarrekening 2019</td><td>31-12-2019 Jaarrekening 2019</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>2.809.000</td><td>3.771.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>41.203.000</td><td>40.048.000</td></tr></table> <table><tr><td></td><td>31-12-2020 Begroting 2021</td><td>31-12-2021 Begroting 2021</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>3.019.000</td><td>2.517.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>44.562.000</td><td>37.652.000</td></tr></table>		31-12-2018 Jaarrekening 2019	31-12-2019 Jaarrekening 2019	Eigen vermogen	2.809.000	3.771.000	Vreemd vermogen	41.203.000	40.048.000		31-12-2020 Begroting 2021	31-12-2021 Begroting 2021	Eigen vermogen	3.019.000	2.517.000	Vreemd vermogen	44.562.000	37.652.000
	31-12-2018 Jaarrekening 2019	31-12-2019 Jaarrekening 2019																	
Eigen vermogen	2.809.000	3.771.000																	
Vreemd vermogen	41.203.000	40.048.000																	
	31-12-2020 Begroting 2021	31-12-2021 Begroting 2021																	
Eigen vermogen	3.019.000	2.517.000																	
Vreemd vermogen	44.562.000	37.652.000																	
Absoluut en relatief belang:	Stemrecht in de gemeenschappelijke regeling waarin de 15 gemeenten in Noord- en Midden Limburg participeren.																		
Resultaat verbonden partij:	Er bestaat geen winsttoogmerk. Een eventueel positief saldo op de baten en lasten in enig jaar zal in overleg met de deelnemende gemeenten worden terugbetaald of worden gestort in de bestemmingsreserve die is ingesteld om risico's op te vangen.																		

- Gemeentelijk aandeel:* De bijdrage in 2021 volgens de begroting van de Veiligheidsregio is € 4.620.000. De belangrijkste oorzaak van de stijging ten opzichte van 2020 is, naast de loon- en prijsinflatie, de extra bijdrage van € 20.000 voor paraatheid van de brandweer.
- Risico's en weerstandspositie:* Vanuit de risico-inventarisatie is een benodigd weerstandsvermogen (vrije reserves) becijferd van € 1.250.000. De stand bedroeg op 31 december 2019 € 1.442.000.
- De Veiligheidsregio maakt op geregelde tijden gedurende een dienstjaar een doorrekening van het resultaat. Dit om het risico op een afwijkend resultaat bij de jaarstukken zoveel mogelijk te voorkomen.
- Toekomstperspectief:* In 2019 is gewerkt aan het opstellen van het beleidsplan VRLN 2020-2023. In het beleidsplan zijn de beleidsinhoudelijke ontwikkelingen van de Publieke Gezondheid, Brandweer en Crisisbeheersing uitgewerkt voor de komende 4 jaar. Met het oog hierop zijn in de begroting 2021 geen voorstellen voor nieuw beleid opgenomen.
- De GGD richt zich op het vergroten van het maatschappelijk rendement van de prestaties. Dat vraagt om het aanscherpen van de risicogerichte focus en in het bijzonder om activiteiten gericht op de meest kwetsbare inwoners in Limburg-Noord.
- Paraatheid van de brandweer heeft de hoogste prioriteit. Met de beschikbaar gestelde extra middelen lukt het om de brandweezorg in onze regio de komende jaren op peil te houden. Externe ontwikkelingen zoals een uitspraak van het Europese Hof over de rechtspositie van brandweervrijwilligers nopen ons na te denken over het brandweerstelsel van de toekomst. Er zijn technologische en maatschappelijke ontwikkelingen die kansen bieden voor de inhoudelijke doorontwikkeling van de brandweezorg.
- Op dit moment is de wereld in de ban van het Corona-virus. Voor de Veiligheidsregio in het bijzonder de GGD brengt dit veel werk met zich mee. Deze crisis maakt duidelijk dat crisisbeheersing vraagt om een integrale benadering van fysieke, sociale en maatschappelijke veiligheid, gezondheid en openbare orde. Intensieve samenwerking is het toverwoord.

Naam:	Gemeenschappelijke regeling RUD Limburg Noord (GR RUD LN)									
Vestigingsplaats:	Roermond									
Gemeentelijke visie en doelstelling:	De GR RUD LN is een innovatieve, slagvaardige en efficiënte organisatie, die bijdraagt aan de verbetering van de kwaliteit, gezondheid en veiligheid van de leefomgeving en aan de verbetering van de dienstverlening aan burgers en bedrijven. De deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om: 1. de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken. 2. de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.									
Reden deelneming:	De gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord is per 1 januari 2018 van kracht. Het doel van deze regeling was en is om samen met de deelnemers (1) de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken en (2) de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.									
Organisatie bestuurlijk belang:	Aan de GR RUD LN nemen de volgende partijen deel: Provincie Limburg Gemeenten: Beesel Bergen Echt-Susteren Gennep Horst aan de Maas Leudal Maasgouw Mook en Middelaar Nederweert Peel en Maas Roerdalen Roermond Venlo Venray Weert									
Eigen en vreemd vermogen:	Het eigen en vreemd vermogen bedraagt: <table><tr><td></td><td>31-12-2020 Begroting 2021</td><td>31-12-2021 Begroting 2021</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>148.000</td><td>125.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>1.372.000</td><td>1.150.000</td></tr></table>		31-12-2020 Begroting 2021	31-12-2021 Begroting 2021	Eigen vermogen	148.000	125.000	Vreemd vermogen	1.372.000	1.150.000
	31-12-2020 Begroting 2021	31-12-2021 Begroting 2021								
Eigen vermogen	148.000	125.000								
Vreemd vermogen	1.372.000	1.150.000								
Resultaat verbonden partij:	Volgens de begroting 2021 is het resultaat € 0.									
Gemeentelijk aandeel:	De gemeentelijke bijdrage van Peel en Maas aan de GR RUD LN bedraagt in 2021: € 121.674. (deze bijdrage is opgenomen onder programma 1.1 Vitale leefomgeving)									
Risico's en weerstandspositie:	Er is een uitgebreide risico-inventarisatie uitgevoerd m.b.t. de GR RUD LN waaruit blijkt dat het niet noodzakelijk is om een eigen weerstandsvermogen op te bouwen.									
Toekomstperspectief:	Vanaf 2021 zijn de kosten voor de verplichte functionaris gegevensbescherming opgenomen.									

Naar aanleiding van het evaluatierapport van Lysias van de GR RUD LN worden maatregelen genomen waardoor het functioneren van de RUD Limburg Noord wordt verbeterd en versterkt. Deze maatregelen worden nog verder uitgewerkt. De inschatting van de financiële impact van de verbeteracties bedraagt € 200.000.

Gezien de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen op 1-1-2022 wordt 2022 het jaar waarin we de veranderingen in het stelsel in de praktijk gaan ervaren. Door de geleidelijke overgang in de eerste maanden van 2022 zal ook 2022 nog benut worden voor opleiding en aanpassen van werkprocessen. Een belangrijke pijler binnen de omgevingswet is de invoering van digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Hierop is reeds voorgesorteerd met de aanschaf van een gezamenlijk VTH-systeem (Squit 20/20).

Voor de meerjarenraming is van belang dat de jaarlijkse licentie-, hosting – en beheerkosten voor het nieuwe VTH systeem in eerste instantie worden gedekt uit de bestemmingsreserve ICT. Vanaf 2025 is de reserve naar verwachting niet meer toereikend en zullen de jaarlijkse kosten verdisconteerd worden in de deelnemersbijdrage.

Naam: Maasveren Limburg-Noord

Vestigingsplaats: Horst aan de Maas

Gemeentelijke visie en doelstelling De Gemeenschappelijke Regeling Maasveren Limburg - Noord moet zorg dragen voor het beheer en de exploitatie van de Maasveren op het grondgebied van de deelnemende gemeenten.

In het kader van de Gemeenschappelijke Regeling Maasveren Limburg-Noord draagt de gemeente Horst aan de Maas als centrumgemeente, in opdracht van de deelnemers aan deze Regeling, er zorg voor dat de belangen van de maasoevergemeenten, elk voor zover het hun grondgebied betreft, worden behartigd op het gebied van onderhoud en vervanging van de vaartuigen Maasveren Limburg-Noord en het onderhoud en beheer van de veerstoeppen.

Het uitgangspunt bij de exploitatie is:

- Handhaven van de continuïteit en kwaliteit van alle vijf Maasveren
- Zo ruim mogelijke vaartijden
- Zo laag mogelijke tarieven
- Borging van veiligheid

(Gerelateerd aan programma 1.2 Beheer vitale leefomgeving)

Reden deelneming: Om de continuïteit en kwaliteit van alle vijf Maasveren te handhaven.

Organisatie bestuurlijk belang: De deelnemende gemeenten in de Gemeenschappelijke Regeling Maasveren Limburg – Noord zijn Horst aan de Maas, Venlo, Beesel en Peel en Maas. Er is tenminste één maal per jaar portefeuillehouders-overleg. Dit overleg bestaat uit de verantwoordelijk portefeuillehouders Veren van de deelnemende gemeenten. Voorzitter van het overleg is de portefeuillehouder van de centrumgemeente Horst aan de Maas. De gemeenteraden van de 4 deelnemers stellen jaarlijks vóór 1 juli, voorafgaand aan het jaar waarvoor deze geldt, de begroting vast.

Eigen en vreemd vermogen: Het eigen vermogen bedraagt:

	31-12-2018	31-12-2019
	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2019
Eigen vermogen	2.034.528	1.921.468

	31-12-2020	31-12-2021
	Begroting 2021	Begroting 2021
Eigen vermogen	1.855.200	1.874.030

Resultaat verbonden partij: Uitgangspunt is een kostendekkende exploitatie van de vijf Maasveren gezamenlijk. Eventuele overschotten worden in de algemene reserve gestort, eventuele tekorten worden aan de algemene reserve onttrokken. Het verwachte resultaat in 2021 is € 18.829. De exploitatie geschiedt op basis van de op 10 december 2012 overeengekomen Concessie-overeenkomst tussen de centrumgemeente Horst aan de Maas (namens de GR Maasveren Limburg-Noord) en Ton Paulus veerbedrijf BV. Het betreft een overeenkomst voor 10 jaar voor de gezamenlijke exploitatie van de vijf veerverbindingen.

De veren blijven in eigendom van de centrumgemeente en worden door middel van een huurbepaling beschikbaar gesteld aan de exploitant, die tevens verantwoordelijk is voor het onderhoud. De exploitant betaalt een concessie vergoeding van € 300.000 per jaar aan de GR Maasveren.

Hiermee worden naast de apparaatskosten van de centrumgemeente en het onderhoud aan de veerstoeppen, tevens de algemene reserve aangevuld welke gebruikt wordt voor de vervangingsinvesteringen in de komende jaren.

<i>Gemeentelijk aandeel:</i>	Uitgangspunt is een kostendekkende exploitatie van de vijf Maasveren gezamenlijk. Eventuele overschotten worden in de algemene reserve gestort; eventuele tekorten worden aan de algemene reserve onttrokken.
<i>Risico's en weerstandspositie:</i>	Indien uit de exploitatie blijkt dat zich structurele tekorten zouden gaan voordoen, zullen via wijzigingen in de exploitatie (tarieven, veertarieven, in het uiterste geval opheffen van veerverbinding(en)) maatregelen getroffen worden om de exploitatie tenminste kostendekkend te houden of te maken. Indien sprake is van kosten die de omvang van de reserve te boven gaan, zijn de deelnemers samen verantwoordelijk voor de dekking van de kosten middels een evenredige verdeling op basis van inwoneraantal. In het kader van de Wet modernisering Vennootschapsbelasting overheidsondernemingen bestaat de kans dat de GR Maasveren Limburg-Noord vennootschapsbelasting is verschuldigd vanaf januari 2016. Zolang hier geen duidelijkheid over is, vormt dit een financieel risico.
<i>Toekomstperspectief:</i>	Naar verwachting zal gedurende 2020 meer duidelijkheid komen omtrent de (mogelijke) belastingdruk van de invoering van de vennootschapsbelasting voor de GR Maasveren Limburg-Noord. Er bestaat een reële kans dat de GR Maasveren Limburg-Noord wordt aangemerkt als ondernemer en daarmee vennootschapsbelasting verschuldigd is vanaf 1 januari 2016. In 2020 en verder zal de GR Maasveren invulling geven om een bijdrage aan de klimaatadaptatie te realiseren. Er zal in het kader van duurzaamheid gebruik worden gemaakt van 100% Blauwe diesel. Deze diesel is niet synthetisch en heeft geen CO2 uitstoot. Tevens is er een onderzoek gestart om bij de veerstoepen rustplateaus te realiseren om mensen met een beperking de ruimte te bieden om op een veilige manier gebruik te kunnen maken van de veerpont. De rustplateaus worden als tussenstations gebruikt voor het op en afdraan van een veerpont. Met de belangengroepen worden per Maasveer gemeenten de situaties en mogelijkheden bij de veerstoepen bekeken. De lasten zijn in 2021 € 130.000 hoger dan voorgaande jaren. Het betreft € 30.000 kosten opgenomen voor de blauwe diesel en € 100.000 voor het aanpassen van de veerstoepen ten behoeve van mensen met een beperking.

Naam: Gemeente Helden Holding BV

Vestigingsplaats: Helden

Organisatie bestuurlijk belang: De Gemeente Peel en Maas heeft via de Gemeente Helden Holding BV 100% van de aandelen van "De Heldense Bossen BV" in bezit. De aandelen van de Holding staan voor een bedrag van € 862.182 op de balans van de gemeente.

Risico: De groei van het resultaat heeft zich de afgelopen jaren doorgezet tot een substantieel resultaat.

Eigen- en vreemd vermogen: De jaarrekening 2019 is op het moment van het stand komen van deze jaarrekening nog niet beschikbaar. Hieronder zijn het eigen en vreemd vermogen opgenomen op basis van de jaarrekening 2018.

De saldi van eigen en vreemd vermogen bedragen:

	31-12-2017	31-12-2018
	Cf. jaarrekening	Cf. jaarrekening
Eigen vermogen	1.563.162	1.737.980
Vreemd vermogen	1.675	1.675

Resultaat: Het netto resultaat na belastingen over 2018 is € 174.818 en is toegevoegd aan de reserve. In 2019 is er een dividend beschikbaar gesteld van € 22.675 aan de aandeelhouder gemeente Peel en Maas.

Toekomstperspectief: De raad heeft besloten om de huidige eigendomsverhoudingen te handhaven en dus de camping niet te verkopen. In opdracht van de raad zijn aanvullende doelstellingen voor de camping uitgewerkt.

Naam: Nazorg Limburg BV

Vestigingsplaats: Maastricht

Gemeentelijke visie en doelstelling: De kerntaak van Bodemzorg Limburg is het beheren van grotere complexe voormalige stortplaatsen. Er zijn voorzieningen aangebracht die ervoor zorgen dat mogelijk in deze locaties aanwezige verontreinigingen zich niet verspreiden naar de omgeving. Bodemzorg Limburg draagt zorg voor het in stand houden van deze voorzieningen.
(Gerelateerd aan programma 1.2 Beheer fysieke leefomgeving)

Reden deelneming: De kerntaak van Bodemzorg Limburg is het beheren van grotere complexe voormalige stortplaatsen. Er zijn voorzieningen aangebracht welke ervoor zorgen dat mogelijk in deze locaties aanwezige verontreinigingen zich niet verspreiden naar de omgeving. Bodemzorg Limburg draagt zorg voor het in stand houden van deze voorzieningen. Uit het in onze opdracht door een extern bureau uitgevoerde monitoringsonderzoek blijkt dat geen bijzondere maatregelen nodig waren in het kader van de nazorg.

Organisatie bestuurlijk belang: Geplaatst kapitaal bestaat uit 55.528 aandelen van € 0,45. Bij de gemeenten staan 27.640 aandelen uit. Ieder aandeel geeft recht op één stem. De gemeente Peel en Maas heeft 990 aandelen. Bodemzorg Limburg functioneert als een zelfstandige vennootschap en heeft alle gemeenten in de provincie Limburg als aandeelhouder.

Eigen- en vreemd vermogen: De saldi van eigen en vreemd vermogen bedragen:

	31-12-2018 Jaarrekening 2019	31-12-2019 Jaarrekening 2019
Eigen vermogen	1.890.307	5.493.254
Vreemd vermogen	28.065.966	28.883.074

	31-12-2020 Begroting 2021	31-12-2021 Begroting 2021
Eigen vermogen	3.200.000	3.400.000
Vreemd vermogen	29.100.000	29.600.000

Resultaat verbonden partij: Het verwachte resultaat van de begroting 2021 is € 200.000

Gemeentelijk aandeel: € 0,25 per inwoner

Risico's en weerstandspositie: In 2019 is het bestaande beleggingsstatuut met het oog op mogelijke beleggingen in de zonneparken door de Raad van Commissarissen aangepast. Uitgangspunt is dat, conform Wet Fido, tenminste 42% van de portefeuille wordt belegd in producten waarvan de hoofdsom gegarandeerd is. Het beheer van de portefeuille is uitbesteed aan Rabo Institutioneel Vermogensbeheer. Conform het beleggingsstatuut wordt de portefeuille beheerd overeenkomstig de criteria van de Rabobank voor Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. Fondshuizen waar de Rabobank zaken mee doet dienen de regels van de Verenigde Naties voor verantwoord investeren (UNPRI) te ondertekenen.

Toekomstperspectief: Bodemzorg Limburg zoekt actief naar mogelijkheden om gesloten stortplaatsen een maatschappelijk verantwoorde functie te geven. Daarbij dient als uitgangspunt dat de nieuwe activiteiten het beleid van de overheid ondersteunen.

7-F Paragraaf grondbeleid

Algemeen

Met het grondbeleid oefenen we invloed uit op het gebruik van gronden. Dit is wenselijk omdat het bijdraagt aan het bereiken van de doelstellingen voor volkshuisvesting, infrastructuur, werkgelegenheid, milieu en financiën.

Hoofdpijnen voor kaderstelling vastgoed- en grondbeleid

In de kaderstelling zijn de volgende punten opgenomen voor het vastgoed- en grondbeleid:

- De gemeente kiest voor een faciliterend passief grondbeleid voor zowel woningbouw als industrieterreinen;
- Voor de ontwikkeling van de gebieden met een passief grondbeleid worden zoveel mogelijk anterieure overeenkomsten aangegaan, waarbij de gemeente de kaders vaststelt;
- De gemeente bedingt steeds dat zij een beslissende stem heeft betreffende het bouwprogramma, stedenbouwkundige plannen en beeldkwaliteit;
- De gemeente wil maatschappelijk gewenst en efficiënt ruimtegebruik bewerkstelligen waarbij gestreefd wordt naar een optimale prijs/kwaliteitsverhouding;
- De gemeente hanteert marktconforme grondprijzen;
- De gemeente wil via haar grondbeleid ervoor zorgen dat voldoende geld beschikbaar komt voor de realisatie van publieke doelstellingen en gemeenschapsvoorzieningen en eventuele (in financiële zin) negatieve resultaten op bepaalde locaties opvangen door positieve resultaten elders.
- De gemeente heeft niet als primaire taak om vastgoedeigenaar te zijn. Zij zal daarom, daar waar mogelijk en wenselijk, haar vastgoed vervreemden.
- Het vastgoed dat in eigendom blijft bij de gemeente wordt tegen commerciële prijzen beheerd. Waar dit qua gebruikers niet mogelijk is zal dit aan de gebruikers worden gecompenseerd.

Grond- en vastgoedbeleid

Binnen de hiervoor genoemde hoofdpijnen van het grond- en vastgoedbeleid kan het college nadere regels stellen die de uitvoering van de kaders verduidelijken. In 2021 wordt de huidige kadernota grondbeleid geactualiseerd.

Ten aanzien van het grondprijzenbeleid zal het college jaarlijks de grondprijzen herzien.

Nieuwe wet- en regelgeving

Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeente (BBV)

In het kader van het BBV is er vooralsnog geen aangepaste regelgeving te verwachten.

Plankostenscan

Per 1 april 2017 is de "Regeling plankosten exploitatieplan", gebaseerd op het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) in werking getreden. Indien de gemeente een nieuw exploitatieplan opstelt, dient het onderdeel plankosten van het kostenverhaal volgens deze regelingen berekend te worden.

Omgevingswet

De aanvullingswet grondeigendom is op 10 maart 2020 door de Eerste Kamer aanvaard en treedt in werking op een bij koninklijk besluit nader te bepalen tijdstip. Deze wet is een aanvulling op de omgevingswet. De omgevingswet zal naar verwachting in 2022 in werking treden. In 2021 zullen de nodige voorbereidingen plaats gaan vinden om dit onderdeel van de nieuwe omgevingswet voor de gemeente uit te werken.

Grondexploitatie

In de toelichting op lopende projecten (plannen die door de gemeenteraad zijn vastgesteld) over de grondexploitatie worden voor het totaal van de in exploitatie zijnde complexen aangegeven:

- A. De boekwaarde aan het begin van het begrotingsjaar;
- B. De vermeerderingen (uitgaven en kosten) in het begrotingsjaar;
- C. De verminderingen (verkopen en/of subsidies) in het begrotingsjaar;
- D. De boekwaarde aan het einde van het begrotingsjaar;
- E. De geraamde nog te maken kosten en een onderbouwing hiervan;
- F. De geraamde opbrengsten en een onderbouwing hiervan;
- G. Het geraamde eindresultaat;
- H. Een uiteenzetting van de wijze waarop eventuele nadelige resultaten worden opgevangen;
- I. Van de nog niet in exploitatie genomen gronden wordt de gemiddelde boekwaarde per m² vermeld.

De actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie

In de tabel grondexploitaties staan de resultaten van de diverse grondexploitaties die bijgewerkt zijn tot en met de (voorgestelde) wijzigingen in de 1^e bijstellingsrapportage 2020. De berekeningen van de grondexploitaties zijn gemaakt op basis van aannames en onderhevig aan grote onzekerheden. Hierdoor kunnen de resultaten van de grondexploitaties ieder jaar afwijken zonder dat de inhoud van het project wijzigt. Het resultaat is daarom geen hard cijfer omdat dit veel in de toekomst ligt.

Geraamde winstneming

In 2021 verwachten we twee projecten af te sluiten namelijk Heierhof Kuukven fase 2 en Uitbreiding handelsterrein De Schor. Het project Heierhof Kuukven fase 2 sluit naar verwachting met een klein negatief resultaat van € 92.000. Dit bedrag is gereserveerd in de voorziening verliezen grondexploitaties. Het project Uitbreiding handelsterrein De Schor sluit naar verwachting met een positief resultaat van € 0,79 miljoen. In de jaarrekening 2019 is een bedrag van € 0,69 miljoen aan tussentijdse winst genomen

Verder verwachten de volgende winsten en verliezen:

- 2021: verwachte winst € 788.000 en verwachte verliezen ten laste van voorziening € 92.000
- 2022: verwachte winst € 800.000 en verwachte verliezen ten laste van voorziening € 0
- 2023: verwachte winst € 3.282.000 en verwachte verliezen ten laste van voorziening € 0
- 2024: verwachte winst € 34.000 en verwachte verliezen ten laste van voorziening € 0

Voor verliesgevende exploitaties is een voorziening gevormd.

Reserves en risico's

Grondbeleid gaat gepaard met grote financiële kansen en risico's. Uitgangspunt van het grondbeleid is dat de risico's afgedekt moeten kunnen worden. Hierbij geldt dat de reserves voor grondzaken groot genoeg moeten zijn om de grondexploitatie op reguliere wijze te laten functioneren als er onvoorzien een jaar lang bijvoorbeeld geen grond wordt verkocht.

Toekomst reserves:

De aanwezige middelen in reserves (reserve risico's grondexploitatie, reserve herstructureringsfonds, reserve infrastructurele werken, reserve kwaliteitsfonds) blijven voorlopig behouden voor ruimtelijke opgaven van de komende jaren. Bijvoorbeeld: herstructureringsopgave van woningbouw in de kernen, herinrichting van het landelijke gebied en mogelijke uitbreidingen van bedrijventerreinen.

Omvang weerstandvermogen (reserve en voorziening)

Het weerstandvermogen wordt bepaald via de IFLO-norm (Inspectie Financiën Lagere Overheden). De IFLO-norm relateert de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit aan de boekwaarden van (nog) in exploitatie te nemen complexen en de te maken kosten.

De norm bedraagt:

- 10% van de boekwaarden van de exploitaties plus
- 10% van (nog) te maken kosten in de exploitaties.

De IFLO-norm houdt rekening met de toekomstige verplichtingen bij een lopende exploitatie.

Het verwachte verloop van de IFLO norm is:

IFLO-norm						
Begin	Boekwaarde	10 % hiervan	Nog te maken kosten	10 % hiervan	benodigd weerstands- vermogen	Aanwezig weerstands- vermogen
2021	3.368.469	336.847	2.043.526	204.353	541.199	6.527.000
2022	3.720.290	372.029	994.510	99.451	471.480	
2023	3.774.665	377.466	354.262	35.426	412.893	
2024	636.917	63.692	94.365	9.437	73.128	

Weerstandsvermogen:

Weerstandsvermogen:

Voorziening verliezen grondexploitaties per 1-1-2020	€ 4.602.000
Reserve risico's grondexploitatie per 1-1-2020*	€ 5.632.000 +
Weerstandsvermogen per 1-1-2020	€ 10.234.000
Verwachte verliezen 2020	€ 3.707.000 -
Verwacht weerstandsvermogen begin 2021	€ 6.527.000

* waarvan t.b.v. Hart voor Maasbree € 600.528

Het aanwezige weerstandsvermogen (€ 6.527.000) is hiermee ruim voldoende om aan het benodigde weerstandsvermogen (€ 541.199) te voldoen.

Grondbank

In de grondbank Peel en Maas zitten onroerende zaken waar nog geen definitieve ontwikkeling voor plaatsvindt. De grondbank is als volgt samengesteld:

Overzicht boekwaarde grondbank Peel en Maas			oppervlakte m ²	waarde per m ²
Praktijkruimte JF Kennedylaan 94 opgave B&U Panningen	€ 233.000,00	bedrijfspan	630	€ 353,968
Totaal waarde bedrijfspanen	€ 233.000,00		630	€ 353,968

Geliberiseerde pacht (vm gemeente Helden)	€ 1.317.463,00	grond	752.836	€ 1,750
Reguliere verpachtingen (vm gemeente Helden)	€ 934.990,88	grond	1.068.561	€ 0,875
Perceel H 979	€ 99.975,00	grond	19.975	€ 5,005
Perceel H 197, 198 en 199	€ 182.005,00	grond	36.401	€ 5,000
Perceel M 130 pachtvrij gemaakt	€ 162.721,25	grond	46.710	€ 3,484
Giel Peetershof fase 2	€ 1.956.780,00	grond	45.011	€ 43,473
Perceel G 4872 en 5045 (vm basisschool Panningen-zuid)	€ 180.553,37	grond	7.324	€ 24,652
Terrein Loosteeg voormalig Gourmetsalades Panningen	€ 62.192,00	grond	11.960	€ 5,200
Perceel V 292	€ 21.913,60	grond	3.424	€ 6,400
Perceel W 847	€ 51.072,00	grond	8.512	€ 6,000
Gronden LOG	€ 1.172.585,00	grond	162.378	€ 7,221
Regulier verpachtingen Kessel	€ 43.337,88	grond	49.529	€ 0,875
Geliberiseerde pacht Meijel	€ 29.260,88	grond	54.986	€ 0,532
Reguliere verpachtingen Meijel	€ 81.740,76	grond	93.418	€ 0,875
Kavelruil Meijel	€ 53.900,00	grond	15.400	€ 3,500
Kavelruil Meijel akte 24-5-2019	€ 51.687,00	grond	8.270	€ 6,250
Kavelruil Meijel akte 24-5-2019	€ 39.375,00	grond	6.300	€ 6,250
Kavelruil Meijel akte 24-5-2019	€ 88.563,00	grond	14.170	€ 6,250
Kavelruil Meijel akte 24-5-2019	€ 90.063,00	grond	14.410	€ 6,250
Kavelruil Meijel	€ 1.343,25	grond	199	€ 6,750
Kavelruil Meijel	€ 266.706,00	grond	39.512	€ 6,750
R 2849 ged. aan de Heideweg te Maasbree	€ 1.620,97	grond	1.845	€ 0,879
R 253 nabij uitbreiding De Schor te Maasbree	€ 41.492,43	grond	47.227	€ 0,879
R 586 nabij uitbreiding De Schor te Maasbree	€ 1.563,86	grond	1.780	€ 0,879
V 328 Rinkesfort te Maasbree (toek.natuurontw.)	€ 2.635,72	grond	3.000	€ 0,879
R 287 nabij uitbreiding De Schor te Maasbree	€ 5.280,23	grond	6.010	€ 0,879
Percelen R 286 en R 342	€ 43.023,75	grond	24.585	€ 1,750
Geliberiseerde pacht Maasbree/Baarlo	€ 7.752,50	grond	4.430	€ 1,750
Reguliere verpachtingen Maasbree/Baarlo	€ 114.998,63	grond	131.427	€ 0,875
Grondexploitatie Meuleveld 2e fase	€ 442.013,09	grond	30.126	€ 14,67
Grondexploitatie Kuukven fase 5 en 3 omliggend terrein	€ 387.529,79	grond	31.981	€ 12,12
Totale waarde gronden	€ 7.936.138,82		2.741.697	€ 2,895

Totale waarde grondbank 31-12-2019	€ 8.159.138,82
---	-----------------------

De (verpachte) gronden zijn gewaardeerd tegen aanschafwaarde of lagere marktwaarde.

De gemiddelde boekwaarde van de totale gronden in de grondbank bedraagt (afgerond) € 2,90 per m².

De gemeente is voornemens om ook in 2021 niet strategische (landbouw)percelen te verkopen maar ook strategische percelen aan te kopen. Hiermee is nog geen rekening gehouden in bovenstaand overzicht.

Overzicht grondexploitaties

Het overzicht laat het verloop van de grondexploitaties zien tot en met de wijzigingen in de 1^e berap 2020.

project	BW 01-01-2021	2021 vermeerd.	2021 vermind.	BW 01-01-2022	2022 vermeerd.	2022 vermind.	BW 01-01-2023
Actieve projecten							
Heierhof/Kuukven fase 2 Baarlo	206.452	301.183	2.374	-92.356			-
Buitenhof Beringe (voorheen terrein vm St Josephschool)	819.731	40.851	9.427	788.307			-
Uitbreiding handelsterrein de Schor Maasbree	325.840	197.264	58.070	186.646	216.103	56.469	27.013
Julianahof	920.352	141.739	70.939	849.552	145.991	70.125	773.685
Bedrijvenpark Kennedylaan	2.155.037	71.755	246.215	2.329.497	73.908	248.221	2.503.810
In den Bosch Maasbree	-216.888	183.897	570.077	169.292	140.409	572.024	600.907
Dorpshart Grashoek	-262.139	56.638	111.315	-207.461	30.757	111.315	-126.903
Industrieterrein Panningen fase 1,2,3	-579.917	55.689	332.421	-303.186	33.081	332.421	-3.846
	3.368.469	1.049.016	1.400.838	3.720.290	640.248	1.390.575	3.774.665
(verwachte) winstnames	68.835			788.307			800.698
(verwachte) verliesnames	-3.707.444			-92.356			0

Vermeerderingen: Uitgaven en kosten die de grondkosten bij een grondexploitatie verhogen. Bijvoorbeeld aanlegkosten wegen of rentelasten.
Verminderingen: Inkomsten die de grondkosten bij een grondexploitatie verlagen. Bijvoorbeeld verkopen van grond of ontvangen subsidies.

project	BW 01-01-2023	2023 vermeerd.	2023 vermind.	BW 01-01-2024	2024 vermeerd.	2024 vermind.	BW 01-01-2025	Eind project in:
Actieve projecten								
Heierhof/Kuukven fase 2 Baarlo	-			-			-	2021
Buitenhof Beringe (voorheen terrein vm St Josephschool)	-			-			-	2021
Uitbreiding handelsterrein de Schor Maasbree	27.013			-			-	2022
Julianahof	773.685			-			-	2022
Bedrijvenpark Kennedylaan	2.503.810	76.125	369.041	2.796.726			-	2023
In den Bosch Maasbree	600.907	122.564	6.910	485.253			-	2023
Dorpshart Grashoek	-126.903	30.681	111.315	-46.269	30.631	111.315	34.415	2024
Industrieterrein Panningen fase 1,2,3	-3.846	30.526	332.421	298.049	31.396	335.849	602.501	2025
	3.774.665	259.897	819.687	3.533.759	62.027	447.164	636.917	
(verwachte) winstnames	800.698			3.281.979			34.415	
(verwachte) verliesnames	0			0			0	

Vermeerderingen: Uitgaven en kosten die de grondkosten bij een grondexploitatie verhogen. Bijvoorbeeld aanlegkosten wegen of rentelasten.

Verminderingen: Inkomsten die de grondkosten bij een grondexploitatie verlagen. Bijvoorbeeld verkopen van grond of ontvangen subsidies.

7-G Paragraaf Lokale heffingen

In deze paragraaf geven we inzicht in de omvang van de lokale heffingen die de gemeente Peel en Maas haar inwoners oplegt. Onder lokale heffingen worden de OZB, afvalstoffenheffing en reinigingsrecht en rioolheffing verstaan. In deze paragraaf komt ook de verblijfsbelasting aan bod maar voor de lokale lastendruk van de inwoner van Peel en Maas speelt verblijfsbelasting geen rol.

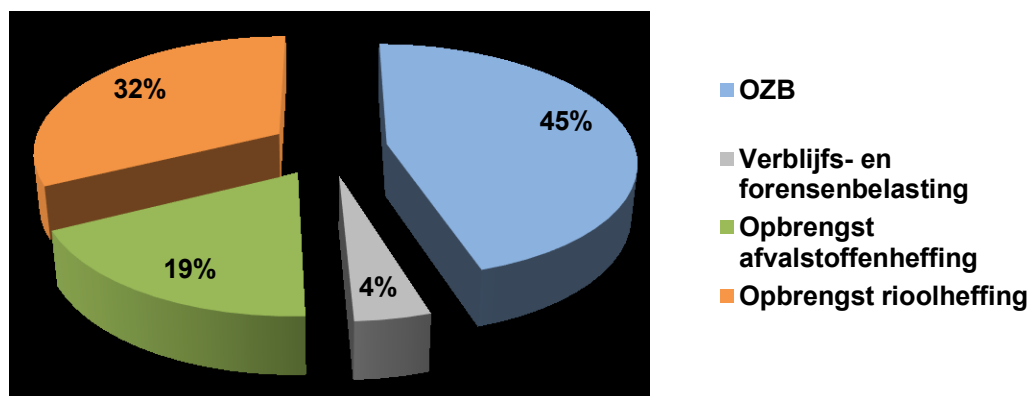
Algemeen / visie:

Voor riolering en afval zijn de tarieven gebaseerd op het uitgangspunt van kostendekkendheid. Voor riolering geldt dat op basis van het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) over een periode van meerdere jaren de kostendekkendheid is bepaald. De tarieven voor riolering zijn dus gebaseerd op het GRP. Vanaf 2020 heffen we rioolrecht volledig bij eigenaren in plaats van gebruikers.

Voor de OZB-opbrengsten is vanaf 2021 opbrengststijging opgenomen van 2,0% (conform de uitgangspunten in de Kadernota 2021). Dit betreft de stijging exclusief de areaaluitbreiding. De opbrengsten uit de OZB zijn algemene opbrengsten die vrij inzetbaar zijn. De jaarlijkse fluctuatie in de OZB-tarieven wijkt meestal meer af van de genoemde opbrengststijging omdat bij de bepaling van de tarieven ook de waardeontwikkeling van de onroerende zaken is meegenomen. Voor de inwoners kan in individuele gevallen voorkomen dat de waardeontwikkeling van het eigen pand niet exact gelijk is aan de gemiddelde waardeontwikkeling in Peel en Maas. Er ontstaat dan een andere lastenontwikkeling.

De totale opbrengst aan lokale heffingen voor 2021 is als volgt verdeeld:

Lokale heffingen:	Baten 2021	Onderdeel begroting
Opbrengst afvalstoffenheffing	3.626.950	Programma 1.2 beheer vitale leefomgeving
Opbrengst rioolheffing	5.717.448	Programma 1.2 beheer vitale leefomgeving
OZB	8.120.002	Algemene dekkingsmiddelen
Verblijfs- en forensenbelasting	868.000	Algemene dekkingsmiddelen

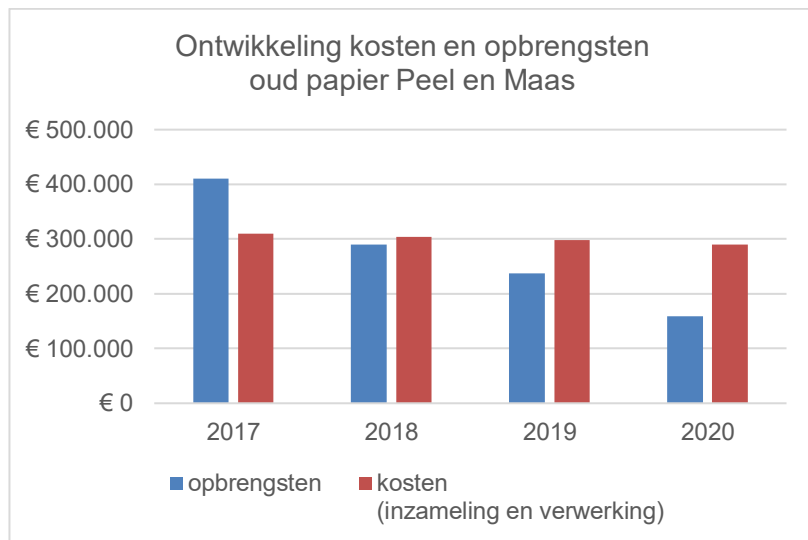

Meerjarig gelden de volgende opbrengsten

Lokale heffingen	2021	2022	2023	2024
Opbrengst afvalstoffenheffing	3.626.950	3.699.489	3.773.479	3.848.948
Opbrengst rioolheffing	5.717.448	5.832.085	5.949.310	6.069.180
OZB	8.120.002	8.323.814	8.532.742	8.703.397
Verblijfs- en forensenbelasting	868.000	948.000	968.000	988.000

Afvalstoffenheffing

Vanaf 2018 zamelt de buitendienst in de hele gemeente het afval in. De inzamelingskosten van huishoudelijk afval zijn daarmee lager dan in de voorgaande jaren. Tegelijkertijd zijn de kosten voor afvalverwerking de afgelopen jaren juist sterk gestegen. Vooral de verwerkingskosten en belasting op afval dat wordt gestort of verbrand zijn flink gestegen. De opbrengsten van oud papier en PMD zijn daarentegen flink gedaald. Ter illustratie is in de onderstaande grafiek aangegeven hoe de kosten en opbrengsten m.b.t. oud papier zich ontwikkelen sinds 2017:

Daardoor is de kostendekkendheid van de tarieven voor afvalstoffenheffing gedaald en staan die tarieven onder druk. De tarieven voor afvalstoffenheffing worden in 2021 verhoogd met € 15. Een éénpersoonshuishouden betaalt € 162 en een meerpersoonshuishouden betaalt € 212 per jaar. De kostendekkendheid van afvalstoffenheffing bedraagt dan 90%. Het verschil tussen opbrengsten en (totale) kosten m.b.t. afval bedraagt in 2021 ruim € 500.000.

Om het tekort op afval verder terug te dringen gaan we een vergoeding vragen voor de restafvalzakken die nu nog gratis worden verstrekt. Vanaf medio 2021 zal voor een rol restafvalzakken een vergoeding worden gevraagd van € 2,50 (incl. BTW).

Voor 2022 en verder zijn verdere maatregelen om de kosten van afval te verlagen en / of de opbrengsten te verhogen onvermijdelijk. In 2021 zullen we dit verder onderzoeken.

Rioolheffing

De gemeente heeft, naast de zorgplicht voor het afvalwater, ook de zorgplicht voor het hemel- en grondwater als het redelijkerwijs niet mogelijk is voor de perceeleigenaar om het hemelwater zelf te verwerken. Dit betekent dat alle kosten die gerelateerd zijn aan deze zorgplicht verhaald kunnen worden via de zorgplicht voor hemelwater. De heffing mag maximaal 100% kostendekkend zijn.

Alle verwachte kosten m.b.t. riolering voor de komende 80 jaar zijn opgenomen in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). In dat GRP wordt expliciet rekening gehouden met het feit dat, naast de reeds bestaande planverplichting voor de riolering, ook de nieuwe zorgplichten voor hemel- en grondwater de verantwoordelijkheid zijn van de gemeente. In het (rekenkundig geactualiseerde) GRP wordt gerekend met een jaarlijkse tariefstijging van 1,5% ter compensatie van loon- en prijsstijgingen. Voor 2021 is het GRP herrekend op basis van de lagere rentekosten in de kapitaallasten en daardoor is het mogelijk om het tarief voor rioolheffing in 2021 gelijk te houden met het tarief 2020.

In de loop van 2021 zal het GRP geactualiseerd worden zodat de tarieven voor rioolheffing vanaf 2022 op een nieuw GRP gebaseerd zullen worden.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

De grondslagen voor de tarieven van de onroerendezaakbelastingen worden jaarlijks aangepast aan de marktontwikkeling. De waarden voor 2021 worden vastgesteld op basis van de situatie op 1 januari 2020. Deze WOZ-waarde is nog niet exact bekend.

De tarieven worden in december 2020 aan de gemeenteraad voorgelegd met het uitgangspunt dat de OZB-opbrengst in 2021 met 2,0% mag stijgen ten opzichte van 2020 exclusief de areaaluitbreiding als gevolg van nieuwbouw en/of verbouw.

OPBRENGST OZB	2021	2022	2023	2024
OZB Woningen - eigenaar	4.722.492	4.841.027	4.962.537	5.061.788
OZB Niet woningen - eigenaar	2.044.150	2.095.458	2.148.054	2.191.015
OZB Niet woningen - gebruiker	1.353.360	1.387.329	1.422.151	1.450.594
	8.120.002	8.323.814	8.532.742	8.703.397

Verblijfsbelasting + forensenbelasting

In 2021 zullen we de verblijfsbelasting niet aanpassen en vaststellen op het huidige niveau van € 1 per overnachting.

Vanaf 2022 willen we het tarief gaan differentiëren en opsplitsen in een tarief voor toeristische overnachtingen van € 1,00 (toeristenbelasting) en een tarief voor huisvesting van arbeidsmigranten (verblijfsbelasting). Het tarief verblijfsbelasting willen we in 2022 verhogen naar € 1,20 in 2023 naar € 1,25 en in 2024 naar € 1,30.

Kwijtschelding

Voor mensen met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid van een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de geheven belasting. Bij de afvalstoffenheffing houden we rekening met kwijtscheldingen. Door de verschuiving van gebruiker naar eigenaar bij de rioolheffing wordt er geen kwijtschelding voor rioolheffing verleend.

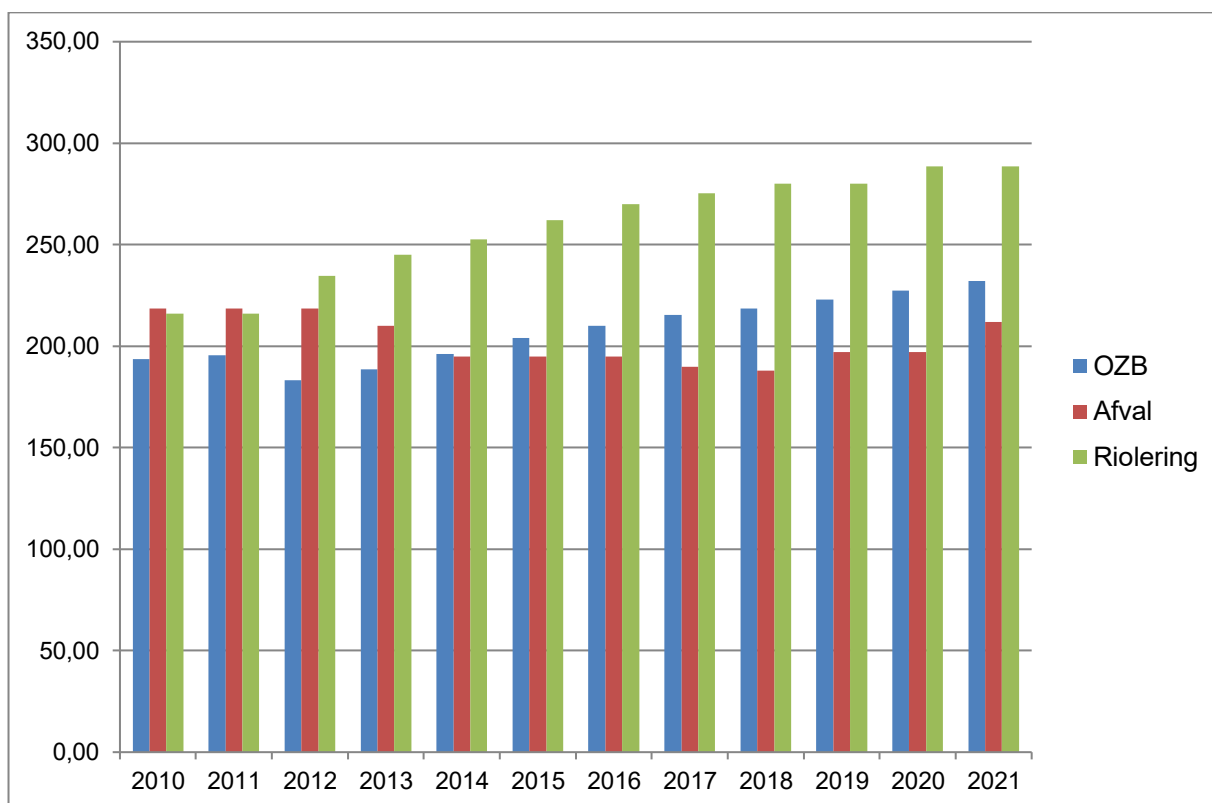
Lokale lastendruk

In de onderstaande tabel wordt de gemiddelde lastendruk van de inwoners van Peel en Maas voor de komende jaren weergegeven. Voor OZB is rekening gehouden met een stijging van 2,0 % in 2021 en voor de daaropvolgende jaren. De tarieven voor rioolheffing zijn gebaseerd op het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) en zullen vanaf 2022 worden gebaseerd op een nieuw GRP.

Zoals aangegeven moet het tarief voor afvalstoffenheffing in 2021 en hoogstwaarschijnlijk ook in 2022 stijgen. Als raming is nu aangehouden dat het tarief in 2022 nog stijgt met € 5 naast een jaarlijkse indexatie van 2%. Dit alles leidt tot de onderstaande verwachte ontwikkeling van de lokale lastendruk:

Lokale lastendruk voor een gemiddeld huishouden* in Peel en Maas					
	2020	2021	2022	2023	2024
OZB	227,49	232,04	236,68	241,41	246,24
Riolering	288,76	288,76	294,54	300,43	306,43
Afval	197,00	212,00	216,24	220,56	224,98
	713,25	732,80	747,46	762,40	777,65
stijging in euro's		19,55	14,66	14,95	15,25
stijging in %		2,74%	2,00%	2,00%	2,00%
* <u>gemiddeld huishouden</u> : meerpersoonhuishouden met eigen woning met gemiddelde WOZ waarde					

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van de lokale lastendruk vanaf 2010 weergegeven voor een gemiddeld huishouden in Peel en Maas:

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing, rioolrecht en overige leges

De tarieven voor afvalstoffenheffing, rioolrecht en leges mogen maximaal kostendekkend zijn. Dat wil zeggen dat we geen 'winst' mogen maken op de heffingen en leges.

Als gevolg van de gewijzigde regels van het BBV is het niet meer mogelijk om uit de begroting te herleiden wat de totale kosten zijn die samenhangen met bijvoorbeeld afval of riolering. Voorheen was BTW de enige component die niet rechtstreeks was terug te vinden in de begroting. Daar komt de component overhead bij.

Overhead staat apart in de begroting als en is niet doorverdeeld naar de andere programma's en producten. Daardoor zijn de kosten in de begroting voor afval en riolering niet de volledige kosten die gebruikt worden voor het bepalen van de kostendekkendheid.

Overhead

Op het taakveld overhead zijn alle kosten verzameld die onder de overhead vallen. Dat betreft:

- Huisvesting gemeentehuis
- Management en directie
- ICT
- Financiële administratie
- Facilitaire zaken
- Bestuurssecretariaat
- P&O
- Juridische zaken (algemeen)
- Inkoop (algemeen)
- Bezwaarschriftencommissie
- P&C

Voorheen werden deze kosten verzameld op een kostenplaats en dan doorverdeeld naar de 'directe' producten in de begroting op basis van een opslag op het uurtarief van de betreffende teams. Met ingang van de begroting 2017 is die doorverdeling niet meer toegestaan en blijven de overheadkosten 'hangen' als een aparte rubriek (taakveld) in de begroting. De overheadkosten die samenhangen met investeringen en projecten mogen wel nog worden doorbelast maar alle overige overhead staat als totaalbedrag apart in de begroting. In de begroting 2021 bedraagt het totale overhead ruim € 13 miljoen waarvan een bedrag van € 421.000 wordt doorbelast naar investeringen en projecten.

Om te bepalen welk deel van de overhead (extracomptabel) mag worden toegerekend aan de producten afval en riolering is de volgende systematiek gehanteerd:

Het totaalbedrag aan overhead (afgerond € 13,1 miljoen) is gedeeld door het aantal 'productieve uren'. Dat is dezelfde systematiek die ook in voorgaande jaren is toegepast. Om te komen tot het aantal 'productieve uren' is het aantal FTE genomen van de teams die aan producten werken die rechtstreeks in de begroting zijn opgenomen. Dat zijn de teams zoals VTH, Omgevingsontwikkeling, Openbare ruimte etc..

Daaruit volgt een aantal FTE van 169,11. Per FTE gaan we uit van 1.400 productieve uren per jaar zodat er in totaal ($169,11 \times 1.400$) 236.754 productieve uren voor 2021 zijn geraamd.

De opslag voor overheadkosten wordt berekend op **€ 55,24** per uur. ($\text{€ } 13,1 \text{ milj.} / 236.754 \text{ uur}$).

Dit bedrag per uur is gebruikt om de overhead te bepalen die kan worden toegerekend aan investeringen en projecten en wordt eveneens gebruikt voor de (extracomptabele) bepaling van de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing, rioolrecht en leges.

Afvalstoffenheffing

Het merendeel van de kosten voor afvalstoffenheffing is in de begroting al opgenomen op het product / taakveld afval (121: afvalinzameling). De rechtstreekse uitgaven op dit product bedragen € 4.116.393. Ook een deel van de kosten voor straatreiniging (1/3^e deel) mag worden toegerekend aan afval. Er is een bedrag van € 3.535.825 geraamd als opbrengsten voor reinigingsrecht en afvalstoffenheffing onder aftrek van verwachte kwijschelding.

In de rechtstreekse uitgaven op product 121 is een aantal componenten niet opgenomen die wel onderdeel uitmaken van de kostendekkendheid. Aan overheadkosten wordt een bedrag van € 540.665 toegerekend aan afval. Dit bedrag is gelijk aan de overhead die ook in voorgaande jaren is toebedeeld aan afval. Vanaf 2018 is het aantal productieve uren toegenomen aangezien we de afvalinzameling uitvoeren met eigen personeel. Als elk uur wordt belast met een overheadopslag leidt dat tot een onevenredig groot aandeel overhead voor afval.

Verder is er nog de BTW component over de uitgaven die voor de kostendekkendheid aan de kosten moet worden toegerekend. Het bedrag aan BTW bedraagt € 560.000. Bij de opbrengsten moeten ook de bedragen worden meegenomen die worden ontvangen als vergoeding van Nedvang bijvoorbeeld voor PMD restafval, opbrengsten afvalstromen zoals textiel en oud papier milieupark en subsidie m.b.t. zwerfafval.

Het overzicht voor de bepaling van de kostendekkendheid afvalstoffenheffing is als volgt:

Onderdelen kostendekkendheid afval	Uitgaven	Opbrengsten
Uitgaven product afval rechtstreeks (prod. 121)	€ 4.134.393	
Uitgaven m.b.t. straatreiniging (1/3e deel)	€ 45.941	
Overheadkosten afval	€ 540.665	
Btw-kosten m.b.t. afval	€ 560.000	
Rechtstreekste opbrengsten m.b.t. afval (prod. 121) zoals: - vergoeding restafvalzakken - vergoedingen Nedvang, - opbrengsten milieupark, - subsidies m.b.t. zwerfafval		€ 1.179.000
Opbrengst reinigingsrecht en afvalstoffenheffing		€ 3.626.950
Kwijschelding afvalstoffenheffing		-€ 50.000
	€ 5.280.999	€ 4.755.950

Hieruit blijkt dat in 2021 de afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht voor **90,06%** kostendekkend is. In 2020 was de kostendekkendheid 96,43%.

Rioolrecht

Met betrekking tot riolering zijn de uitgaven en opbrengsten in de begroting gegroepeerd op product 124 Water en riolering. Voor de bepaling van de kostendekkendheid moeten echter ook nog de kosten met betrekking tot overhead en BTW worden meegenomen. De bepaling van de overheadkosten gebeurt door middel van een overheadopslag per uur dat wordt gewerkt aan riolering door de eigen medewerkers.

De overheadopslag bedraagt € 55,24 en in totaal wordt 10.216 uur gewerkt aan het product water en riolering in 2021. Dat leidt tot een overheadopslag van € 564.332 (10.216 uur x € 55,24). Het bedrag aan BTW (incl. investeringen riolering) dat nog voor de bepaling van de kostendekkendheid moet worden toegerekend aan water en riolering is (afgerond) € 890.075.

Het overzicht voor de bepaling van de kostendekkendheid rioolrecht is als volgt:

Onderdelen kostendekkendheid riolering*	Uitgaven	Opbrengsten
Uitgaven product riolering rechtstreeks (prod. 124)	€ 4.149.498	
Overheadkosten riolering	€ 564.332	
Btw-kosten m.b.t. riolering	€ 890.075	
Rechtstreekste opbrengsten riolering (prod. 124)		€ 0
Opbrengst rioolheffing		€ 5.717.448
Kwijtschelding rioolheffing		€ 0
	€ 5.603.905	€ 5.717.448

De kostendekkendheid voor rioolrecht in 2021 is: **102,03%***.

In 2020 bedroeg de kostendekkendheid 98,30%

** Op 1 november 2016 heeft de raad het Waterketen plan en Gemeentelijk Riolerings plan 2017-2021 vastgesteld . Dit Gemeentelijk Rioleringsplan gaat uit van een kostendekkende berekening in 80 jaar. Uit de BBV-notitie uit november 2014 volgt dat de voorziening riolering zoals wij die berekenen, een voorziening BBV 44 lid 2 is, van derden verkregen middelen met een specifiek doel, namelijk de bekostiging van de gemeentelijke watertaken ex GW 288a. Die taken willen we bekostigen met een heffing die niet elk jaar fluctueert, en dan zijn er dus jaren dat er geld over is en jaren dat er geld tekort is. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat de kapitaallasten uit het verleden aflopen hetgeen zorgt voor een wisseling in jaarlijkse kosten. De voorziening functioneert dus als een voorziening voor tariefegalisatie, een 44 lid 2 voorziening. De heffingsinkomsten zijn van derden verkregen middelen met een specifiek doel. De berekening van de voorziening sluit aan het einde (na 80 jaar) op 0. Er wordt dus kostendekkend gewerkt.*

Leges

Om te bepalen in hoeverre de leges die worden geheven op basis van de legesverordening kostendekkend zijn moet een andere systematiek worden toegepast dan bij afvalstoffenheffing en rioolrecht. De uitgaven en opbrengsten moeten per onderdeel worden bepaald en die gegevens zijn niet rechtstreeks uit de begroting te herleiden. De kostendekkendheid wordt per titel (zoals ook in de legesverordening beschreven) bepaald. Titel 1 betreft leges / producten die betrekking hebben op algemene dienstverlening (burgerlijke stand, rijbewijzen etc.). Titel 2 betreft dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving en betreft producten zoals omgevingsvergunningen. Titel 3 tenslotte betreft dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn en bevat producten zoals horeca- en exploitatievergunningen.

In Peel en Maas bepalen we de kostendekkendheid van deze leges op productniveau. Per product is bepaald wat de kosten zijn. Daarbij worden uiteraard de externe kosten meegenomen (zoals af te dragen rijksleges bij rijbewijzen en paspoorten) maar ook de kosten van de eigen medewerkers.

Om die kosten te bepalen zijn normtijden opgesteld die aangeven hoe lang het verstrekken van een bepaald product gemiddeld duurt. Die normtijden zijn in 2019 geactualiseerd. Om de kosten van de eigen medewerkers te bepalen wordt het uurtarief gebruikt van het betreffende team. In dat uurtarief zijn de salariskosten en overige directe personeelskosten van het team verrekend. Daar wordt dan de overheadtoeslag voor 2021 (€ 55,24) nog bij opgeteld om te komen tot een totaal uurtarief. Dat uurtarief wordt afgezet tegen de normtijd per product om de kosten te bepalen voor de eigen medewerkers. In de kosten wordt bovendien nog rekening gehouden met een BTW component op diverse soorten (overhead)kosten. Op die manier wordt de kostprijs van een product bepaald.

Het tarief voor de producten wordt vastgesteld in de legesverordening. De legesverordening voor 2021 wordt pas in december vastgesteld maar voor de bepaling van de kostendekkendheid is wel al uitgegaan van de verwachte tarieven voor 2021. Om te komen tot totaalbedragen (opbrengsten en kosten) is per product een raming gemaakt van het aantal producten dat in 2021 zal worden verstrekt.

Dat leidt er toe dat voor 2021 de volgende mate van kostendeckendheid wordt verwacht m.b.t. leges:

<i>Producten</i>	<i>Kosten 2021</i>	<i>Opbrengsten 2021</i>	<i>Kostendeckendheid 2021</i>
Titel 1: Algemene dienstverlening	€ 763.475	€ 591.248	77,44%
Titel 2: Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving	€ 1.240.198	€ 869.219	70,09%
Titel 3: Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	€ 90.471	€ 37.265	41,19%
TOTAAL	€ 2.094.144	€ 1.497.732	71,52%

In totaal komt dit neer op een gemiddelde kostendeckendheid van **71,52 %** in 2021 (2020: 72,4%).

Grafrechten

Met betrekking tot begraafplaatsen en grafrechten zijn de uitgaven en opbrengsten in de begroting gegroepeerd op product 620 Burgerzaken. Voor de bepaling van de kostendeckendheid moeten echter ook nog de kosten met betrekking tot overhead worden meegenomen. De bepaling van de overheadkosten gebeurt door middel van een overheadopslag per uur dat wordt gewerkt aan de begraafplaatsen In Meijel en Helden door de eigen medewerkers.

De overheadopslag bedraagt € 55,24 en in totaal wordt 625 uur gewerkt aan de begraafplaatsen in 2021. Dat leidt tot een overheadopslag van € 34.525 (625 uur x € 55,24).

Het overzicht voor de bepaling van de kostendeckendheid is als volgt:

Onderdelen kostendeckendheid begraafplaatsen	Uitgaven	Opbrengsten
Uitgaven product begraafplaatsen	€ 52.158	
Overhead	€ 34.525	
Opbrengsten begraafplaatsen		€ 49.168
	€ 86.683	€ 49.168

De kostendeckendheid voor grafrechten in 2021 is: **56,72%.**

7-H Paragraaf Demografische ontwikkelingen

In 2019 heeft het CBS haar prognosecijfers bekend gemaakt van de bevolkingsontwikkeling van Peel en Maas tot 2050. Daaruit blijkt dat de verwachting is dat de bevolking de komende jaren groeit naar 45.000 inwoners in 2050. Volgens deze cijfers is de verwachting dat het aantal 65-plussers in 2040 een hoogtepunt bereikt (31% van de bevolking).

Het aantal potentiële werknemers, leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar daalt van 26.040 in 2010 naar 21.500 in 2040 ofwel een afname van ruim 17%. Vervolgens verwacht het CBS dat deze groep van potentiële werknemers weer stijgt.

Algemene tendensen zoals groei aantal ouderen door dubbele vergrijzing, afname aantal potentiële werkenden en afname aantal jeugdigen zijn aan de orde. Zaken als migratie spelen echter ook een rol. Juist in Noord Limburg is het economisch perspectief van de voormalige anticipeerregio's in vergelijking met andere regio's sterk. Dit verklaart waarschijnlijk voor een belangrijk deel het feit dat het aantal inwoners in Noord Limburg vooralsnog niet daalt en dat het CBS verwacht dat het aantal inwoners van Peel en Maas zal groeien.

Als regio Noord-Limburg is een programma vastgesteld dat zich richt op sterke kanten van de regio om die voor de toekomst nog beter te positioneren. De projecten zijn voor een belangrijk deel ook gericht op het bijsturen van de consequenties van de demografische ontwikkeling.

Bijlagen:

- A. Overzicht baten en lasten 2021 op productniveau
- B. Overzicht structureel begrotingsevenwicht 2021 – 2024
- C. Overzicht reserves en voorzieningen 2021 – 2024
- D. Specificatie algemene uitkering o.b.v. septembercirculaire 2020
- E. Begroting 2021 op taakveldniveau
- F. Overzicht baten en lasten 2019 en 2020

Bijlage A: baten en lasten 2021-2024 op productniveau

Deze bijlage bevat een overzicht van de baten en lasten op productniveau voor de jaren 2021 – 2024.

PRODUCTEN		2021		2022		2023		2024	
		Uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten
100	Beleidskader ruimtelijke ontw.	976.524	0	377.858	0	279.167	0	281.087	0
103	Gronden	306.171	364.774	308.884	367.322	311.300	369.895	313.130	373.593
104	Uitvoering ruimtelijke ontwikkeling	305.766	176.282	341.826	177.644	337.034	179.020	335.190	180.810
105	Beleidskader wonen	12.266	0	12.389	0	12.513	0	12.638	0
106	Wonen-volkshuisvesting	122.338	57358	120.282	54988	120.659	52549	121.047	50042
107	Grondexploitatie wonen	27192	0	27464	0	27739	0	28016	0
108	Beleidskader vergunning en toezicht	253.853	0	256.163	0	258.490	0	260.975	0
109	Integrale vergunningverlening	1.184.671	740.768	1.193.524	746.976	1.202.330	703.946	1.212.915	710.985
110	Toezicht fysieke omgeving	614.790	0	619.299	0	623.809	0	629.331	0
111	Beleidskader ruimtelijke ontw.	598.608	0	605.703	0	612.434	0	619.256	0
113	Ruimtelijke ontwikkeling kernen	1.000	0	1.000	0	1.000	0	1.000	0
114	Gronden	57.256	0	57.935	0	58.578	0	59.229	0
115	Uitvoering ruimtelijke ontwikkeling	439.351	0	444.558	0	449.496	0	454.503	0
121	Beleidskader wonen	82.264	0	83.239	0	84.163	0	85.100	0
122	Wonen-volkshuisvesting	52.648	0	53.272	0	53.864	0	54.464	0
123	Grondexploitatie wonen	427.108	0	432.170	0	436.972	0	441.838	0
120	Beleidskader openbare ruimte	264.855	0	95.418	0	95.952	0	96.741	0
121	Afvalinzameling	4.134.393	4.755.950	4.093.807	4.878.489	4.086.908	4.957.479	4.007.028	5.037.948
122	Wegen	3.851.939	12.543	4.375.652	12.668	4.520.620	12.795	4.488.791	12.923
123	Wijk, natuur en landschap	2.815.540	5192	2.803.746	5193	2.841.766	5245	2.863.365	5297
124	Water en riolering	4.149.498	5.717.448	4.224.438	5.832.085	4.240.220	5.949.310	4.237.964	6.069.180

PRODUCTEN		2021		2022		2023		2024	
		uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten
125	Verkeer en vervoer, ondergr.infrastructuur	438.071	11000	452.363	11000	452.750	11000	452.553	11110
126	Openbare verlichting	699.988	0	705.362	0	709.653	0	700.645	0
212	Werk	7.773.112	0	7.496.417	0	7.361.323	0	7.257.726	0
213	Inkomen	6.736.245	6.435.000	6.764.910	6.535.000	6.782.560	6.535.000	6.841.773	6.598.350
214	Minima	1.451.345	60.000	1.461.037	60.000	1.470.158	60.000	1.485.419	60.600
222	Huishoudelijk werk	3.913.432	150.000	3.941.919	150.000	4.020.207	150.000	4.158.887	150.000
223	Woonvoorzieningen	329.278	0	331.953	0	334.475	0	338.727	0
224	Leef en vervoersvoorzieningen	1.430.892	75.000	1.477.577	75.000	1.569.071	75.000	1.471.672	75.750
225	WMO Begeleiding	5.444.224	0	5.529.215	0	5.663.344	0	5.769.553	0
226	Uitvoeringsprogramma WWZ	398.686	0	402.470	0	380.913	0	384.872	0
227	Maatschappelijke opvang	236.815	0	238.069	0	239.821	0	242.246	0
228	Volksgezondheid	96.817	0	97.850	0	98.870	0	99.868	0
229	Bedrijfsvoering sociaal domein	419.526	0	423.099	0	388.946	0	390.453	0
231	Jeugdhulp	9.978.532	0	9.913.520	0	9.916.609	0	9.995.812	0
232	Jeugd en gezin	1.830.162	43.324	1.839.030	43.707	1.823.823	44.094	1.840.437	44.535
233	Onderwijs	1.643.535	180.589	1.653.476	181.075	1.671.843	182.886	1.659.024	184.715
312	Samenlevingsopbouw	2.743.375	43.221	2.851.115	43.653	2.897.956	44.089	2.935.207	44.530
313	Gemeenschaps-accommodaties	544.930	7.505	538.555	7.580	532.545	7.656	524.298	7.733
325	Onderwijshuisvesting	2.071.365	74.334	2.052.438	74.848	2.108.786	75.547	1.971.960	76.303
331	Sport en bewegen	1.273.708	358.310	1.286.558	361.974	1.298.738	365.570	1.309.541	369.226
332	Sportvoorzieningen en accommodaties	1.665.847	183.154	1.619.113	184.987	1.622.444	186.835	1.627.496	188.703
343	Sportvoorzieningen en accommodaties	11.457	0	11.457	0	11.457	0	11.457	0
341	Cultuurstimulering	1.862.941	25.051	1.817.554	25.059	1.835.404	25.067	1.853.461	25.075
342	Cultuurbehoud	161.380	2.558	137.691	2.558	138.757	2.584	140.080	2.610
343	Culturele voorz. en accommodaties	814.504	155.240	816.745	156.792	819.131	158.360	821.479	159.943

PRODUCTEN		2021		2022		2023		2024	
		uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten
411	Beleidskader economische ontw.	202.580	0	204.904	0	207.133	0	209.391	0
412	Regionale econ. samenwerking	257.032	0	259.603	0	262.198	0	264.819	0
423	Platteland	9.379	0	9.336	0	9.429	0	9.523	0
424	Detailhandel	172.975	81.608	124.255	82.424	125.527	83.248	126.813	84.080
426	Ondernemersloket	210.361	0	212.824	0	215.170	0	217.547	0
427	Recreatie en toerisme	206.703	262	208.619	265	210.555	268	211.410	271
428	Evenementen	278.199	165.694	281.268	167.088	284.419	168.760	287.360	170.447
427	Recreatie en toerisme	46.001	0	46.546	0	47.064	0	47.588	0
428	Evenementen	11.189	0	11.321	0	11.446	0	11.573	0
510	Openbare orde en veiligheid	504.351	0	508.990	0	513.527	0	518.624	0
515	Brandweerdistrict Peel en Maas	3.159.426	200.182	3.220.577	201.974	3.273.087	204.145	3.313.514	206.185
520	Handhaving fysieke leefomgeving	392.988	0	395.605	0	398.226	0	401.340	0
611	Raad	999.990	0	932.857	0	937.083	0	946.318	0
612	College B&W	951.914	0	949.353	0	954.784	0	946.315	0
613	Ondernemingsraad	51.258	0	52.004	0	52.674	0	53.230	0
614	Rekenkamer-commissie	82.826	0	78.401	0	79.328	0	80.121	0
615	Regionale bestuurlijke samenwerking	156.336	50.000	157.729	50.000	159.306	50.000	160.899	50.000
616	Verkiezingen	178.690	0	130.109	0	131.438	0	132.678	0
620	Burgerzaken	1.518.238	638.873	1.536.458	645.264	1.552.232	651.717	1.566.639	658.234
710	Belastingen	199.642	9.004.456	202.532	9.288.433	204.556	9.517.527	206.602	9.708.350
711	Algemene dekkingsmiddelen	982.146	64.655.241	732.059	66.203.301	941.351	66.863.774	1.141.357	67.923.156
712	Dotaties en onttrekkingen reserves	1.885.343	4.340.438	2.045.168	2.033.775	2.545.367	1.793.755	2.802.893	1.813.309
713	Onvoorzien	250.000	0	300.000	0	350.000	0	400.000	0
714	Overhead	12.732.344	75.000	12.887.082	75.000	12.859.224	75.610	12.970.572	76.366
715	Treasury	-1.310.995	67.676	-1.517.740	66.322	-1.552.330	64.939	-1.556.572	63.587
SALDO BEGROTING		98.777.114	98.914.031	98.357.981	98.802.444	99.577.393	99.627.670	100.358.807	101.193.947
		136.917		444.464		50.277		835.140	

Bijlage B: overzicht structureel begrotingsevenwicht 2021 – 2024

		INCIDENTELE MUTATIES							
		2021		2022		2023		2024	
Product	Omschrijving	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
100	Beleidskader ruimtelijke ontwikkeling <i>kosten woonondersteuner 2021 en 2022 € 100.000 t.l.v. reserve</i> <i>kosten invoering omgevingswet 2021: € 450.000 t.l.v. reserve</i>	550.000		100.000					
342	Cultuurbehoud <i>bijdrage oorlogsmonument Everlo 2021: € 25.000 t.l.v. reserve</i>	25.000							
424	Detailhandel <i>claim 2020: bijdrage retailmanagement</i>	50.000							
616	Verkiezingen <i>meerkosten verkiezingen i.v.m. Corona</i>	50.000							
711	Algemene dekkingsmiddelen <i>steunfonds Corona 2021 (t.l.v. reserve)</i>	500.000							
712	Mutaties aan reserves <i>dekking kosten woonondersteuner</i>		100.000		100.000				
712	Mutaties aan reserves <i>dekking kosten invoering omgevingswet</i>		450.000						
712	Mutaties aan reserves <i>dekking kostenoorlogsmonument Everlo</i>		25.000						
712	Mutaties aan reserves <i>dekking steunfonds Corona 2021</i>		500.000						
712	Mutaties aan reserves <i>toevoeging algemene reserve</i>	500.000		1.250.000		1.750.000		2.000.000	
TOTAAL per jaar		1.675.000	1.075.000	1.350.000	100.000	1.750.000	0	2.000.000	0
Per saldo incidentele lasten -/- baten		600.000		1.250.000		1.750.000		2.000.000	

Op de volgende pagina's is een overzicht opgenomen waarin de incidentele mutaties worden gecorrigeerd op de totale saldi en dus het structurele begrotingsevenwicht wordt weergegeven.

BEGROTINGS- EVENWICHT	Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
	Totaal	waarvan incidenteel	structureel	Totaal	waarvan incidenteel	structureel	Totaal	waarvan incidenteel	structureel	Totaal	waarvan incidenteel	structureel
Lasten programma's												
1.1	5.461.806	550.000	4.911.806	4.935.565	100.000	4.835.565	4.869.548		4.869.548	4.909.719		4.909.719
1.2	16.354.285		16.354.285	16.750.785		16.750.785	16.947.869		16.947.869	16.847.086		16.847.086
2.1	15.960.702		15.960.702	15.722.364		15.722.364	15.614.041		15.614.041	15.584.918		15.584.918
2.2	12.269.670		12.269.670	12.442.152		12.442.152	12.695.647		12.695.647	12.856.278		12.856.278
2.3	13.800.145		13.800.145	13.753.942		13.753.942	13.760.191		13.760.191	13.843.189		13.843.189
3.1	3.288.305		3.288.305	3.389.670		3.389.670	3.430.501		3.430.501	3.459.505		3.459.505
3.2	2.071.365		2.071.365	2.052.438		2.052.438	2.108.786		2.108.786	1.971.960		1.971.960
3.3	2.951.012		2.951.012	2.917.128		2.917.128	2.932.639		2.932.639	2.948.494		2.948.494
3.4	2.838.825	25.000	2.813.825	2.771.990		2.771.990	2.793.291		2.793.291	2.815.021		2.815.021
4.1	1.394.418	50.000	1.344.418	1.358.676		1.358.676	1.372.941		1.372.941	1.386.023		1.386.023
5.1	4.056.765		4.056.765	4.125.172		4.125.172	4.184.840		4.184.840	4.233.477		4.233.477
6.1	3.939.251	50.000	3.889.251	3.836.911		3.836.911	3.866.845		3.866.845	3.886.199		3.886.199
TOTAAL LASTEN PROGRAMMA'S	84.386.549	675.000	83.711.549	84.056.796	100.000	83.956.796	84.577.140	0	84.577.140	84.741.870	0	84.741.870
Baten programma's												
1.1	1.339.182		1.339.182	1.346.930		1.346.930	1.305.410		1.305.410	1.315.430		1.315.430
1.2	10.502.132		10.502.132	10.739.435		10.739.435	10.935.829		10.935.829	11.136.459		11.136.459
2.1	6.495.000		6.495.000	6.595.000		6.595.000	6.595.000		6.595.000	6.658.950		6.658.950
2.2	225.000		225.000	225.000		225.000	225.000		225.000	225.750		225.750
2.3	571.829		571.829	572.698		572.698	574.896		574.896	577.166		577.166
3.1	50.726		50.726	51.233		51.233	51.745		51.745	52.263		52.263
3.2	74.334		74.334	74.848		74.848	75.547		75.547	76.303		76.303
3.3	541.464		541.464	546.961		546.961	552.405		552.405	557.929		557.929
3.4	182.849		182.849	184.409		184.409	186.011		186.011	187.628		187.628
4.1	247.564		247.564	249.777		249.777	252.276		252.276	254.798		254.798
5.1	200.182		200.182	201.974		201.974	204.145		204.145	206.185		206.185
6.1	688.873		688.873	695.264		695.264	701.717		701.717	708.234		708.234
TOTAAL BATEN PROGRAMMA'S	21.119.135	0	21.119.135	21.483.529	0	21.483.529	21.659.981	0	21.659.981	21.957.095	0	21.957.095
SALDO PROGRAMMA'S	-63.267.414	-675.000	-62.592.414	-62.573.266	-100.000	-62.473.266	-62.917.159	0	-62.917.159	-62.784.775	0	-62.784.775

BEGROTINGS- EVENWICHT	Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
	Totaal	waarvan incidenteel	structureel	Totaal	waarvan incidenteel	structureel	Totaal	waarvan incidenteel	structureel	Totaal	waarvan incidenteel	structureel
Lasten diverse												
Alg. dekkingsmiddelen	1.181.788	500.000	681.788	934.591		934.591	1.145.908		1.145.908	1.347.959		1.347.959
Overhead	12.732.344		12.732.344	12.887.082		12.887.082	12.859.224		12.859.224	12.970.572		12.970.572
Treasury	-1.310.995		-1.310.995	-1.517.740		-1.517.740	-1.552.330		-1.552.330	-1.556.572		-1.556.572
Onvoorzien	250.000		250.000	300.000		300.000	350.000		350.000	400.000		400.000
VPB	0		0	0		0	0		0	0		0
TOTAAL LASTEN DIVERSE	12.853.137	500.000	12.353.137	12.603.933	0	12.603.933	12.802.802	0	12.802.802	13.161.959	0	13.161.959
Baten diverse												
Alg. dekkingsmiddelen	73.659.697		73.659.697	75.491.734		75.491.734	76.381.301		76.381.301	77.631.506		77.631.506
Overhead	75.000		75.000	75.000		75.000	75.610		75.610	76.366		76.366
Treasury	67.676		67.676	66.322		66.322	64.939		64.939	63.587		63.587
Onvoorzien	0		0	0		0	0		0	0		0
VPB			0	0		0	0		0	0		0
TOTAAL BATEN DIVERSE	73.802.373	0	73.802.373	75.633.056	0	75.633.056	76.521.850	0	76.521.850	77.771.459	0	77.771.459
SALDO DIVERSE	60.949.236	-500.000	61.449.236	63.029.123	0	63.029.123	63.719.048	0	63.719.048	64.609.500	0	64.609.500
PROGRAMMA'S en DIVERSE	-2.318.178	-1.175.000	-1.143.178	455.857	-100.000	555.857	801.889	0	801.889	1.824.724	0	1.824.724
Mutaties reserves												
Stortingen in reserves	1.885.343	500.000	1.385.343	2.045.168	1.250.000	795.168	2.545.367	1.750.000	795.367	2.802.893	2.000.000	802.893
Onttrek. aan reserves	4.340.438	1.075.000	3.265.438	2.033.775	100.000	1.933.775	1.793.755		1.793.755	1.813.309		1.813.309
SALDO RESERVES	2.455.095	575.000	1.880.095	-11.393	-1.150.000	1.138.607	-751.612	-1.750.000	998.388	-989.584	-2.000.000	1.010.416
GERAAMD RESULTAAT	136.917	-600.000	736.917	444.464	-1.250.000	1.694.464	50.277	-1.750.000	1.800.277	835.140	-2.000.000	2.835.140
TOTAAL STRUCT. LASTEN	97.102.113			97.007.981			97.827.393			98.358.807		
TOTAAL STRUCT. BATEN	97.839.030			98.702.444			99.627.670			101.193.947		
STRUCTURELE BATEN - LASTEN	736.917			1.694.464			1.800.277			2.835.140		

Bijlage C: overzicht reserves en voorzieningen 2021 – 2024

Op de volgende pagina's wordt een totaaloverzicht gepresenteerd van het verwachte verloop van de reserves en voorzieningen van Peel en Maas voor zover deze mutaties nu bekend zijn.

relatie met thema	Omschrijving	Saldo 01-01- 2021	toevoegingen		onttrekkingen	Saldo 01-01- 2022	toevoegingen		onttrekkingen	Saldo 01-01- 2023
			vast	overige			vast	overige		
1	Reserve parkeerfonds	14.911	149			15.060	151			15.210
1	Reserve Wowezo Baarlo	40.000	0			40.000	0			40.000
1	Reserve fonds infrastructurele werken	96.414	1.687		0	98.102	1.717		0	99.818
1	Reserve herstructureringsfonds	1.343.156	13.432			1.356.587	13.566			1.370.153
1	Reserve risico's grondexploitatie	4.330.740	0	50.000	450.000	3.930.740	0	50.000		3.980.740
1	Reserve riolering	263.099	2.631		0	265.730	2.657		0	268.387
1	Reserve overkluizing Bosbeek Baarlo	1.684	29		1.713	0	0			0
1	Reserve bushaltes Maasbree / Baarlo	8.522	85		8.608	0	0			0
1	Reserve materieel openbare werken	234.601	2.346	13.073		250.020	2.500	13.073		265.594
1	Reserve egalisatie afval	16.095	161			16.256	163			16.419
1	Reserve fonds strategische grondverwervingen	410.772	0			410.772	0			410.772
1	Reserve kwaliteitsfonds ruimtelijke ontwikkeling	117.765	1.178			118.943	1.189			120.132
1	Reserve concessie openbaar vervoer	76.725	767			77.492	775			78.267
1	Reserve herziening bestemmingsplannen	205.390	2.054	506.000	660.000	53.444	534	56.000	60.000	49.979
1	Reserve thema 1	62.507	625			63.132	631			63.763
2	Reserve werk en inkomen	425.175	0			425.175	0			425.175
2	Reserve thema 2	68.184	682		0	68.866	689		0	69.555
2 + 3	Reserve sociaal domein	500.000	5.000	145.000	150.000	500.000	5.000		0	505.000
3	Reserve onderwijshuisvesting	6.505.763	113.851	215.671	586.477	6.248.808	109.354	240.671	620.321	5.978.512
3	Reserve voorzieningen voor jeugd	67.829	678			68.507	685			69.192
3	Reserve kunst en cultuur	52.030	520		25.000	27.550	526			28.076
3	Reserve Hockeyclub Helden	45.344	453	4.202		50.000	500	4.202		54.702
3	Reserve integratie nieuwkomers	243.160	2.432			245.591	2.456			248.047
3	Reserve thema 3	41.215	412			41.627	416			42.043
4	Reserve schering en inslag	473.058	4.731		15.000	462.788	4.628		15.000	452.416
4	Reserve ontsluiting glastuinbouwgebieden	199.848	1.998	50.000	41.000	210.846	2.108	50.000	41.000	221.955
4	Reserve thema 4	59.188	592			59.780	598			60.378
5 + 6	Reserve thema 5 + 6	54.813	548		40.000	15.361	154			15.515
algemeen	Algemene reserve	1.711.149	17.111	500.000	965.000	1.263.260	13.633	1.250.000	100.000	2.426.893
algemeen	Algemene risicoreserve	5.631.400	0		0	5.631.400	0			5.631.400
algemeen	Reserve ICT	56.589	990	110.000	119.500	48.079	841	110.000	155.000	3.921
algemeen	Reserve dekking kapitaallasten	6.529.686	114.270	0	715.535	5.928.420	103.747		529.849	5.502.319
algemeen	Reserve uitgezette middelen	11.188.939	0		562.605	10.626.334	0		512.605	10.113.729
algemeen	Reserve strategische investeringen	198.405	1.984			200.389	2.004			202.393
	Totaal reserves	41.274.156	291.397	1.593.946	4.340.438	38.819.061	271.223	1.773.946	2.033.775	38.830.455

relatie met thema	Omschrijving	Saldo 01-01- 2023	toevoegingen		onttrekkingen	Saldo 01-01- 2024	toevoegingen		onttrekkingen	Saldo 01-01- 2025
			vast	overige			vast	overige		
1	Reserve parkeerfonds	15.210	152			15.362	154			15.516
1	Reserve Wowezo Baarlo	40.000	0			40.000	0			40.000
1	Reserve fonds infrastructurele werken	99.818	1.747		0	101.565	1.777		0	103.343
1	Reserve herstructureringsfonds	1.370.153	13.702			1.383.855	13.839			1.397.693
1	Reserve risico's grondexploitatie	3.980.740	0	50.000		4.030.740	0	50.000		4.080.740
1	Reserve riolering	268.387	2.684		0	271.071	2.711		0	273.782
1	Reserve materieel openbare werken	265.594	2.656	13.073		281.323	2.813	13.073		297.209
1	Reserve egalisatie afval	16.419	164			16.583	166			16.749
1	Reserve fonds strategische grondverwervingen	410.772	0			410.772	0			410.772
1	Reserve kwaliteitsfonds ruimtelijke ontwikkeling	120.132	1.201			121.334	1.213			122.547
1	Reserve concessie openbaar vervoer	78.267	783			79.049	790			79.840
1	Reserve herziening bestemmingsplannen	49.979	500	56.000	60.000	46.478	465	56.000	60.000	42.943
1	Reserve thema 1	63.763	638			64.401	644			65.045
2	Reserve werk en inkomen	425.175	0			425.175	0			425.175
2	Reserve thema 2	69.555	696		0	70.250	703		0	70.953
2 + 3	Reserve sociaal domein	505.000	5.050		0	510.050	5.101		0	515.151
3	Reserve onderwijshuisvesting	5.978.512	104.624	240.671	611.383	5.712.424	99.967	240.671	603.067	5.449.996
3	Reserve voorzieningen voor jeugd	69.192	692			69.884	699			70.583
3	Reserve kunst en cultuur	28.076	531			28.607	536			29.143
3	Reserve Hockeyclub Helden	54.702	547	4.202		59.451	595	4.202		64.247
3	Reserve integratie nieuwkomers	248.047	2.480			250.527	2.505			253.033
3	Reserve thema 3	42.043	420			42.464	425			42.889
4	Reserve schering en inslag	452.416	4.524		15.000	441.940	4.419		15.000	431.360
4	Reserve ontsluiting glastuinbouwgebieden	221.955	2.220	50.000	41.000	233.174	2.332	50.000	41.000	244.506
4	Reserve thema 4	60.378	604			60.981	610			61.591
5 + 6	Reserve thema 5 + 6	15.515	155			15.670	157			15.827
algemeen	Algemene reserve	2.426.893	26.269	1.750.000	0	4.203.162	44.032	2.000.000	0	6.247.194
algemeen	Algemene risicoreserve	5.631.400	0			5.631.400	0			5.631.400
algemeen	Reserve ICT	3.921	69	110.000	60.000	53.989	945	110.000	120.000	44.934
algemeen	Reserve dekking kapitaallasten	5.502.319	96.291		495.372	5.103.237	89.307		464.242	4.728.302
algemeen	Reserve uitgezette middelen	10.113.729	0		511.000	9.602.729	0		510.000	9.092.729
algemeen	Reserve strategische investeringen	202.393	2.024			204.417	2.044			206.461
	Totaal reserves	38.830.455	271.421	2.273.946	1.793.755	39.582.067	278.947	2.523.946	1.813.309	40.571.651

Verloop voorzieningen 2021 – 2024

VOORZIENINGEN 2021 - 2024	Saldo 1-1-2021	mutaties 2021		Saldo 1-1-2022	mutaties 2022		Saldo 1-1-2023
		dotaties	onttrekkingen		dotaties	onttrekkingen	
Voorziening vordering Escrow Attero	51.297	0	0	51.297	0	0	51.297
Voorziening verliezen grondexploitatie	4.549.000	0	0	4.549.000	0	0	4.549.000
Voorziening verkoop vennootschap	121.959	0	0	121.959	0	0	121.959
Voorziening dubieuze (belasting) debiteuren	33.801	0	0	33.801	0	0	33.801
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's én gepubliceerd als correctie op activa	4.756.057	0	0	4.756.057	0	0	4.756.057
Voorziening pensioen wethouders	1.021.547	0	0	1.021.547	0	0	1.021.547
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.021.547	0	0	5.933.364	0	0	5.933.364
Voorziening onderhoud binnensportaccommodaties	218.916	90.000	58.981	249.935	90.000	159.823	180.112
Voorziening onderhoud buitensport accommodaties	316.371	110.000	33.103	393.268	110.000	124.914	378.354
Voorziening onderhoud cultuurobjecten	53.865	0	0	53.865	0	0	53.865
Voorziening onderhoud sociaal culturele accommodaties	172.011	35.000	3.719	203.292	35.000	66.828	171.464
Voorziening sociaal culturele accommodaties inzake Dok 6	163.305	37.000	0	200.305	37.000	17.244	220.061
Voorziening onderhoud Huis van de gemeente	322.458	56.000	1.750	376.708	56.000	19.800	412.908
Voorziening onderhoud gemeentewerf en brandweerkazernes	167.513	28.000	0	195.513	28.000	28.871	194.642
Voorziening onderhoud overige gemeentelijke gebouwen	107.473	13.000	6.926	113.547	13.000	17.405	109.142
Voorziening openbare verlichting	228.299	50.016	120.004	158.311	50.016	120.004	88.323
Voorziening groot onderhoud speeltoestellen	59.999	38.400	PM	PM	PM	PM	PM
Voorziening groenbeheer	695	0	0	695	0	0	695
Voorziening onderhoud wegen	5.435	880.380	880.380	5.435	880.380	880.000	5.815
Voorziening parkbos en kasteelterrein D'Erp Baarlo	110.061	16.583	43.835	82.809	16.583	0	99.392
Voorzieningen ter egalisering van kosten	1.926.401	1.354.379	1.148.698	2.033.683	1.315.979	1.434.889	1.914.773
Voorziening riolering	13.016.604	333.226	0	13.349.830	349.990	0	13.699.820
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	13.016.604	333.226	0	13.349.830	349.990	0	13.699.820
Totaal	20.720.609	1.687.605	1.148.698	26.072.934	1.665.969	1.434.889	26.304.014

VOORZIENINGEN 2021 - 2024	Saldo 1-1-2023	mutaties 2023		Saldo 1-1-2024	mutaties 2024		Saldo 1-1-2025
		dotaties	onttrekkingen		dotaties	onttrekkingen	
Voorziening vordering Escrow Attero	51.297	0	0	51.297	0	0	51.297
Voorziening verliezen grondexploitaties	4.549.000	0	0	4.549.000	0	0	4.549.000
Voorziening verkoop vennootschap	121.959	0	0	121.959	0	0	121.959
Voorziening dubieuze (belasting) debiteuren	33.801	0	0	33.801	0	0	33.801
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's én gepubliceerd als correctie op activa	4.756.057	0	0	4.756.057	0	0	4.756.057
Voorziening pensioen wethouders	1.021.547	0	0	1.021.547	0	0	1.021.547
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	5.933.364	0	0	5.933.364	0	0	5.933.364
Voorziening onderhoud binnensportaccommodaties	180.112	90.000	156.708	113.404	90.000	255.058	-51.654
Voorziening onderhoud buitensport accommodaties	378.354	110.000	43.568	444.786	110.000	30.153	524.633
Voorziening onderhoud cultuurobjecten	53.865	0	0	53.865	0	0	53.865
Voorziening onderhoud sociaal culturele accommodaties	171.464	35.000	31.747	174.717	35.000	123.435	86.282
Voorziening sociaal culturele accommodaties inzake Dok 6	220.061	37.000	50.476	206.585	37.000	34.977	208.608
Voorziening onderhoud Huis van de gemeente	412.908	56.000	14.650	454.258	56.000	30.750	479.508
Voorziening onderhoud gemeentewerf en brandweerkazernes	194.642	28.000	19.917	202.725	28.000	216.017	14.708
Voorziening onderhoud overige gemeentelijke gebouwen	109.142	13.000	4.671	117.471	13.000	42.349	88.122
Voorziening openbare verlichting	88.323	50.016	120.004	18.335	50.016	45.000	23.351
Voorziening groot onderhoud speeltoestellen	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
Voorziening groenbeheer	695	0	0	695	0	0	695
Voorziening onderhoud wegen	5.815	880.000	880.840	4.975	880.080	832.120	52.935
Voorziening parkbos en kasteelterrein D'Erp Baarlo	99.392	16.583	0	115.975	16.583	0	132.558
Voorzieningen ter egalisering van kosten	1.914.773	1.315.599	1.322.581	1.907.791	1.315.679	1.609.859	1.613.611
Voorziening riolering	13.699.820	119.502	0	13.819.322	0	0	13.819.322
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	13.699.820	119.502	0	13.819.322	0	0	13.819.322
Totaal	26.304.014	1.435.101	1.322.581	26.416.534	1.315.679	1.609.859	26.122.354

* De voorziening groot onderhoud speeltoestellen laat in meerjarig perspectief een negatief bedrag zien. Op dit moment wordt het uitvoeringsplan openbare ruimte geactualiseerd. Aan de hand hiervan zullen de stortingen in de voorzieningen worden bijgesteld en derhalve zijn de saldi van de voorziening groot onderhoud speeltoestellen vanaf 2022 als "PM" post opgenomen.

Bijlage D: specificatie algemene uitkering 2021

ALGEMENE UITKERING 2021 PEEL en MAAS

Gemeente: Peel en Maas

Circulaire: Septembercirculaire 2020

Jaar: 2021

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven			
Maatstaf	Aantallen	Gewicht	Uitkering
1c Waarde niet-woningen eigenaren	7.005.026,00	-0,159	-1.113.518,93
1f Waarde niet-woningen gebruikers (onder aftrek amendement De Pater)	6.408.780,00	-0,1281	-820.996,76
1a Waarde woningen eigenaren	39.848.000,00	-0,0894	-3.563.367,55
Subtotaal			-5.497.883,25

Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is			
Maatstaf	Aantallen	Gewicht	Bedrag
1e OZB waarde niet-woningen	700,5	380,05	266.226,01
8a Bijstandsontvangers (vanaf UJR 2016)	405,33	2.148,18	870.728,96
3a Eén-ouder-huishoudens	935	821,75	768.336,25
2 Inwoners	43.700,00	160,5	7.013.850,00
5 Inwoners: ouderen boven 64 jaar	10.200,00	100,69	1.027.038,00
5a Inwoners: ouderen 75 t/m 84 jaar	3.400,00	26,45	89.930,00
7 Lage inkomens	5.150,00	30,61	157.641,50
7c-2 Lage inkomens (drempel) (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	3.232,50	689,45	2.228.647,13
12 Minderheden	1.180,00	323,04	381.187,20
11a Uitkeringsontvangers (vanaf UJR 2016)	2.605,33	86,12	224.371,31
3b Huishoudens	19.150,00	90,6	1.734.990,00
3c Eenpersoonshuishoudens	5.185,00	51,43	266.664,55
8b Loonkostensubsidie	175	1.954,21	341.986,75
4a Inwoners: jongeren jonger dan 16 jaar (vanaf septembercirc. 2016)	7.654,10	721,56	5.522.892,48
7g-2 Jeugdigen in gezinnen met armoederisico	589,37	239,87	141.371,15
7h-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens	11.928,35	-122,27	-1.458.479,76
7i-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens met kinderen	2.747,69	-478,41	-1.314.522,11
3h Ouders met (langdurig) psychisch medicijngebruik	170	3.529,79	600.064,30
3g Eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	337,64	1.249,12	421.757,73
8c-2 Bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	115,26	643,95	74.219,07
8d Bijstandsontvangers eenouderhuishoudens	87,49	1.705,61	149.229,88
11b-2 Uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers	2.175,00	1.058,61	2.302.476,75
11c-2 Wajong	614	864,19	530.612,66
3i-2 Medicijngebruik met drempel	8.106,68	377,03	3.056.460,25
8e Re-integratie klassiek	0,221	334.140,69	73.845,09
4b Inwoners jonger dan 65 jaar	33.824,86	4,21	142.402,64
5b Inwoners: ouderen 65 t/m 74 jaar	5.750,00	0,19	1.092,50
5c Inwoners: ouderen 85 jaar en ouder	1.050,00	0,19	199,5
3d Eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	948,36	16,36	15.515,25
3e Eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	898,31	65,34	58.695,58
3f Eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	484,92	114,42	55.484,77
7d-2 Huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	573,84	128,32	73.635,03
7e-2 Huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	350,26	512,88	179.639,51
7f-2 Huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	112,96	896,3	101.246,95
7j-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (65 t/m 74 jaar)	1.582,55	117,2	185.475,00
7k-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (75 t/m 84 jaar)	965,95	468,85	452.884,74

ALGEMENE UITKERING 2021 PEEL en MAAS

Gemeente: Peel en Maas

Circulaire: Septembecirculaire 2020

Jaar: 2021

71-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (85 jaar en ouder)	311,53	820,47	255.598,87
3j Bedden	76.193,00	0,85	64.764,05
13 Klantenpotentieel lokaal	39.300,00	46,03	1.808.979,00
14 Klantenpotentieel regionaal	16.700,00	23,66	395.122,00
15e Leerlingen VO	1.185,60	370,5	439.264,80
15d Leerlingen (V)SO	110,72	230,78	25.551,96
15j Basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 0,3	72,81	-1.595,64	-116.179,66
15k Basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 1,2	63,83	-2.504,11	-159.847,45
38 Bedrijfsvestigingen	4.680,00	74,8	350.064,00
27a Oppervlak historische kernen basisbedrag	5	3.200,28	16.001,40
31a ISV (a) stadsvernieuwing	0,00041444	6.087.306,96	2.522,82
31b ISV (b) herstructurering	0,00025301	3.736.019,31	945,25
36 Kernen	18	9.071,77	163.291,86
37 Kernen * bodemfactor buitengebied	18	14.878,30	267.809,40
36a Kernen met 500 of meer adressen	6	60.263,26	361.579,56
34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente	1.817,00	11,72	21.295,24
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	4.921,16	5,82	28.641,15
32b-2 Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv septembecirc. 2016)	11.313,25	58,55	662.390,79
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	240	1.525,03	366.007,20
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	290	3.089,49	895.952,10
21 Oppervlakte bebouwing	517	588,37	304.187,29
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied	240	1.921,87	461.248,80
22a Oppervlakte bebouwing woonkern	290	2.284,96	662.638,40
19 Oppervlakte binnenwater	201	38	7.638,00
16 Oppervlakte land	15.934,00	41,07	654.409,38
18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	15.934,00	26,89	428.465,26
24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembecirc. 2016)	19.175,00	57,04	1.093.742,00
25b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembecirc. 2016) * bodemfactor woonkernen	19.175,00	50,79	973.898,25
39 Vast bedrag	1	250.081,99	250.081,99
Subtotaal			37.423.860,32

Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)

Uitkeringsfactor	1,659
Subtotaal (B x C (=uf))	62.086.184,28

ALGEMENE UITKERING 2021 PEEL en MAAS

Gemeente: Peel en Maas

Circulaire: Septembecirculaire 2020

Jaar: 2021

Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is

Maatstaf	Aantallen	Uitkering
56d Suppletie-uitkering integratie sociaal domein	12.092,00	12.092,00
Subtotaal		12.092,00

Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is

Maatstaf	Aantallen	Uitkering
71 Brede impuls combinatiefuncties/buurtspportcoaches (DU)	178.143,00	178.143,00
170 Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	147.874,00	147.874,00
103 Gezond in de stad (DU)	46.605,00	46.605,00
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	71.106,00	71.106,00
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	105.760,00	105.760,00
383 Inburgering (IU)	56.664,00	56.664,00
385 Brede aanpak dak- en thuisloosheid (DU)	32.051,00	32.051,00
393 Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)	9.000,00	9.000,00
Subtotaal		647.203,00

Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein

Berekende Aantallen	Uitkering
260 Participatie (IU)	5.835.526,00
261 Voogdij/18+ (IU)	904.566,00
Subtotaal	6.740.092,00

Totaal uitkering 2021:

63.987.688,03

Bijlage E: Begroting 2021 op taakveldniveau

Taakveld		Begroting 2021	
		uitgaven	inkomsten
0.1	Bestuur	2.242.324	50.000
0.10	Mutaties reserves	1.885.343	4.340.438
0.2	Burgerzaken	1.644.770	589.705
0.4	Overhead	12.732.345	75.000
0.5	Treasury	-1.281.160	735.229
0.61	OZB woningen	170.412	4.722.492
0.62	OZB niet-woningen	0	3.397.510
0.64	Belastingen overig	14.497	16.454
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	63.987.688
0.8	Overige baten en lasten	1.339.228	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	3.159.425	200.182
1.2	Openbare orde en veiligheid	504.351	0
2.1	Verkeer en vervoer	5.320.788	23.543
3.1	Economische ontwikkeling	459.612	0
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	11.189	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	450.557	125.250
3.4	Economische promotie	487.794	990.314
4.2	Onderwijshuisvesting	1.921.008	74.334
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.143.827	528.505
5.1	Sportbeleid en activering	1.434.704	358.310
5.2	Sportaccommodaties	1.536.610	183.154
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.512.291	168.855
5.4	Musea	62.493	10.615
5.5	Cultureel erfgoed	171.500	3.379
5.6	Media	1.092.541	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.237.806	5.192
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.889.742	50.726
6.2	Wijkteams	2.464.986	43.324
6.3	Inkomensregelingen	8.137.090	6.495.000
6.4	Begeleide participatie	10.475.051	225.000
6.5	Arbeidsparticipatie	1.454.060	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.125.170	0
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	4.269.224	0
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	6.200.000	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	236.815	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	2.325.000	0
7.1	Volksgesondheid	1.727.910	0
7.2	Riolering	4.292.093	5.717.448
7.3	Afval	4.134.393	4.755.948
7.4	Milieubeheer	480.203	0
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	52.158	49.168
8.1	Ruimtelijke ordening	2.210.250	176.282
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	817.727	364.774
8.3	Wonen en bouwen	2.715.818	798.126
Eindtotaal		99.261.945	99.261.945

Bijlage F: Baten en lasten 2019 en 2020

Ter informatie en vergelijking zijn onderstaand de baten en lasten opgenomen volgens de jaarstukken 2019 en de begroting 2020.

Programma		2019 cf. jaarstukken		2020 cf. begroting	
		LASTEN	BATEN	LASTEN	BATEN
1.1	Vitale leefomgeving	7.879.932	5.539.121	5.110.682	1.432.404
1.2	Beheer vitale leefomgeving	16.029.639	9.929.424	15.467.505	10.174.142
2.1	Werk en inkomen	15.854.574	7.144.596	15.652.287	6.395.000
2.2	Zorg en ondersteuning	11.909.350	299.407	11.186.420	225.000
2.3	Jeugd en onderwijs	13.695.545	566.155	12.775.154	316.053
3.1	Gemeenschapsontwikkeling	3.829.962	105.029	3.313.455	50.224
3.2	Onderwijshuisvesting	1.731.635	45.919	1.824.603	73.825
3.3	Sport en bewegen	2.996.994	516.867	3.034.484	536.074
3.4	Kunst en cultuur	2.948.814	282.154	2.821.622	181.069
4.1	Toekomstbestendige economie	376.200	3.316	1.399.973	244.915
4.2	Recreatie en toerisme	1.809.738	1.420.622	-	-
5.1	Integrale veiligheid	3.622.575	240.619	4.075.682	198.229
6.1	Bestuur, communicatie en dienstverlening	3.824.637	583.634	3.906.388	682.548
	Algemene Dekkingsmiddelen			333.447	70.204.102
	Overhead			12.784.954	75.000
	Treasury	13.831.593	69.758.419	-1.417.556	189.196
	Onvoorzien			150.000	0
Resultaat voor bestemming		100.341.189	96.435.282	92.419.102	90.977.781
TOTAAL SALDO BATEN EN LASTEN		- 3.905.907		-1.441.321	
Dotaties en onttrekkingen aan reserves		1.205.964	5.186.122	1.028.034	2.641.615
Resultaat baten lasten		101.547.153	101.621.404	93.447.136	93.619.396
(GERAAMD) RESULTAAT		74.251		172.260	

Begroting 2021

Een uitgave van
de gemeente Peel en Maas

Postbus 7088
5980 AB Panningen
Wilhelminaplein 1
5981 CC Panningen
T 077 - 306 66 66
E info@peelenmaas.nl
www.peelenmaas.nl